

Nr 92

Regeringens proposition om sänkning av den statliga inkomstskatten, m. m.;

beslutad den 6 mars 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

G.E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag till skatteomläggning m. m. för år 1976.

På inkomstskatteområdet innebär förslaget bl. a. en justering av stats-skatteskalen så att såväl låginkomsttagarna som de stora grupperna i de vanligaste inkomstlägena får sänkt skatt jämfört med den skatteskala som gäller för innevarande år. Procentuellt är skattesänkningen störst vid årsinkomster upp till ca 40 000 kr. Räknat i kronor är den däremot störst i inkomstlägena ca 40 000–85 000 kr./år och uppgår där till 1 600 kr.

Vidare föreslås det s. k. sparavdraget, 400 kr. resp. 800 kr., fördubblat till 800 kr. resp. 1 600 kr. Denna ändring föreslås gälla fr. o. m. 1976 års taxering.

Allmänna barnbidraget avses skola höjas med 300 kr. om året fr. o. m. den 1 januari 1975 enligt beslut i särskild ordning.

För att bereda egenföretagarna lättnader föreslås att den från allmän arbetsgivaravgift avgiftsfria inkomstdelen höjs från 10 000 kr. till 18 000 kr.

Reformen finansieras genom höjda socialförsäkringsavgifter samt höjning av energiskatten på elkraft, skatterna på sprit, vin, öl, läskedrycker och cigaretter och avgiften på vissa dryckesförpackningar.

Förslaget i finansieringsfrågan innebär bl. a. att socialförsäkringsavgifterna från arbetsgivare m. fl. till sjukförsäkringen och folkpensioneringen höjs fr. o. m. den 1 januari 1976 med 0,4 resp. 1,5 procentenheter, dvs. med sammanlagt 1,9 procentenheter. Samtidigt avvecklas begränsningen för avgiftsunderlaget till 7,5 gånger basbeloppet per årslön (det s. k. beloppstaket) för socialförsäkringsavgifterna med undantag för ATP-avgiften.

I fråga om punktskatterna innebär förslaget att energiskatten på elkraft, som i dag utgör 10 % av kraftpriset, läggs om till en specifik skatt om

2 öre per kWh. Skatten på sprit och vin höjs med belopp som inklusive mervärdeskatt motsvarar per liter ca 4 kr. för sprit, dvs. 3 kr. för en helbutelj om 75 cl, 1:60 kr. för starkvin och 80 öre för lättvin. Skatten på malt- och läskedrycker höjs, per liter räknat, med 20 öre för lättöl och pilsner, 25 öre för mellanöl och starköl samt 7 öre för läskedrycker. Därjämte inryms s. k. stilldrinor under läskedrycksbeskattningen. Skatten på cigaretter höjs med 2 öre per styck för cigaretter i den lägsta skatteklassen och med 1 öre per styck för övriga cigaretter. Vidare höjs den särskilda förpackningsavgiften med 20 öre för förpackningar av metall och med 10 öre för andra förpackningar. Höjningen av energiskatten på elkraft föreslås träda i kraft den 20 juni 1975 och gälla i princip från första mätaravläsningen efter ikraftträdandet. Övriga höjningar föreslås träda i kraft den 11 maj 1975.

I propositionen föreslås också lättnader i sjömansskatten. En anpassning görs till skatteomläggningen i övrigt. Dessutom höjs det omkostnadsavdrag som innefattas i sjömansskattetabellerna från 1 500 kr. till 2 500 kr. i fjärrfart och från 750 kr. till 1 250 kr. i närfart. Den särskilda skattereduktionen för sjömän om 200 kr. i fjärrfart och 75 kr. i närfart, allt per månadsskatt, räknas upp till 300 kr. resp. 125 kr.

Vidare föreslås ändrade regler i fråga om extra avdrag för folkpensionärer. Förslaget innebär att man vid beräkning av extra avdrag för gift folkpensionär inte längre tar hänsyn till andra makens inkomst. Samtidigt förordas ändrade regler i fråga om beräkningen av skattefri nivå för folkpensionärer och om avtrappning av extra avdrag. Förslaget om individualisering av det extra avdraget medför skattelättnader för makar i flertalet fall.

I fråga om villabeskattningen förordas en höjning av det s. k. villaaavdraget från 500 kr. till 800 kr. Dessutom höjs inkomstgränsen för den 2-procentiga intäktsberäkningen från 150 000 kr. till 180 000 kr. Denna ändring avses gälla fr. o. m. 1976 års taxering.

Förmögenhetsgränserna på 50 000 kr. för ensam pensionär resp. 80 000 kr. för pensionärspar i fråga om rätten till kommunalt bostadstillägg m. m. till folkpension föreslås höjda till 75 000 kr. resp. 120 000 kr. den 1 juli 1975.

I propositionen läggs även fram förslag om vissa i prop. 1975:30 aviserade höjningar av energiskatten på drivmedel och oljebränslen samt av beredskapsavgiften för oljeprodukter. Förslagen innebär i fråga om energiskatten att skatten på bensin och gasol höjs med 7 öre per liter och att nu gällande skattesatser om 16 kr. per m³ för tjock eldningsolja och 25 kr. per m³ för tunn eldningsolja och motsvarande ersätts med en enhetlig skattesats om 40 kr. m³. Den nämnda beredskapsavgiften förlängs två år och höjs med 3 öre per liter för bensin och med 2 kr. per m³ för olja. Dessa ändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 1975.

Slutligen föreslås i fråga om energiskatten att industrier med särskilt hög förbrukning av bränsle och elkraft får en generell nedsättning av skatten så att den inte överstiger 3 % av de tillverkade produkternas försäljningsvärde. Regeringen kan om särskilda skäl föreligger genom dispens medge visst företag ytterligare nedsättning av energiskatten.

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrives att 24 § 2 mom., 25 § 3 mom., 39 § 3 mom., 50 § 2 mom., 52 § 1 mom. och punkt 2 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

2 m o m.¹ Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, upptages såsom intäkt av fastigheten ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av den del av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret som icke överstiger 150 000 kronor, fyra procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 150 000 kronor men icke 225 000 kronor, åtta procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 225 000 kronor men icke 300 000 kronor och tio procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 300 000 kronor. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) och föreligger ej fall, som avses nedan i sista stycket, upptages såsom intäkt av fastigheten ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av den del av fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret som icke överstiger 180 000 kronor, fyra procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 180 000 kronor men icke 225 000 kronor, åtta procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 225 000 kronor men icke 300 000 kronor och tio procent av den del av taxeringsvärdet som överstiger 300 000 kronor. Finnes ej taxeringsvärde åsatt för året näst före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder, som gällt för åsättande av taxeringsvärde för året näst före taxeringsåret.

Vad i nästföregående stycke sagts skall gälla jämväl fastighet, som delvis använts i ägarens egen rörelse, därest fastigheten i övrigt är inrättad för ändamål som i nämnda stycke avses. I sådant fall skall till grund för beräkningen av intäkten av fastigheten läggas i nästföregående stycke avsedda

¹ Senaste lydelse 1974:944.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

värde å fastigheten minskat med den del av samma värde, som kan anses belöpa på den i rörelsen använda fastighetsdelen.

Har fastighet, som i första eller andra stycket sägs och som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse eller till följd av ägarens avflyttning från orten eller annan sådan särskild omständighet icke kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan fastighet för uthyrning avsedd lägenhet icke kunnat uthyras, må den enligt första eller andra stycket beräknade intäkten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari fastigheten icke kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock icke ske.

Vad i detta moment stadgas skall icke äga tillämpning beträffande fastighet eller, i fall som i andra stycket avses, fastighetsdel, vilken i icke allenast ringa omfattning brukar i förvärvssyfte utnyttjas på annat sätt än för uthyrning till stadigvarande bostad eller såsom bostad för ägaren. Ej heller skola bestämmelserna i detta moment tillämpas beträffande publikt boställe.

25 §

3 m o m.² I fråga om fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 eller 3 mom., må avdrag icke göras för andra omkostnader än för ränta å lånat, i fastigheten nedlagt kapital samt tomträttsavgäld eller liknande avgäld.

Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 500 kronor, dock högst med det belopp, som jämligt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

Utöver avdrag som i föregående stycke sägs må dock fysisk person, som blivit för året näst före taxeringsåret eller för taxeringsåret mantalsskriven å honom tillhörig fastighet, som avses i 24 § 2 mom., i fråga om nämnda fastighet åtnjuta ett extra avdrag med, för helt år räknat, 800 kronor, dock högst med det belopp, som jämligt sistnämnda lagrum skall upptagas såsom intäkt av fastigheten. Äger skattskyldig endast del av fastigheten, skall avdraget i motsvarande mån nedsättas. Vad i detta stycke stadgas skall gälla jämväl beträffande oskift dödsbo under förutsättning att någon delägare i boet blivit mantalsskriven å fastigheten.

² Senaste lydelse 1970:93.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Har fastighet, för vilken intäkten skall beräknas enligt 24 § 2 mom., delvis använts i ägarens rörelse, skall räntan och avgälden minskas med den del därav, som kan anses belöpa på den i rörelsen använda fastighetsdelen.

(Se vidare anvisningarna.)

39 §

3 m o m.³ Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

3 m o m. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 800 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levttillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 1 600 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

(Se vidare anvisningarna.)

50 §

2 m o m.⁴ För fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres såvitt angår hemortskommunen den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med kommunalt grundavdrag. Den beskattningsbara inkomsten skall angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga under beskattningsåret hava varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, skatterättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med kommunalt grundavdrag, med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst 10 000 kronor. Har skattskyldig på grund av

³ Senaste lydelse 1961:174.

⁴ Senaste lydelse 1974:769.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som avses i detta stycke, minskas med det belopp, varmed jämkning medgivits.

Om skattskyldigs inkomst, efter avdrag av därå belöpande skatt, på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvårdad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet understigit vad han kan anses hava behövt till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (e x i s t e n s m i n i m u m) må den skattskyldige jämväl, efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, skatterättens beprövande, erhålla avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga med belopp som ovan sägs; dock må avdraget beträffande skattskyldig med oförsörjda barn för varje sådant barn ökas med högst 2 500 kronor. Vad i andra stycket sista punkten här ovan sägs skall därvid äga motsvarande tillämpning.

Skattskyldig, vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, *skall* – om särskilda omständigheter icke föranleda annat – *anses ha haft nedsatt skatteförmåga enligt andra stycket. Har sådan skattskyldig haft taxerad inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, som icke överstiger 36 000 kronor, skall avdrag för nedsatt skatteförmåga medges med minst 500 kronor. Överstiger den skattskyldiges statligt taxerade inkomst 36 000 kronor men icke 38 500 kronor utgör avdraget minst ett belopp motsvarande 20 procent av skillnaden mellan 38 500 kronor och den taxerade inkomsten. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för beräkning av avdrag för nedsatt skatteförmåga enligt detta stycke.*

Skattskyldig, vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, *är* – om särskilda omständigheter icke föranleda annat – *berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga. Vad i andra stycket sägs angående tid och ordning för särskild framställning om avdrag samt angående minskning av avdraget med belopp, varmed jämkning erhållits vid beräkning av sjömansskatt, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om avdrag enligt detta stycke.*

Vad här efter återstår avrundas nedåt till helt hundratall kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

52 §

1 m o m.⁵ Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma

⁵ Senaste lydelse 1970:162.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

inkomst.

Har vid dylik taxering avdrag, som i 46 § 1 och 2 mom. medgives, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens skattepliktiga inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst i samma kommun. Kvarstående brist, dock högst belopp motsvarande avdrag enligt 46 § 2 mom., må, med tillämpning i förekommande fall av bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 46 §, avräknas å förstnämnda makens inkomst och, där denna icke förslår, å andra makens inkomst i andra kommuner.

Underskott å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som uppkommit för endera maken, må avräknas från den andra makens inkomst i samma kommun av förvärvskälla av samma slag.

Avdrag, som i 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig *under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det högsta belopp som bestämmelserna i 50 § 2 mom. andra och tredje styckena medgiva.*

Avdrag, som i 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig. *Härvid iakttagas att vardera makens skatteförmåga bedömes med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet samt att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det högsta belopp som bestämmelserna i 50 § 2 mom. andra och tredje styckena medgiva.*

Avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket beräknas för vardera maken för sig utan hänsyn tagen till andra makens inkomst. Fråga om jämkning av avdraget enligt bestämmelserna i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 50 § prövas dock med hänsyn till värdet av makarnas sammanlagda skattepliktiga förmögenhet.

Anvisningar

till 50 §

2.⁶ Om skattskyldig åtnjutit jämväl annan inkomst än folkpension, skall avdraget jämkas med hänsyn till omständigheterna och i enlighet med de närmare föreskrifter som fastställts. Den omständigheten att folkpension

2. Vid bedömningen av om skattskyldigs inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension iakttagas följande. Som folkpension räknas icke barnpension eller vårdbidrag. Den omständigheten att folkpension un-

⁶ Senaste lydelse 1974:769.

Nuvarande lydelse

under ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t. ex. till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten.

Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Föreslagen lydelse

der ett beskattningsår utgått med ett ringa belopp, t. ex. till följd av att folkpensionen icke åtnjutits under hela året, utgör icke hinder mot att medgiva den skattskyldige avdrag. Avgörande för bedömningen i detta fall är huruvida folkpensionen, om den utgått i full utsträckning, utgjort en icke obetydlig del av inkomsten. Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer närmare föreskrifter för avdragsberäkningen enligt nedan angivna grunder.

Avdraget skall i första hand bestämmas med hänsyn till storleken av den skattskyldiges taxerade inkomst enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Överstiger denna inkomst icke visst högsta belopp, skall avdraget beräknas till vad som behövs för att den skattskyldige icke skall påföras statligt beskattningsbar inkomst. Detta högsta inkomstbelopp motsvarar taxerad inkomst för skattskyldig, som under beskattningsåret icke haft annan inkomst än ålderspension enligt 6 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring och därutöver skattepliktiga intäkter av tjänst om sammanlagt 3 800 kronor samt åtnjutit avdrag endast med 100 kronor enligt 33 § 2 mom. första stycket. För gift skattskyldig, som uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, beräknas det högsta inkomstbeloppet med utgångspunkt från en pension utgörande 77,5 procent av basbeloppet. För övriga skattskyldi-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ga beräknas det med utgångspunkt från en pension utgörande 95 procent av basbeloppet. Sistnämnda beräkningsgrund gäller också om gift skattskyldig under viss del av beskattningsåret uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make uppbär folkpension, och under återstoden av året uppburit folkpension med belopp som tillkommer gift vars make saknar folkpension.

Om skattskyldigs statligt taxerade inkomst överstiger det högsta inkomstbeloppet enligt föregående stycke, reduceras avdraget med belopp motsvarande 40 procent av överskjutande taxerad inkomst.

Det avdrag som beräknas med hänsyn till skattskyldigs statligt taxerade inkomst jämkas, om värdet av skattepliktig förmögenhet överstiger 50 000 kronor. Om förmögenhetsvärdet överstiger 80 000 kronor, skall avdrag icke medgivas.

Här ovan angivna grunder för avdragsberäkningen får frångås, när särskilda omständigheter föranleda det.

Vid beräkning av avdrag för gift skattskyldig iakttages bestämmelserna i 52 § 1 mom. sista stycket.

Överstiger den skattskyldiges statligt taxerade inkomst icke 36 000 kronor, skall avdrag enligt denna anvisningspunkt medges med minst 500 kronor. Överstiger inkomsten 36 000 kronor men icke 38 500 kronor utgör avdraget minst ett belopp motsvarande 20 procent av skillnaden mellan 38 500 kronor och inkomsten i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976 varvid följande skall iakttagas.

1. De nya bestämmelserna i 24 § 2 mom., 25 § 3 mom. och 39 § 3 mom.

tillämpas första gången vid 1976 års taxering.

2. De nya bestämmelserna i 50 § 2 mom. och 52 § 1 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 50 § tillämpas första gången vid 1977 års taxering. Vid 1976 års taxering skall det i 50 § 2 mom. andra stycket angivna maximalbeloppet 10 000 kronor icke gälla i fråga om avdrag för skattskyldig vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension.

3. Vid 1977 års taxering skall följande gälla i fråga om beräkning av avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket.

Innebär de nya bestämmelserna att det sammanlagda avdraget för gifta skattskyldiga understiger det avdrag vartill makarna under samma omständigheter skulle ha varit berättigade enligt reglerna vid 1976 års taxering, äger makarna i stället rätt till sistnämnda avdrag. Avdrag enligt detta stycke får dock icke överstiga det avdrag makarna tillgodoförts vid 1976 års taxering. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ensamstående som haft hemmavarande barn under 18 år.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrives att 9 § 2 mom., 10 § 1 mom. och 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

2 m o m.² För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten, minskad med det statliga grundavdrag, vartill den skattskyldige är berättigad. Den beskattningsbara inkomsten skall angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga hava varit väsentligen nedsatt av anledning, varom i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370) förmäles, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, skatterättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med statligt grundavdrag, med ytterligare *ett* efter omständigheterna avpassat belopp, dock högst med belopp som enligt 50 § 2 mom. andra eller tredje stycket kommunalskattelagen gäller för motsvarande fall. Har skattskyldig på grund av jämkning vid beräkning av sjömansskatt åtnjutit avdrag för nedsatt skatteförmåga, skall avdrag, som nu sagts, minskas med det belopp, varmed jämkning medgivits.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga hava varit väsentligen nedsatt av anledning, varom i 50 § 2 mom. andra, tredje eller fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370) förmäles, må efter taxeringsnämndens eller, om besvär anförts eller ock särskild framställning därom gjorts senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret, skatterättens beprövande den skattskyldiges taxerade inkomst minskas, förutom med statligt grundavdrag, med ytterligare *avdrag* enligt bestämmelserna i nämnda lagrum.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till helt hundratal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbar inkomst.

¹Senaste lydelse av rubriken 1974:770.

²Senaste lydelse 1973:366.

Nuvarande lydelse

10 §

1 m o m.³ Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 15 000 kronor: 7 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger

15 000 men icke	20 000 kr.:	1 050 kr. för	15 000 kr. och	12 % av återstoden;
20 000 " "	25 000 " "	1 650 " "	20 000 " "	17 % " "
25 000 " "	30 000 " "	2 500 " "	25 000 " "	22 % " "
30 000 " "	40 000 " "	3 600 " "	30 000 " "	28 % " "
40 000 " "	45 000 " "	6 400 " "	40 000 " "	33 % " "
45 000 " "	65 000 " "	8 050 " "	45 000 " "	38 % " "
65 000 " "	70 000 " "	15 650 " "	65 000 " "	43 % " "
70 000 " "	100 000 " "	17 800 " "	70 000 " "	48 % " "
100 000 " "	150 000 " "	32 200 " "	100 000 " "	52 % " "
150 000 kr.		58 200 " "	150 000 " "	56 % " "

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 56 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Föreslagen lydelse

10 §

1 m o m. Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 20 000 kronor: 4 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger

20 000 men icke	25 000 kr.:	800 kr. för	20 000 kr. och	10 % av återstoden;
25 000 " "	30 000 " "	1 300 " "	25 000 " "	20 % " "
30 000 " "	35 000 " "	2 300 " "	30 000 " "	22 % " "
35 000 " "	40 000 " "	3 400 " "	35 000 " "	28 % " "
40 000 " "	45 000 " "	4 800 " "	40 000 " "	33 % " "
45 000 " "	65 000 " "	6 450 " "	45 000 " "	38 % " "
65 000 " "	70 000 " "	14 050 " "	65 000 " "	43 % " "
70 000 " "	80 000 " "	16 200 " "	70 000 " "	48 % " "
80 000 " "	100 000 " "	21 000 " "	80 000 " "	49 % " "
100 000 " "	150 000 " "	30 800 " "	100 000 " "	53 % " "
150 000 kr.		57 300 " "	150 000 " "	57 % " "

³ Senaste lydelse 1974:770.

Föreslagen lydelse

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 57 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

1 mom.⁴ Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst.

Har vid dylik taxering avdrag, varom i 4 § 1 mom. förmäles, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst.

Avdrag, som i 9 § 2 mom. andra stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig *under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det högsta belopp som bestämmelserna i 50 § 2 mom. andra och tredje styckena kommunal-*

Avdrag, som i 9 § 2 mom. andra stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig, *varvid bestämmelserna i 52 § 1 mom. fjärde och femte styckena kommunalskattelagen (1928:370) äga motsvarande tillämpning.*

I fall då endast ena maken har beskattningsbar inkomst, beräknas skatten på hans beskattningsbara inkomst utan uppdelning i beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst.

Ha båda makarna beskattningsbar inkomst, beräknas skatten enligt sjätte-nionde styckena.

Skatt på beskattningsbar A-inkomst beräknas för vardera maken för sig.

Ha makarna enbart beskattningsbar B-inkomst, beräknas skatten på det sammanlagda beloppet av dessa inkomster och fördelas på makarna efter förhållandet mellan de beskattningsbara inkomsterna.

I annat fall sammanlägges beskattningsbar B-inkomst hos make, som har den lägsta beskattningsbara A-inkomsten, med andra makens beskattningsbara inkomst. Därefter beräknas skatt med tillämpning av 10 § 1 mom. på summan av nämnda B-inkomst och andra makens beskattningsbara inkomst. Skatten på makarnas B-inkomster utgör skillnaden mellan den sålunda beräknade skatten och den skatt som belöper på den i nämnda summa ingående beskattningsbara A-inkomsten. Skatten på B-inkomst fördelas på

⁴ Senaste lydelse 1970:163.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara B-inkomster. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. skola därvid iakttagas.

Om det sammanlagda beloppet av makars B-inkomster icke överstiger 2 000 kronor, skola dessa inkomster vid tillämpning av detta moment anses som A-inkomst.

Sammanlagda beloppet av skatt på makes beskattningsbara A-inkomst och B-inkomst utgör makes statliga inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976 och tillämpas första gången vid 1977 års taxering. Vid 1976 års taxering skall dock vid tillämpningen av 9 § 2 mom. det i 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen (1928:370) angivna maximibeloppet 10 000 kronor icke gälla i fråga om avdrag för skattskyldig vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension.

Vid 1977 års taxering skall vid tillämpningen av 9 § 2 mom. följande gälla i fråga om beräkningen av sådant avdrag som avses i 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen.

Innebär de nya bestämmelserna att det sammanlagda avdraget för gifta skattskyldiga understiger det avdrag vartill makarna under samma omständigheter skulle ha varit berättigade enligt reglerna vid 1976 års taxering, äger makarna i stället rätt till sistnämnda avdrag. Avdrag enligt detta stycke får dock icke överstiga det avdrag makarna tillgodoförts vid 1976 års taxering. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning i fråga om ensamstående som haft hemmavarande barn under 18 år.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrives att de tabeller som avses i 7 § 1 mom. och 8 § lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Bilaga

Nuvarande lydelse

Tabeller för beräkning av sjömansskatt²

Fjärrfart

Tabell F kolumn 1

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 000– 1 200	10,00	+30,0 %
1 200– 1 800	70	+32,0 %
1 800– 2 400	262	+40,0 %
2 400– 3 000	502	+49,5 %
3 000– 3 600	799	+52,5 %
3 600– 4 200	1 114	+58,0 %
4 200– 4 800	1 462	+61,0 %
4 800– 5 400	1 828	+61,0 %
5 400– 6 000	2 194	+63,5 %
6 000– 6 600	2 575	+70,5 %
6 600– 7 200	2 998	+71,0 %
7 200– 7 800	3 424	+71,0 %
7 800– 8 400	3 850	+71,0 %
8 400– 9 000	4 276	+74,0 %
9 000– 9 600	4 720	+75,0 %
9 600–10 000	5 170	+75,0 %
10 000–12 700	5 470	+75,0 %
12 700–	7 495	+79,0 %

¹ Lagen omtryckt 1970:933. Senaste lydelse av rubriken 1974:777.

² Senaste lydelse 1974:777.

*Nuvarande lydelse***Tabell F kolumn 2-3**

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 530- 1 800	12,50	+35,0 %
1 800- 2 400	107	+39,5 %
2 400- 3 000	344	+49,5 %
3 000- 3 600	641	+52,5 %
3 600- 4 200	956	+57,5 %
4 200- 4 800	1 301	+61,0 %
4 800- 5 400	1 667	+61,0 %
5 400- 6 000	2 033	+63,5 %
6 000- 6 600	2 414	+70,5 %
6 600- 7 200	2 837	+71,0 %
7 200- 7 800	3 263	+71,0 %
7 800- 8 400	3 689	+71,0 %
8 400- 9 000	4 115	+73,5 %
9 000- 9 600	4 556	+75,0 %
9 600-10 000	5 006	+75,0 %
10 000-12 700	5 306	+75,0 %
12 700-	7 331	+79,0 %

Tabell F kolumn 4

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 690- 1 800	10,05	+34,5 %
1 800- 2 400	48	+37,5 %
2 400- 3 000	273	+45,0 %
3 000- 3 600	543	+54,5 %
3 600- 4 200	870	+55,0 %
4 200- 4 800	1 200	+61,0 %
4 800- 5 400	1 566	+61,0 %
5 400- 6 000	1 932	+62,0 %
6 000- 6 600	2 304	+69,0 %
6 600- 7 200	2 718	+71,0 %
7 200- 7 800	3 144	+71,0 %
7 800- 8 400	3 570	+71,0 %
8 400- 9 000	3 996	+72,5 %
9 000- 9 600	4 431	+75,0 %
9 600-10 000	4 881	+75,0 %
10 000-12 900	5 181	+75,0 %
12 900-	7 356	+79,0 %

*Nuvarande lydelse***Tabell F kolumn U**

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 020- 1 200	9,70	+18,5 %
1 200- 1 800	43	+20,0 %
1 800- 2 400	163	+24,5 %
2 400- 3 000	310	+44,5 %
3 000- 3 600	577	+47,0 %
3 600- 4 200	859	+52,0 %
4 200- 4 800	1 171	+55,0 %
4 800- 5 400	1 501	+55,0 %
5 400- 6 000	1 831	+57,0 %
6 000- 6 600	2 173	+63,0 %
6 600- 7 200	2 551	+64,0 %
7 200- 7 800	2 935	+64,0 %
7 800- 8 400	3 319	+64,0 %
8 400- 9 000	3 703	+66,5 %
9 000- 9 600	4 102	+67,5 %
9 600-10 000	4 507	+67,5 %
10 000-12 800	4 777	+67,5 %
12 800-	6 667	+71,0 %

Närfart**Tabell N kolumn 1**

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
520- 600	11,80	+29,0 %
600- 1 200	35	+29,5 %
1 200- 1 800	212	+33,0 %
1 800- 2 400	410	+41,0 %
2 400- 3 000	656	+51,5 %
3 000- 3 600	965	+52,0 %
3 600- 4 200	1 277	+58,5 %
4 200- 4 800	1 628	+61,0 %
4 800- 5 400	1 994	+61,0 %
5 400- 6 000	2 360	+64,0 %
6 000- 6 600	2 744	+71,0 %
6 600- 7 200	3 170	+71,0 %
7 200- 7 800	3 596	+71,0 %
7 800- 8 400	4 022	+71,0 %
8 400- 9 000	4 448	+74,5 %
9 000- 9 600	4 895	+75,0 %
9 600-10 000	5 345	+75,0 %
10 000-12 700	5 645	+75,0 %
12 700-	7 670	+79,0 %

*Nuvarande lydelse***Tabell N kolumn 2-3**

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 040- 1 200	9,80	+29,5 %
1 200- 1 800	57	+32,5 %
1 800- 2 400	252	+40,5 %
2 400- 3 000	495	+51,0 %
3 000- 3 600	801	+52,0 %
3 600- 4 200	1 113	+58,0 %
4 200- 4 800	1 461	+61,0 %
4 800- 5 400	1 827	+61,0 %
5 400- 6 000	2 193	+64,0 %
6 000- 6 600	2 577	+71,0 %
6 600- 7 200	3 003	+71,0 %
7 200- 7 800	3 429	+71,0 %
7 800- 8 400	3 855	+71,0 %
8 400- 9 000	4 281	+74,0 %
9 000- 9 600	4 725	+75,0 %
9 600-10 000	5 175	+75,0 %
10 000-12 700	5 475	+75,0 %
12 700-	7 500	+79,0 %

Tabell N kolumn 4

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 210- 1 800	11,10	+31,0 %
1 800- 2 400	194	+38,0 %
2 400- 3 000	422	+46,0 %
3 000- 3 600	698	+54,5 %
3 600- 4 200	1 025	+56,0 %
4 200- 4 800	1 361	+61,0 %
4 800- 5 400	1 727	+61,0 %
5 400- 6 000	2 093	+62,5 %
6 000- 6 600	2 468	+69,5 %
6 600- 7 200	2 885	+71,0 %
7 200- 7 800	3 311	+71,0 %
7 800- 8 400	3 737	+71,0 %
8 400- 9 000	4 163	+73,0 %
9 000- 9 600	4 601	+75,0 %
9 600-10 000	5 051	+75,0 %
10 000-12 900	5 351	+75,0 %
12 900-	7 526	+79,0 %

*Nuvarande lydelse***Tabell N kolumn U**

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
530~ 600	10,00	+20,0 %
600~ 1 200	24	+20,0 %
1 200~ 1 800	144	+22,5 %
1 800~ 2 400	279	+27,5 %
2 400~ 3 000	444	+46,0 %
3 000~ 3 600	720	+47,0 %
3 600~ 4 200	1 002	+52,0 %
4 200~ 4 800	1 314	+55,0 %
4 800~ 5 400	1 644	+55,0 %
5 400~ 6 000	1 974	+57,5 %
6 000~ 6 600	2 319	+64,0 %
6 600~ 7 200	2 703	+64,0 %
7 200~ 7 800	3 087	+63,5 %
7 800~ 8 400	3 468	+64,0 %
8 400~ 9 000	3 852	+66,5 %
9 000~ 9 600	4 251	+67,5 %
9 600~ 10 000	4 656	+68,0 %
10 000~ 12 800	4 928	+67,5 %
12 800~	6 818	+71,0 %

Föreslagen lydelse

Tabeller för beräkning av sjömansskatt

Fjärrfart

Tabell F kolumn 1

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 410– 1 800	9,85	+28,5 %
1 800– 2 400	121	+34,5 %
2 400– 3 000	328	+47,5 %
3 000– 3 600	613	+52,5 %
3 600– 4 200	928	+59,0 %
4 200– 4 800	1 282	+62,5 %
4 800– 5 400	1 657	+62,5 %
5 400– 6 000	2 032	+65,0 %
6 000– 6 600	2 422	+72,0 %
6 600– 7 200	2 854	+73,0 %
7 200– 7 800	3 292	+73,5 %
7 800– 8 400	3 733	+73,5 %
8 400– 9 000	4 174	+76,5 %
9 000– 9 600	4 633	+77,5 %
9 600– 10 000	5 098	+77,5 %
10 000– 12 800	5 408	+77,5 %
12 800–	7 578	+81,5 %

Tabell F kolumn 2–3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 960– 2 400	10,80	+35,5 %
2 400– 3 000	167	+47,0 %
3 000– 3 600	449	+52,5 %
3 600– 4 200	764	+58,5 %
4 200– 4 800	1 115	+62,5 %
4 800– 5 400	1 490	+62,5 %
5 400– 6 000	1 865	+65,0 %
6 000– 6 600	2 255	+72,0 %
6 600– 7 200	2 687	+73,0 %
7 200– 7 800	3 125	+73,5 %
7 800– 8 400	3 566	+73,5 %
8 400– 9 000	4 007	+76,0 %
9 000– 9 600	4 463	+77,5 %
9 600– 10 000	4 928	+77,5 %
10 000– 12 800	5 238	+77,5 %
12 800–	7 408	+81,5 %

*Föreslagen lydelse***Tabell F kolumn 4**

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 120– 2 400	9,80	+34,0 %
2 400– 3 000	105	+42,5 %
3 000– 3 600	360	+52,5 %
3 600– 4 200	675	+56,0 %
4 200– 4 800	1 011	+62,5 %
4 800– 5 400	1 386	+62,5 %
5 400– 6 000	1 761	+64,0 %
6 000– 6 600	2 145	+70,0 %
6 600– 7 200	2 565	+72,5 %
7 200– 7 800	3 000	+73,5 %
7 800– 8 400	3 441	+73,5 %
8 400– 9 000	3 882	+75,0 %
9 000– 9 600	4 332	+77,5 %
9 600–10 000	4 797	+77,5 %
10 000–13 000	5 107	+77,5 %
13 000–	7 432	+81,5 %

Tabell F kolumn U

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 460– 1 800	10,80	+13,0 %
1 800– 2 400	55	+16,0 %
2 400– 3 000	151	+42,0 %
3 000– 3 600	403	+47,5 %
3 600– 4 200	688	+52,5 %
4 200– 4 800	1 003	+56,5 %
4 800– 5 400	1 342	+56,0 %
5 400– 6 000	1 678	+58,5 %
6 000– 6 600	2 029	+64,5 %
6 600– 7 200	2 416	+66,0 %
7 200– 7 800	2 812	+66,0 %
7 800– 8 400	3 208	+66,0 %
8 400– 9 000	3 604	+68,5 %
9 000– 9 600	4 015	+70,0 %
9 600–10 000	4 435	+69,5 %
10 000–12 800	4 713	+70,0 %
12 800–	6 673	+73,5 %

*Föreslagen lydelse***Närfart****Tabell N kolumn 1**

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
700– 1 200	11,50	+28,5 %
1 200– 1 800	154	+28,5 %
1 800– 2 400	325	+37,0 %
2 400– 3 000	547	+49,0 %
3 000– 3 600	841	+53,0 %
3 600– 4 200	1 159	+60,0 %
4 200– 4 800	1 519	+62,5 %
4 800– 5 400	1 894	+62,5 %
5 400– 6 000	2 269	+66,5 %
6 000– 6 600	2 668	+72,5 %
6 600– 7 200	3 103	+73,0 %
7 200– 7 800	3 541	+73,5 %
7 800– 8 400	3 982	+73,5 %
8 400– 9 000	4 423	+77,0 %
9 000– 9 600	4 885	+77,5 %
9 600–10 000	5 350	+77,5 %
10 000–12 800	5 660	+77,5 %
12 800–	7 830	+81,5 %

Tabell N kolumn 2–3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 240– 1 800	10,40	+28,5 %
1 800– 2 400	170	+36,5 %
2 400– 3 000	389	+49,5 %
3 000– 3 600	686	+52,5 %
3 600– 4 200	1 001	+59,5 %
4 200– 4 800	1 358	+62,5 %
4 800– 5 400	1 733	+62,5 %
5 400– 6 000	2 108	+66,0 %
6 000– 6 600	2 504	+72,5 %
6 600– 7 200	2 939	+73,0 %
7 200– 7 800	3 377	+73,5 %
7 800– 8 400	3 818	+73,5 %
8 400– 9 000	4 259	+77,0 %
9 000– 9 600	4 721	+77,5 %
9 600–10 000	5 186	+77,5 %
10 000–12 800	5 496	+77,5 %
12 800–	7 666	+81,5 %

*Föreslagen lydelse***Tabell N kolumn 4**

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 410– 1 800	11,85	+28,5 %
1 800– 2 400	123	+32,5 %
2 400– 3 000	318	+45,5 %
3 000– 3 600	591	+52,5 %
3 600– 4 200	906	+58,0 %
4 200– 4 800	1 254	+62,5 %
4 800– 5 400	1 629	+62,5 %
5 400– 6 000	2 004	+64,5 %
6 000– 6 600	2 391	+71,5 %
6 600– 7 200	2 820	+72,5 %
7 200– 7 800	3 255	+73,5 %
7 800– 8 400	3 696	+73,5 %
8 400– 9 000	4 137	+76,0 %
9 000– 9 600	4 593	+77,5 %
9 600–10 000	5 058	+77,5 %
10 000–13 000	5 368	+77,5 %
13 000–	7 693	+81,5 %

Tabell N kolumn U

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månads- inkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
720– 1 200	10,20	+18,5 %
1 200– 1 800	99	+18,0 %
1 800– 2 400	207	+24,0 %
2 400– 3 000	351	+44,0 %
3 000– 3 600	615	+47,5 %
3 600– 4 200	900	+54,0 %
4 200– 4 800	1 224	+56,0 %
4 800– 5 400	1 560	+56,5 %
5 400– 6 000	1 899	+59,0 %
6 000– 6 600	2 253	+65,5 %
6 600– 7 200	2 646	+65,5 %
7 200– 7 800	3 039	+66,5 %
7 800– 8 400	3 438	+66,0 %
8 400– 9 000	3 834	+69,0 %
9 000– 9 600	4 248	+70,0 %
9 600–10 000	4 668	+69,5 %
10 000–12 800	4 946	+70,0 %
12 800–	6 906	+73,5 %

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

De nya tabellerna tillämpas från och med ikraftträdandet vid redares avräkning med sjöman av belopp som utgör beskattningsbar inkomst. Äldre lydelse av tabellerna gäller dock fortfarande i fråga om sjömansskatt som har avräknats eller bort avräknas från beskattningsbar inkomst före ikraftträdandet av denna lag.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift

Härigenom föreskrives att 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Fysisk person, som åtnjutit inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i form av inkomst av här i riket bedriven rörelse eller inkomst av här belägen jordbruksfastighet som brukas av honom, erlägger allmän arbetsgivaravgift om inkomsten av annat förvärvsarbete överstiger *tio*tusen kronor. Avgiften är fyra procent av den del av inkomsten som överstiger nämnda belopp. Avgift erlägges icke i den mån arbetsgivare har att erlagga allmän arbetsgivaravgift för inkomsten enligt 2 § denna lag.

Fysisk person, som åtnjutit inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i form av inkomst av här i riket bedriven rörelse eller inkomst av här belägen jordbruksfastighet som brukas av honom, erlägger allmän arbetsgivaravgift om inkomsten av annat förvärvsarbete överstiger *18 000* kronor. Avgiften är fyra procent av den del av inkomsten som överstiger nämnda belopp. Avgift erlägges icke i den mån arbetsgivare har att erlagga allmän arbetsgivaravgift för inkomsten enligt 2 § denna lag.

Till grund för beräkning av inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet under visst år skall läggas den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt avseende nämnda år. Avser taxering beskattningsår som ej sammanfaller med kalenderår, skall inkomsten under beskattningsåret anses hava åtnjutits under det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret.

Har inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet icke uppgått till femhundra kronor för år tages den ej i beräkning.

Avgift erlägges icke för inkomst, som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. De nya bestämmelserna tillämpas första gången i fråga om inkomster som upptages till beskattning vid 1977 års taxering.

¹ Senaste lydelse av rubriken 1974:774.

² Senaste lydelse 1974:774.

5 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1957:262) om allmän energiskatt¹

dels att i 19 och 26 §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1, 4, 11 och 21 §§ ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att 16, 17 och 39 §§ skall upphöra att gälla,

dels att rubriken till förordningen, 5, 13–15, 24, 25 och 32 §§ samt bilagan till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om allmän energiskatt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Energiskatt utgår å bensen, utom i fall som avses i andra stycket, med 27 öre för liter och å gasol med 19 öre för liter. I fråga om buss, vars tjänstevikt överstiger tretusen kilogram, skall skatten å gasol dock utgöra allenast 14 öre för liter.

För bensen, som användes för framställning av stadsgas, skall skatten utgöra 1,6 öre för liter. I fråga om energiskatt å sådan bensen skall i övrigt gälla vad i denna *förordning* stadgas om andra bränslen än bensen och gasol.

Energiskatt utgår å bensen, utom i fall som avses i andra stycket, med 34 öre för liter och å gasol med 26 öre för liter. I fråga om buss, vars tjänstevikt överstiger tretusen kilogram, skall skatten å gasol dock utgöra allenast 21 öre för liter.

För bensen, som användes för framställning av stadsgas, skall skatten utgöra 1,6 öre för liter. I fråga om energiskatt å sådan bensen skall i övrigt gälla vad i denna *lag* stadgas om andra bränslen än bensen och gasol.

13 §³

Registrerad distributör åligger att debitera och till statsverket inleverera skatten. Har debiterad skatt ej erlagts, skall den registrerade distributören likväl inleverera ett däremot svarande belopp, såvida icke annat följer av vad i 25 § 2 *mom. d)* stadgas.

Registrerad distributör åligger att debitera och till statsverket inleverera skatten. Har debiterad skatt ej erlagts, skall den registrerade distributören likväl inleverera ett däremot svarande belopp, såvida icke annat följer av vad i 25 § *första stycket c)* stadgas.

I övriga fall skall förbrukare inleverera skatten till statsverket.

¹ Förordningen omtryckt 1964:350.

Senaste lydelse av	11 § 1971:251	19 § 1973:930
	16 § 1971:251	21 § 1971:251
	17 § 1971:251	26 § 1971:251

² Senaste lydelse 1973:603.

³ Senaste lydelse 1971:251.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §⁴

Skatten utgår för elektrisk kraft för gatu- eller vägbelysning med 0,5 öre för kilowattimme och för annan kraft med tio procent av kraftens beskattningsvärde.

Beskattningsvärdet är lika med summan av de avgifter, som förbrukaren har att erlägga för den elektriska kraften. I den mån producent eller registrerad distributör själv förbrukar kraften, är beskattningsvärdet lika med summan av de avgifter, som skulle hava utgått, därest kraften försålts för likartad användning som hos producenten eller distributören. I beskattningsvärdet ingår icke skatt.

15 §

I mom.⁵ Riksskatteverket äger, när särskilda skäl därtill äro, förordna, att skatten skall utgå med visst belopp för kilowattimme. Beloppet skall fastställas så att det för de förbrukare, varom fråga är, så nära som möjligt motsvarar den skatt som skulle hava utgått vid tillämpning av 14 §.

2 mom.⁶ På ansökan må riksskatteverket medgiva förbrukare inom distributionsområde med onormalt höga kraftavgifter eller anslutningsavgifter nedsättning av skatten.

Skatten utgår för elektrisk kraft med 2 öre för kilowattimme.

Distributör av elektrisk kraft skall, om ej annat följer av andra stycket, föranstalta om uppmätning av sådan kraft med avseende på energi.

När särskilda skäl föreligger får riksskatteverket för viss distributör medgiva undantag från skyldighet enligt första stycket.

Kan den elektriska kraften icke beräknas på grundval av uppmätning får den i stället beräknas efter vad som är skäligt.

24 §

I mom.⁷ I deklaration som avses i 23 § 1 mom. må avdrag göras för bränsle, som

a) i beskattat skick förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

I deklaration som avses i 23 § 1 mom. må avdrag göras för bränsle, som

⁴ Senaste lydelse 1971:251.

⁵ Senaste lydelse 1971:251.

⁶ Senaste lydelse 1971:251.

⁷ Senaste lydelse 1973:994.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

c) förbrukats av eller försålts till kommunikationsföretag för bandrift eller därmed likartat ändamål,

d) förbrukats eller försålts för förbrukning i fartyg eller luftfartyg, samt

e) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till frihamn.

d) förbrukats eller försålts för förbrukning i fartyg eller luftfartyg,

e) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där,

2 mom.¹ På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för

a) bränsle, som skattskyldig förbrukat eller försålt för förbrukning för annat ändamål än energialstring,

b) bränsle, som skattskyldig förbrukat för framställning av bensin eller i förteckningen angivet skattepliktigt bränsle,

c) bränsle, som skattskyldig förbrukat eller försålt för förbrukning, i samband med tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

d) bränsle, som skattskyldig återtagit annorledes än i samband med återgång av köp,

e) bränsle, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köparen,

f) bränsle, som skattskyldig förbrukat eller försålt för förbrukning vid industriell tillverkning, där bränslekostnaden utgör mera betydande del av tillverkningskostnaden, samt

g) bränsle, som skattskyldig förbrukat vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft.

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat ändamål än energialstring eller för förbrukning, i samband med fabriksmässig tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

g) förbrukats för framställning av bensin eller i förteckningen angivet bränsle eller för produktion av skattepliktig elektrisk kraft,

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänför sig till bristande betalning från köpare.

¹ Senaste lydelse 1971:251.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

1 mom. I deklaration som avses i 23 § 2 mom. skall avdrag göras för elektrisk kraft, som

a) levererats till kommunika-tionsföretag för bandrift eller därmed likartat ändamål, samt

b) överförts till annat land.

2 mom.⁹ På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för

a) elektrisk kraft, som förbrukats eller försålts för förbrukning för annat ändamål än energialstring,

b) elektrisk kraft, som använts i omedelbart samband med sådan förbrukning för vilken avdrag må göras enligt a),

c) elektrisk kraft, som förbrukats eller försålts för förbrukning vid framställning av bensin eller i förteckningen angivet skattepliktigt bränsle,

d) elektrisk kraft, vars försäljning förorsakat den redovisningsskyldige förlust på grund av bristande betalning från förbrukare eller icke registrerad distributör av elektrisk kraft,

e) elektrisk kraft, som förbrukats eller försålts för förbrukning vid industriell tillverkning, där kraftkostnaden utgör mera betydande del av tillverkningskostnaden, samt

f) skatt för bensin eller annat bränsle, som förbrukats vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft, i den mån motsvarande avdrag icke medgivits enligt 7 § 2 mom. c) förordningen om bensinskatt eller 24 § 2 mom. g) denna förordning.

I deklaration som avses i 23 § 2 mom. får avdrag göras för elektrisk kraft, som

a) levererats till kommunika-tionsföretag för bandrift eller därmed likartat ändamål eller överförts till annat land,

b) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat ändamål än energialstring eller för användning i omedelbart samband med sådan förbrukning eller vid framställning av bensin eller i förteckningen angivet skattepliktigt bränsle,

c) försålts med förlust för den redovisningsskyldige, i den mån förlusten hänför sig till bristande betalning från förbrukare eller icke registrerad distributör av elektrisk kraft.

Avdrag får även göras för skatt för bensin eller annat bränsle, som förbrukats vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft, i den mån avdrag icke gjorts enligt 24 § g) eller enligt 7 § 1 mom. i) lagen (1961:372) om bensinskatt.

⁹ Senaste lydelse 1971:251.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §¹⁰

Den som är registrerad enligt denna *förordning* är pliktig att ordna sin bokföring och, vad angår distribution av elektrisk kraft, jämväl sin statistik på sådant sätt att enligt riksskatteverkets beprövande kontroll möjliggöres

a) i fråga om skattepliktiga bränslen, över tillverkning, inköp, försäljning samt förbrukning i egen rörelse av dylika bränslen ävensom

b) i fråga om elektrisk kraft, över inköpt och försåld samt eljest mottagen och levererad elektrisk energi samt över den elektriska energi, som inom rörelsen producerats, förbrukats och bortgått såsom överföringsförlust m. m., så ock över debiterade och erlagda kraftavgifter.

Den som är registrerad skall vidare ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som riksskatteverket för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar kontrolltjänsteman i enlighet med riksskatteverkets föreskrifter kan komma att lämna.

Där riksskatteverket så påfordrar skall distributör av elektrisk kraft föranstalta om att anordning för uppmätning av dylik kraft med avseende å energi och effekt inrättas.

Den som är registrerad enligt denna *lag* är pliktig att ordna sin bokföring och, vad angår distribution av elektrisk kraft, jämväl sin statistik på sådant sätt att enligt riksskatteverkets beprövande kontroll möjliggöres

¹⁰ Senaste lydelse 1971:251.

*Bilaga¹¹***Förteckning över vissa bränslen för vilka allmän energiskatt skall erläggas**

Tulltaxe- nummer	Bränsle	Skattesats
ur 27.01	Stenkol	12 kr. för ton
ur 27.01	Stenkolsstybb samt stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen, framställda av stenkol	6 kr. för ton
ur 27.02	Brunkolsbriketter	6 kr. för ton
ur 27.04	Koks och koks briketter	14 kr. för ton
ur 27.04	Koksstybb	6 kr. för ton
ur 27.10	Fotogen med tillsats som möjliggör drift av snabbgående dieselmotor	40 kr. för m ³
ur 27.10	Motorbrännolja, eldningsolja och bunkerolja	40 kr. för m ³
<i>Anm.</i> Skatten på olja beräknas efter varans fakturerade volym. Kan skatten icke beräknas på sådant sätt eller sker fakturering annorledes än enligt vedertagna grunder, äger beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.		

Övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 juni 1975. I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. De nya skattesatserna för drivmedel och bränslen tillämpas från och med den 1 juli 1975.

2. Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas, om ej annat följer av 3 eller 4, för redovisningsperiod som börjar närmast efter ikraftträdandet.

3. Omfattar debiteringsperiod för distribuerad elektrisk kraft mer än sex månader och göres måtaravläsning under tiden den 20 juni–den 31 augusti 1975 tillämpas den nya skattesatsen på energiförbrukningen efter avläsningen.

Göres icke avläsning som avses i första stycket tillämpas den nya skattesatsen på energiförbrukning från och med den 1 juli 1975.

4. Göres i annat fall än som avses i 3 måtaravläsning under tiden den 20–30 juni 1975 tillämpas den nya skattesatsen för elektrisk kraft på energiförbrukningen efter avläsningen.

5. I de fall måtaravläsning icke göres enligt 3 eller 4 får skatten enligt den nya skattesatsen på energiförbrukningen före den första måtaravläsningen efter ikraftträdandet beräknas efter skälig grund.

6. Äldre bestämmelser i 24 § 2 mom. f) och 25 § 2 mom. c) gäller till utgången av juni månad 1975.

7. Förkommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om allmän energiskatt skall hänvisningen i stället avse lagen om allmän energiskatt.

¹¹ Senaste lydelse 1971:251.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt

Härigenom föreskrives att lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Skatt enligt *förordningen* (1957:262) om allmän energiskatt utgår på annat bränsle än bensin eller motorsprit, som användes för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, efter en skattesats som svarar mot 15 procent av den skattesats som enligt bilagan till *förordningen* gäller för ifrågavarande bränsle.

Föreslagen lydelse

1 § Skatt enligt *lagen* (1957:262) om allmän energiskatt utgår på annat bränsle än bensin eller motorsprit, som användes för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling, efter en skattesats som svarar mot 15 procent av den skattesats som enligt bilagan till *lagen* gäller för ifrågavarande bränsle.

2 § Skatt enligt *lagen* (1957:262) om allmän energiskatt på elektrisk kraft och annat bränsle än bensin eller motorsprit som förbrukas vid industriell tillverkning utgår med sådant belopp, att skatten icke överstiger tre procent av de tillverkade produkternas försäljningsvärde fritt fabrik.

Föreligger särskilda skäl kan regeringen för visst företag medge nedsättning utöver vad som anges i första stycket.

3 § Riksskatteverket beslutar om nedsättning av skatt enligt 2 § första stycket. Vid bedömningen av skattebelastningen toges hänsyn endast till den genomsnittliga storleken av skatten i förhållande till försäljningsvärdet för företagen inom en bransch eller för grupp av företag med likartad tillverkning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975 och gäller i fråga om elektrisk kraft och bränsle för vilka skattskyldighet inträder efter utgången av juni månad 1975.

7 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1961:372) om bensinskatt¹
dels att i 1 § ordet "förordning" skall bytas mot "lag",
dels att 10 § skall upphöra att gälla,
dels att rubriken till förordningen samt 3 och 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om bensinskatt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Skattskyldighet inträder

a) för bensen, som av den som är eller bort vara registrerad enligt 5 § levereras till köpare, som icke är registrerad, eller till eget försäljningsställe för detaljförsäljning som icke utgöres av depå eller tages i anspråk för annat ändamål än försäljning eller ock, vid avregistrering, ingår i hans lager, när leveransen, ianspråktagandet eller avregistreringen sker;

b) för bensen, som av annan än registrerad inköpts mot försäkran enligt 7 § 2 mom. *andra stycket*, när bensinen säljes eller tages i anspråk för skattepliktigt ändamål.

b) för bensen, som av annan än registrerad inköpts mot försäkran enligt 7 § 2 mom., när bensinen säljes eller tages i anspråk för skattepliktigt ändamål.

Skattskyldig är i fall som avses i första stycket under a) den som är eller bort vara registrerad och under b) säljaren eller förbrukaren.

Införes skattepliktigt vara till riket av annan än registrerad skall skatt erläggas till tullmyndighet. Tullagen (1973:670) gäller i fråga om skatten. Därjämte gäller 46 § lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning.

7 §

1 mom.³ I deklaration må avdrag göras för bensen, som

a) förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse och för vilken skattskyldighet tidigare inträtt,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

c) förbrukats eller försålts för förbrukning för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg,

¹ Senaste lydelse av 1 § 1971:252.

² Senaste lydelse 1973:993, 1974:863 övergångsbest.

³ Senaste lydelse 1973:993.

Nuvarande lydelse

d) förbrukats eller försålts för förbrukning för framdrivande av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller för varmkörning eller provkörning av luftfartygs motor,

e) förbrukats eller försålts för förbrukning, i samband med tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat tekniskt ändamål än motordrift dock ej för framställning av vara som är lämpad eller avsedd för motordrift eller förpackats eller försålts för att förpackas i sådan särskild förpackning om högst en liter som avses i 1 § andra stycket, samt

g) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till frihamn.

2 m o m.⁴ På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida och i vad mån avdrag jämväl må göras för

a) bensin, som skattskyldig återtagit annorledes än i samband med återgång av köp,

b) bensin, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köpare, samt

Föreslagen lydelse

e) förbrukats eller försålts för förbrukning, i samband med fabriksmässig tillverkning av motorer, för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att transportmedel därvid framföres,

f) förbrukats eller försålts för förbrukning för annat tekniskt ändamål än motordrift dock ej för framställning av vara som är lämpad eller avsedd för motordrift eller förpackats eller försålts för att förpackas i sådan särskild förpackning om högst en liter som avses i 1 § andra stycket,

g) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till svensk frihamn, för annat ändamål än att förbrukas där,

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänför sig till bristande betalning från köpare,

i) förbrukats eller försålts för förbrukning vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft.

2 m o m. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer äger om särskilda skäl föreligga medgiva att bensin må inköpas av annan än registrerad utan skatt mot försäkran till den skattskyldige angående bensinens användning.

⁴ Senaste lydelse 1971:252.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

c) bensin, som förbrukats eller försålts för förbrukning vid produktion av skattepliktig elektrisk kraft.

Konungen eller den myndighet Konungen bestämmer äger om särskilda skäl föreligga medgiva att bensin må inköpas av annan än registrerad utan skatt eller med nedsatt skatt mot försäkran till den skattskyldige angående bensinens användning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975 och tillämpas i fråga om bensin för vilken skattskyldighet inträder efter utgången av juni månad 1975.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om bensinskatt skall hänvisningen i stället avse lagen om bensinskatt.

8 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1957:209) om skatt på sprit och vin

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1957:209) om skatt på sprit och vin¹

dels att i 1 § ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att i 3 § 1 mom. orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 3 § 2 mom. ordet "kontrollstyrelsen" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "riksskatteverket" i motsvarande form,

dels att rubriken till förordningen och 2 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om skatt på sprit och vin

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

1 m o m.² Skatten upptages vid detaljhandelsbolagets inköp av sprit och vin och utgår, där ej annat i 2 mom. stadgas,

a) för sprit dels med en grundavgift för liter motsvarande 50 öre för varje hel volymprocent alkohol dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt

b) för vin dels med en grundavgift, såvitt avser vin med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent (starkvin), av 5 kronor 20 öre för liter och, såvitt avser annat vin (lättvin), av 1 krona 60 öre för liter dels med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset.

a) för sprit dels med en grundavgift för liter motsvarande 54 öre för varje hel volymprocent alkohol dels med en procentavgift motsvarande 50 procent av utminuteringspriset; samt

b) för vin dels med en grundavgift, såvitt avser vin med en alkoholhalt överstigande 14 volymprocent (starkvin), av 6 kronor 5 öre för liter och, såvitt avser annat vin (lättvin), av 2 kronor för liter dels med en procentavgift motsvarande 36 procent av utminuteringspriset.

Utminuteringspriset utgöres av det belopp, som, skatten inberäknad, betingas vid varornas utminutering.

Denna lag träder i kraft den 11 maj 1975.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om skatt på sprit och vin skall hänvisningen i stället avse lagen om skatt på sprit och vin.

¹ Senaste lydelse av

1 § 1963:52

3 § 1 och 2 mom. 1961:182.

² Senaste lydelse 1974:230.

9 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker¹

dels att i 2 § 1 mom., 3 och 9 §§ ordet "förordning" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "lag" i motsvarande form,

dels att rubriken till förordningen samt 1, 7 och 8 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Med **m a l t d r y c k** förstås varje jäst odestillerad dryck, som framställts med torkat eller rostat malt såsom huvudsakligt extraktgivande ämne; dock skall genom hembrygd tillverkad sådan dryck anses såsom maltdryck allenast om den innehåller högst 4,5 viktprocent alkohol.

Maltdryck betecknas som **l ä t t ö l**, om alkoholhalten icke överstiger 1,8 viktprocent, som **ö l**, om alkoholhalten överstiger 1,8 men icke 3,6 viktprocent, och som **s t a r k ö l**, om alkoholhalten överstiger 3,6 viktprocent. Lättöl skall anses såsom **f ä r s k t**, om det är jäsande eller eljest innehåller jäst. Annat lättöl betecknas som **l a g r a t**. Öl skall anses vara av **t y p A**, om alkoholhalten icke överstiger 2,8 viktprocent, och i annat fall av **t y p B**.

Med **l ä s k e d r y c k** förstås kol-syrad dryck, hänförlig till tulltaxenummer 22.01 *eller* 22.02.

Med **l ä s k e d r y c k** förstås kol-syrad dryck, hänförlig till tulltaxenummer 22.01, *och sådan konsumtionsfärdig dryck, hänförlig till tulltaxenummer 22.02, 22.07 eller 22.09, som innehåller högst 2,25 volymprocent alkohol. Med läskedryck förstås dock ej dryck som utgör choklad, kaffe eller te.*

T i l l v e r k a r e kallas den som bedriver tillverkning av malt- eller läskedrycker för försäljning.

7 §³

För lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker, som tillverkas inom lan-

För lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker, som tillverkas inom lan-

¹ Senaste lydelse av 3 § 1973:987, 1974:863 övergångsbest.

² Senaste lydelse 1971:1229.

³ Senaste lydelse 1973:987, 1974:863 övergångsbest.

Nuvarande lydelse

det, skall, om ej annat följer av 8 § fjärde *och femte styckena*, skatt erläggas av tillverkaren. Skattskyldigheten inträder då varan utlämnas från tillverkningsstället eller, såvitt angår öl eller starköl, där förtäres.

Införes lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker till landet skall, utom i fall som avses i 8 § *sjätte stycket*, skatt erläggas till tullmyndighet. Tullagen (1973:670) gäller i fråga om skatten. Därjämte gäller 46 § lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning.

Skatten utgår för liter med
tolv öre för lagrat lättöl,
sjuttiofem öre för öl av typ A,
en krona femtio öre för öl av typ
B,
två kronor femtio öre för starköl,
och
trettiofem öre för läskedrycker.

Föreslagen lydelse

det, skall, om ej annat följer av 8 § fjärde *stycket*, skatt erläggas av tillverkaren. Skattskyldigheten inträder då varan utlämnas från tillverkningsstället eller, såvitt angår öl eller starköl, där förtäres.

Införes lagrat lättöl, öl, starköl och läskedrycker till landet skall, utom i fall som avses i 8 § *femte stycket*, skatt erläggas till tullmyndighet. Tullagen (1973:670) gäller i fråga om skatten. Därjämte gäller 46 § lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning.

Skatten utgår för liter med
trettiofem öre för lagrat lättöl,
nittiofem öre för öl av typ A,
en krona sjuttiofem öre för öl av typ
B,
två kronor sjuttiofem öre för stark-
öl, och
fyrtio öre för läskedrycker.

8 §⁴

Tillverkare skall lämna deklaration till riksskatteverket för varje kalendermånad, under vilken tillverkning eller utlämning av skattepliktiga drycker förekommit, med uppgift om den myckenhet sådana drycker, som utlämnats från tillverkningsstället, samt den myckenhet på tillverkningsstället förtärt öl eller starköl, som där tillverkats. Särskild deklaration skall avgivas för varje tillverkningsställe.

Deklaration skall insändas inom femton dagar efter utgången av den månad deklarationen avser.

Om särskilda skäl därtill äro, äger riksskatteverket medgiva, att deklaration må insändas senare än i andra stycket sägs, dock senast inom tre månader efter utgången av den månad deklarationen avser.

I deklaration må särskilt för varje varuslag och, i fråga om öl, typ avdrag göras för myckenhet, som

a) utförts ur riket eller förts till frihamn eller, såvitt avser starköl, levererats för försäljning i exportbutik eller lagts upp på tullager som inrättats för förvaring av proviant,

a) utförts ur riket eller förts till svensk frihamn för annat ändamål än att förbrukas där eller, såvitt avser starköl, levererats för försäljning i exportbutik eller lagts upp på tullager som inrättats för förvaring av proviant,

⁴ Senaste lydelse 1973:987.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

b) tillverkats vid annat tillverkningsställe eller vid införsel belagts med skatt,

c) utlämnats som kontrollprov,

d) efter utlämning återinförts till tillverkningsställets lager och för vilken avdrag icke gjorts med stöd av bestämmelserna under a)–c) ovan, eller

e) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning.

Riksskatteverket prövar, om och i vad mån avdrag får göras även för drycker, vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köpare.

d) efter utlämning återinförts till tillverkningsställets lager och för vilken avdrag icke gjorts med stöd av bestämmelserna under a)–c) ovan,

e) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning,

f) försållts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänför sig till bristande betalning från köpare.

Vid införsel till landet av starköl i den ordning som avses i 12 § 4 mom. h rusdrycksförsäljningsförordningen (1954:521) skall skatt ej erläggas.

Denna lag träder i kraft den 11 maj 1975.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker skall hänvisningen i stället avse lagen om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker.

10 Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1961:394) om tobaksskatt**

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1961:394) om tobaksskatt¹,

dels att 13 § skall upphöra att gälla,

dels att i 1, 9 och 12 §§ orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1 och 12 §§ ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att rubriken till förordningen samt 2 och 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om tobaksskatt2 §²*Nuvarande lydelse*

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I.....	t. o. m. 1,7	12,0	
" II.....	över 1,7 t. o. m. 3,0	15,7	
" III.....	" 3,0 " 5,0	18,6	
" IV.....	" 5,0	26,0	
Cigarretter			
grupp I.....	t. o. m. 0,85	13,9	
" II.....	över 0,85 t. o. m. 1,20	18,9	
" III.....	" 1,20 " 1,55	23,4	
" IV.....	" 1,55 " 1,90	27,4	
" V.....	" 1,90	31,4	
Röktobak.....		—	64:-
Tuggtobak.....		—	21:60
Snus.....		—	9:10

För cigarrettpapper och cigarretthylsor utgår skatten med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarrett.

¹Senaste lydelse av 1 § 1966:397.

²Senaste lydelse 1972:377.

Föreslagen lydelse

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I.....	t. o. m. 1,7	12,0	
" II.....	över 1,7 t. o. m. 3,0	15,7	
" III.....	" 3,0 " 5,0	18,6	
" IV.....	" 5,0	26,0	
Cigarretter			
grupp I.....	t. o. m. 0,85	15,9	
" II.....	över 0,85 t. o. m. 1,20	19,9	
" III.....	" 1,20 " 1,55	24,4	
" IV.....	" 1,55 " 1,90	28,4	
" V.....	" 1,90	32,4	
Röktobak.....		—	64:-
Tuggtobak.....		—	21:60
Snus.....		—	9:10

För cigarrettpapper och cigarretthylsor utgår skatten med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarrett.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §³

- I deklaration må avdrag göras för vara, som

a) förvärvats för återförsäljning och för vilken skattskyldighet tidigare inträtt,

b) återtagits i samband med återgång av köp,

c) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till frihamn,

d) lagts upp på tullager som inrättats för förvaring av proviant, eller utförts ur riket såsom proviant på fartyg eller luftfartyg eller levererats för försäljning i exportbutik,

e) försålts till den som enligt 7 § tullförordningen (1973:979) äger åtnjuta tullfrihet för varor, som införs till riket.
- c) av den skattskyldige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till *svensk* frihamn, *för annat ändamål än att förbrukas där,*

e) försålts till den som enligt 7 § tullförordningen (1973:979) äger åtnjuta tullfrihet för varor, som införs till riket,

På särskild prövning av riksskatteverket ankommer, huruvida och i vad

³ Senaste lydelse 1973:988.

Nuvarande lydelse

mån avdrag jämväl må göras för vara,

a) som återtagits annorledes än i samband med återgång av köp,

b) som tillhandahållits för framställning av enligt denna förordning icke skattepliktiga varor,

c) som tillhandahållits för vetenskapligt, medicinskt eller likartat ändamål,

d) som tagits i anspråk för provning, samt

e) vars försäljning förorsakat den skattskyldige förlust på grund av bristande betalning från köparen.

Föreslagen lydelse

f) tillhandahållits för framställning av enligt denna lag icke skattepliktiga varor eller för vetenskapligt, medicinskt eller likartat ändamål,

g) tagits i anspråk för provning,

h) försålts med förlust för den skattskyldige, i den mån förlusten hänförs till bristande betalning från köparen.

Denna lag träder i kraft den 11 maj 1975.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om tobaksskatt skall hänvisningen i stället avse lagen om tobaksskatt.

11 Förslag till Lag om ändring i tulltaxan (1971:920)

Härigenom föreskrives att *Ann.* efter tulltaxenr 22.10 och 24.02 tulltaxan (1971:920) skall ha nedan angivna lydelse.

22 kap. Drycker, sprit och ättika

*Ann.*¹ För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 12 § 4 mom. c) rusdrycksförsäljningsförordningen (1954:521), utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Cognac	64:-
Armagnac, brandy, eau-de-vie och whisky	55:-
Andra spritdrycker, ej hänförliga till tulltaxenr 22.08	48:-
Vin:	
musserande:	
champagne	27:-
annat	18:-
andra slag med en alkoholhalt:	
överstigande 14 volymprocent	19:-
ej överstigande 14 volymprocent	9:-

För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 12 § 4 mom. h) rusdrycksförsäljningsförordningen, utgår tull med av partihandelsbolaget för rusdrycker fastställt belopp, motsvarande:

1. tull enligt vad i 22 kap. sägs;
2. omsättningsskatt enligt 2 § 1 mom. *lagen* (1957:209) om skatt på sprit och vin; samt
3. mervärdeskatt enligt *lagen* (1968:430) om sådan skatt.

För starköl som införes enligt första och andra styckena utgår tull med 4 kronor för liter.

24 kap. Tobak

*Ann.*² För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket *lagen* (1961:394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966:394) om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	20	
	mer än 3	40	
Cigarretter	högst 0,85	19	
	över 0,85 t. o. m. 1,20	24	
	" 1,20	32	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			78:-

Denna lag träder i kraft den 11 maj 1975

¹ Senaste lydelse 1974:231, 1974:885 övergångsbest.

² Senaste lydelse 1972:380.

12 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar¹

dels att i 13 § orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1 och 12 §§ ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att rubriken till förordningen samt 4, 6, 9 och 11 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om avgift på vissa dryckesförpackningar*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

Avgiftsskyldighet föreligger icke

1. när förpackning utan dryck inköpes inom eller införes till landet av avgiftsskyldig som avses i 3 §,

2. när förpackning införes till landet under omständigheter som medför tullfrihet enligt 7, 8, 11 eller 12 § tullförordningen (1973:979) eller förordningen (1966:394) om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt.

Konungen kan förordna om ytterligare undantag från avgiftsskyldighet.

6 §

Avgift utgår med 10 öre för varje förpackning.

Avgift utgår för förpackning som är tillverkad av metall med 30 öre och för annan förpackning med 20 öre.

9 §

Uppkommer förlust på fordran, som avser förpackningar för vilka avgift redovisats, får avdrag göras för det antal förpackningar som svarar mot den uppkomna förlusten. Avdraget får göras i deklaration för den

Uppkommer förlust på fordran, som avser förpackningar för vilka avgift redovisats, får avdrag göras för det antal förpackningar som svarar mot *den avgift som belöper på* den uppkomna förlusten. Avdraget får

¹ Senaste lydelse av

1 § 1973:995

12 § 1974:863 övergångsbest.

² Senaste lydelse 1973:995.

Nuvarande lydelse

redovisningsperiod, under vilken förlusten uppkommit. Har avdrag gjorts och inflyter därefter betalning, skall redovisning åter lämnas för det antal förpackningar som svarar mot det betalda beloppet.

Riksskatteverket kan besluta om rätt till avdrag i deklaration för avgiftsbelagda förpackningar som förstörs vid dryckestillverkning.

Föreslagen lydelse

göras i deklaration för den redovisningsperiod, under vilken förlusten uppkommit. Har avdrag gjorts och inflyter därefter betalning, skall redovisning åter lämnas för det antal förpackningar som svarar mot det betalda beloppet.

11 §

Har dryck som avses i 1 § utförts ur landet i förpackning, för vilken avgift erlagts, återbetalar riksskatteverket på ansökan av den som utfört varan den avgift som belöper på utförseln. Återbetalning sker ej av belopp som för år räknat understiger 500 kronor.

Utföres avgiftspliktig förpackning för förnyad användning hos utländsk dryckestillverkare, kan riksskatteverket på ansökan av tillverkaren eller dennes ombud *medge* återbetalning *med 9 öre för varje utförd förpackning*. Återbetalning medges ej för större antal förpackningar än som svarar mot tidigare införsel till landet av avgiftspliktiga förpackningar av samma slag med dryck.

Utföres avgiftspliktig förpackning för förnyad användning hos utländsk dryckestillverkare, *medger* riksskatteverket på ansökan av tillverkaren eller dennes ombud *återbetalning av erlagd avgift för utförda förpackningar*. Återbetalning medges *dock* ej för större antal förpackningar än som svarar mot *90 %* av tidigare införsel till landet av avgiftspliktiga förpackningar av samma slag med dryck.

Närmare föreskrifter om återbetalning av avgift meddelas av riksskatteverket.

Denna lag träder i kraft den 11 maj 1975. I samband med ikraftträdandet iakttages följande.

1. Äldre bestämmelser i 11 § andra stycket om återbetalning av avgift gäller fortfarande i fråga om förpackningar som utföres ur landet under tiden den 11 maj– den 31 augusti 1975.

2. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om avgift på vissa dryckesförpackningar skall hänvisningen i stället avse lagen om avgift på vissa dryckesförpackningar.

13 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter

dels att förordningen skall äga fortsatt giltighet till utgången av juni månad 1979,

dels att rubriken till förordningen samt 1–3 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Särskild beredskapsavgift erlägges, i den mån skatteplikt föreligger enligt *förordningen* (1957:262) om allmän energiskatt, enligt denna *förordning* för

Särskild beredskapsavgift erlägges, i den mån skatteplikt föreligger enligt *lagen* (1957:262) om allmän energiskatt, enligt denna *lag* för

1. bensen avsedd för motordrift, dock ej flyg- och reabensen,
2. motorbränsolja, eldningsolja och bunkerolja.

2 §

Särskild beredskapsavgift utgår för bensen med *två* öre för liter och för motorbränsolja, eldningsolja och bunkerolja med *tre* kronor för kubikmeter.

Särskild beredskapsavgift utgår för bensen med *fem* öre för liter och för motorbränsolja, eldningsolja och bunkerolja med *fem* kronor för kubikmeter.

3 §

Förordningen (1957:262) om allmän energiskatt äger i övrigt motsvarande tillämpning på beredskapsavgift enligt denna *förordning*. I deklaration som avses i 23 § 1 mom. nämnda *förordning* får dock i fråga om särskild beredskapsavgift i stället för vad som föreskrives i 24 § i *förordningen* avdrag göras för bränsle, som

Lagen (1957:262) om allmän energiskatt äger i övrigt motsvarande tillämpning på beredskapsavgift enligt denna *lag*. I deklaration som avses i 23 § 1 mom. nämnda *lag* får dock i fråga om särskild beredskapsavgift i stället för vad som föreskrives i 24 § i *lagen* avdrag göras för bränsle, som

1. i avgiftsbelagt skick förvärvats för återförsäljning eller förbrukning i egen rörelse,

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2. återtagits i samband med återgång av köp, 3. förbrukats eller försållts för fartygs drift i utrikes trafik, 4. av den avgiftspliktige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till frihamn, <i>samt</i> 5. avgiftspliktig förbrukat eller försållt för förbrukning för annat ändamål än energialstring. <i>Riksskatteverket kan efter samråd med överstyrelsen för ekonomiskt försvar besluta om avdrag i andra fall än som anges i första stycket.</i>	4. av den avgiftspliktige eller för hans räkning utförts ur riket eller förts till <i>svensk</i> frihamn <i>för annat ändamål än att förbrukas där</i>, 5. avgiftspliktig förbrukat eller försållt för förbrukning för annat ändamål än energialstring, 6. <i>försållts med förlust för den avgiftspliktige, i den mån förlusten hänförs till bristande betalning från köpare.</i>

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till förordningen om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter skall hänvisningen i stället avse lagen om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter.

14 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrives att 19 kap. 1, 3–4a och 7 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 kap.

1 §²

Arbetsgivare skall enligt vad nedan sägs för varje år erlægga socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen, folkpensioneringen och försäkringen för tilläggspension.

Avgift till sjukförsäkringen och till folkpensioneringen utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, annan ersättning för utfört arbete.

Avgift till försäkringen för tilläggspension utgår å summan av vad arbetsgivaren under året till arbetstagare hos honom i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad utgivit såsom lön eller, där fall som avses i 11 kap. 2 § andra stycket är för handen, annan ersättning för utfört arbete, sedan från nämnda summa dragits ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas såsom en arbetstagare och arbetstagare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande mån. Det antal arbetstimmar per år som i allmänhet skall anses motsvara full arbetstid fastställs av regeringen efter förslag av riksförsäkringsverket. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal. Om särskilda skäl föranleda därtill, må avgift beräknas på sätt som avviker från vad nu stadgats men som giver i huvudsak samma resultat.

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor och ej heller till arbetstagares lön eller

Vid beräkning av avgift enligt denna paragraf skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till femhundra kronor. Vad gäller sjukförsäkringen och

¹ Lagen omtryckt 1973:908.

² Senaste lydelse 1974:790.

Nuvarande lydelse

ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halvgång det vid årets ingång gällande basbeloppet. Vad gäller sjukförsäkringen och folkpensioneringen skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggs pension skall bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Föreslagen lydelse

folkpensioneringen skall vidare, där ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten är för handen, vid beräkning av avgift bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Såvitt angår försäkringen för tilläggs pension skall hänsyn icke tagas till arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halvgång det vid årets ingång gällande basbeloppet. Såvitt angår försäkringen för tilläggs pension skall vidare bortses från arbetstagare, som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder, så ock från arbetstagare i fall då lön eller annan ersättning till honom antingen enligt 11 kap. 2 § tredje eller fjärde stycket icke räknas såsom inkomst av anställning eller, om arbetstagaren icke är svensk medborgare och ej heller är bosatt härstädes, avser arbete utom riket.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt 3 kap. 16 §. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

3 §

Försäkrad, som vid utgången av visst år är inskriven hos allmän försäkringskassa, skall för nämnda år erläggas socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen under förutsättning att han under året haft inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 §. Avgift erlägges dock ej av den som vid årets ingång uppnått sextiofem års ålder och ej heller av den som för december månad samma åt åtnjutit ålderspension eller förtidspension enligt denna lag.

Vid beräkning av avgift enligt första stycket tages icke hänsyn till inkomst som för år räknat ej uppgått

Vid beräkning av avgift enligt första stycket tages icke hänsyn till inkomst som för år räknat ej uppgått

Nuvarande lydelse

till femhundra kronor eller till den del den överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Har den försäkrade haft inkomst såväl av anställning som av annat förvärvsarbete, tages icke hänsyn till sistnämnda inkomst till den del summan av inkomsterna överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet.

Försäkrad, för vilken för visst år fastställts pensionsgrundande inkomst på grundval av inkomst av annat förvärvsarbete, skall för nämnda år erläggas tilläggspensionsavgift å den pensionsgrundande inkomsten, i vad denna härrör från inkomst av annat förvärvsarbete.

Avgift erlægges icke för inkomst, som avses i 11 kap. 3 § första stycket d).

Föreslagen lydelse

till femhundra kronor.

4 §³

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § eller sjukförsäkringsavgift enligt 2 § skall utgå med sju procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. För försäkrad som på grund av undantagande enligt 11 kap. 7 § ej omfattas av sjukpenningförsäkringen eller för vilken försäkringen enligt 3 kap. 11 § gäller med karenstid, beräknas dock avgift enligt 2 § efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med hänsyn till den inverkan undantagandet eller karenstiden bedömes få på försäkringens utgifter. Influtna avgifter fördelas mellan de allmänna försäkringskassorna till täckande av deras utgifter under året för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de utgifter för läkemedel och kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning

Avgift till sjukförsäkringen enligt 1 § eller sjukförsäkringsavgift enligt 2 § skall utgå med åtta procent av det belopp, varå avgiften skall beräknas. För försäkrad som på grund av undantagande enligt 11 kap. 7 § ej omfattas av sjukpenningförsäkringen eller för vilken försäkringen enligt 3 kap. 11 § gäller med karenstid, beräknas dock avgift enligt 2 § efter den lägre procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, myndighet fastställer med hänsyn till den inverkan undantagandet eller karenstiden bedömes få på försäkringens utgifter. Influtna avgifter fördelas mellan de allmänna försäkringskassorna till täckande av deras utgifter under året för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de utgifter för läkemedel och kostnader enligt lagen (1974:525) om

³ Senaste lydelse 1974:977.

Nuvarande lydelse

för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassorna, samt för förvaltning, till den del utgifterna icke täckas av statsbidrag enligt 7 §. Influtna avgifter skola även täcka de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas, till den del kostnaderna icke skola täckas med statliga medel enligt 7 § andra stycket. För reglering av över- och underskott skall finnas en fond, benämnd allmänna sjukförsäkringsfonden. Regeringen fastställer grunderna för överförandet av medel till och från fonden.

Föreslagen lydelse

ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassorna, samt för förvaltning, till den del utgifterna icke täckas av statsbidrag enligt 7 §. Influtna avgifter skola även täcka de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas, till den del kostnaderna icke skola täckas med statliga medel enligt 7 § andra stycket. För reglering av över- och underskott skall finnas en fond, benämnd allmänna sjukförsäkringsfonden.

Regeringen fastställer grunderna för överförandet av medel till och från fonden.

I fråga om sådan arbetstagare hos redare som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt beräknas avgiften till sjukförsäkringen enligt procentsats som regeringen fastställer. Procentsatsen skall för visst år utgöra bestämd andel av den i första stycket angivna procentsatsen. Nämn-da andel skall svara mot förhållandet mellan antalet svenska sjömän och hela antalet sjömän på svenska handelsfartyg i medeltal för den 31 oktober under de tre år, som närmast föregått det år då procentsatsen fastställles. Hänsyn tages härvid ej till fartyg med en bruttodräktighet understigande trehundra registerton. Procentsatsen beräknas med två decimaler.

4 a §⁴

Avgift till folkpensioneringen enligt 1 eller 3 § skall utgå med *fyra och sju* tiondels procent av det belopp, på vilket avgiften skall beräknas. I fråga om sådan arbetstagare hos redare som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock avgiften

Avgift till folkpensioneringen enligt 1 eller 3 § skall utgå med *sex och två* tiondels procent av det belopp, på vilket avgiften skall beräknas. I fråga om sådan arbetstagare hos redare som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt beräknas dock avgiften efter den läg-

⁴ Senaste lydelse 1974:784.

Nuvarande lydelse

efter den lägre procentsats som regeringen fastställer med motsvarande tillämpning av 4 § andra stycket. Avgifterna tillföras staten.

Föreslagen lydelse

re procentsats som regeringen fastställer med motsvarande tillämpning av 4 § andra stycket. Avgifterna tillföras staten.

7 §⁵

Statsbidrag utgår för varje år med *en fjärdedel* av allmän försäkringskassas utgifter för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de utgifter för läkemedel och kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassan, samt för förvaltning.

Statliga medel utgår vidare för varje år med *en fjärdedel* av de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas.

Statsbidrag utgår för varje år med *femton procent* av allmän försäkringskassas utgifter för sjukförsäkringsförmåner, inberäknat de utgifter för läkemedel och kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m. m., som åvila kassan, samt för förvaltning.

Statliga medel utgår vidare för varje år med *femton procent* av de kostnader som under året uppkommit för centrala studiestödsnämnden i anledning av att återbetalningspliktiga studiemedel, som belöpa på studerandes sjukperiod, enligt studiestödslagen (1973:349) icke skola återbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift och statsbidrag som belöper på tid före ikraftträdandet.

⁵ Senaste lydelse 1974:977.

15 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring

Härigenom föreskrives att 38 § lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*38 §¹

Arbetsgivare erlägger för varje år försäkringsavgift enligt vad nedan sägs.

Avgift utgår å summan av vad arbetsgivaren under året utgivit till arbetstagare, som omfattas av obligatorisk försäkring enligt denna lag, såsom lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Vid beräkning av avgift skall hänsyn icke tagas till *arbetstagares lön i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Hänsyn skall ej heller tagas till* arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor.

Vid beräkning av avgift skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1974:791.

16 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering

Häriigenom föreskrives att 2 § lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

Redareavgift utgår för varje år å vad redaren sammanlagt under året utgivit i lön till sådana arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen *den 16 maj 1958 (nr 295)* om sjömansskatt.

Avgiften beräknas för varje redare å lön i penningar och naturaförmåner i form av kost eller bostad, *sedan därifrån för varje arbetstagare dragits sådan del av lön, som för år räknat överstiger sju och en halv gånger det i 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring avsedda basbelopp som gäller vid årets ingång.* Vid beräkningen skall bortses från arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor, och arbetstagare som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för

Redareavgift utgår för varje år å vad redaren sammanlagt under året utgivit i lön till sådana arbetstagare, som avses i 1 § första stycket lagen *(1958:295)* om sjömansskatt.

Avgiften beräknas för varje redare å lön i penningar och naturaförmåner i form av kost eller bostad. Vid beräkningen skall bortses från arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor, och arbetstagare som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen *(1962:381)* om allmän försäkring. Avgift erlägges ej

¹ Lagen omtryckt 1968:612.

² Senaste lydelse 1974:792.

Nuvarande lydelse

lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Föreslagen lydelse

heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Regeringen fastställer procentsats för redareavgiften med hänsyn till det avgiftsbehov som föranledes av de enligt 1 § bestämda eller eljest gällande grunderna för sjöfolks pensionering. Fastställd procentsats får tillämpas tidigast för året näst efter det år varunder den fastställts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

17 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

Byggnadsforskningsavgift utgår för kalenderår med sex tiondels procent av den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som arbetsgivare under året utgivit till arbetstagare, för vilken arbetsgivaren skall påföras avgift enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och vilken är att hänföra till näringsgrenen byggnadsindustri i näringsgrensindelningen för yrkesskadestatistik.

Vid beräkning av byggnadsforskningsavgift skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön hos arbetsgivaren under året ej uppgått till femhundra kronor, *och ej heller till arbetstagares lön i vad lönen för år räknat överstiger sju och en halv gång-er det i 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring avsedda basbeloppet som gäller vid årets ingång.*

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Angående debitering och uppbörd av avgiften gäller vad därom särskilt är stadgat.

Vid beräkning av byggnadsforskningsavgift skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön hos arbetsgivaren under året ej uppgått till femhundra kronor.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1962:134. Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:793.

² Senaste lydelse 1974:793.

18 Förslag till Lag om ändring i lagen (1970:742) om lönegarantiavgift

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1970:742) om lönegarantiavgift skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen lönegarantiavgift med belopp som motsvarar en femtionedels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till *arbetstagares lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gång det vid årets ingång gällande basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring. Hän- syn tages ej heller till* arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen om allmän försäkring är för handen.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen om allmän försäkring är för handen.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1974:795.

19 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift

Härigenom föreskrives att 3 § lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*3 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen arbetarskyddsavgift med belopp som motsvarar en tiondels procent av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till *arbetstagares lön i vad den för år räknat överstiger sju och en halvgång det vid årets ingång gällande basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Hänsyn tages ej heller till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.*

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1974:796.

20 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet

Härigenom föreskrives att 2 § lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §¹

Arbetsgivare erlägger årligen arbetsgivaravgift med belopp som motsvarar fyra tiondels procent av summan av vad arbetsgivaren under året utgivit som lön till arbetstagare i pengar eller i naturaförmåner i form av kost eller bostad eller, i fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring, annan ersättning för utfört arbete.

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till *arbetstagarens lön eller ersättning i vad den för år räknat överstiger sju och en halv gång det vid årets ingång gällande basbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Hänsyn tages ej heller till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.*

Vid beräkningen av avgiften tages icke hänsyn till arbetstagare, vars lön under året understigit femhundra kronor. Vidare bortses vid denna beräkning från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring, om ej fall som avses i 3 kap. 2 § andra stycket sista punkten lagen (1962:381) om allmän försäkring är för handen.

Avgift erlägges icke för arbetstagares lön vid sjukdom eller ledighet för vård av sjukt barn eller med anledning av barns födelse till den del lönen motsvarar sjukpenning eller föräldrapenning, som arbetsgivare äger uppbära enligt bestämmelserna i 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Avgift erlägges ej heller för lön som arbetsgivare utgivit till hemmavarande barn för arbete utfört i hans förvärvsverksamhet i de fall avdrag för lönen ej får ske vid inkomsttaxeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgift som belöper på tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1974:797.

21 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.**

Härigenom föreskrives att 20 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

20 §

Preliminär avgift för visst år skall utgå med belopp motsvarande arbetsgivarens under nästföregående år debiterade slutliga avgift. Äro de för utgiftsåret gällande procentsatserna för avgiftsuttaget *enligt lagen om allmän försäkring* högre eller lägre än procentsatserna för det år som den sålunda debiterade slutliga avgiften avser, skall hänsyn härtill tagas vid bestämmandet av den preliminära avgiften. Regeringen äger förordna att hänsyn skall tagas även till mera betydande ändring, som avgiftsunderlaget kan antagas komma att undergå till följd av den allmänna löneutvecklingen.

Preliminär avgift för visst år skall utgå med belopp motsvarande arbetsgivarens under nästföregående år debiterade slutliga avgift. Äro de för utgiftsåret gällande procentsatserna för avgiftsuttaget högre eller lägre än procentsatserna för det år som den sålunda debiterade slutliga avgiften avser *eller ha avgiftsbestämelse*na undergått *annan ändring av betydelse*, skall hänsyn härtill tagas vid bestämmandet av den preliminära avgiften. Regeringen äger förordna att hänsyn skall tagas även till mera betydande ändring, som avgiftsunderlaget kan antagas komma att undergå till följd av den allmänna löneutvecklingen.

Har slutlig avgift som avses i föregående stycke icke påförts arbetsgivaren, skall särskild beräkning ske av den preliminära avgiften. Därvid skall den preliminära avgiften bestämmas till belopp, vilket beräknas så nära som möjligt komma att motsvara den slutliga avgiften.

Särskild beräkning av preliminär avgift för visst år skall jämväl göras, därest det kan antagas, att den slutliga avgiften för samma år kommer att avvika från den i första stycket angivna slutliga avgiften med minst en femtedel av sistnämnda avgift. Särskild beräkning må ske även i annat fall än nyss är sagt, därest skillnaden mellan eljest utgående preliminär avgift och påräknelig slutlig avgift skulle bli mer betydande eller annan särskild omständighet föreligger.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

¹Lagen omtryckt 1974:938.

22 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrives att 5 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 §²

Med årsinkomst avses i denna lag den inkomst, för år räknat, som någon kan antagas komma att åtnjuta under den närmaste tiden. Såsom inkomst räknas icke allmänt barnbidrag, folkpension, tilläggs pension enligt lagen om allmän försäkring till den del pensionen föranlett minskning av pensions-tillskott enligt 3 § lagen om pensionstillskott eller av barntillägg enligt 9 kap. 1 § sista stycket lagen om allmän försäkring, livränta som avses i 17 kap. 2 § nyssnämnda lag i vad den enligt samma lagrum avdragits från pension eller understöd som någon på grund av skyldskap eller svågerlag må vara föranledd att utgiva.

Vid uppskattning av förmögen-hets avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, var-med förmögenheten må överstiga för den som är gift *fyr-tiotusen* kronor, och för annan *femtio-tusen* kronor.

Vid uppskattning av förmögen-hets avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, var-med förmögenheten må överstiga för den som är gift *sextio-tusen* kro-nor, och för annan *sju-tio-femtusen* kronor.

Värdet av naturaförmåner skall uppskattas efter regler, som fastställas av regeringen.

Ifråga om makar skall årsinkomsten för envar av dem beräknas utgöra hälften av deras sammanlagda årsinkomst och värdet av förmögenhet be-räknas utgöra hälften av deras sammanlagda förmögenhet.

Årsinkomst avrundas för envar pensionsberättigad till närmaste hela tiotal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975.

¹ Lagen omtryckt 1973:909.

² Senaste lydelse 1974:786.

23 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring**

Härigenom föreskrives att 16 § lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*16 §¹

Bestämmelserna i tredje stycket punkterna 1–4 övergångsbestämmelserna till lagen den 5 maj 1960 (nr 99) angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering skola alltjämt äga motsvarande tillämpning. Dock skall beträffande änkepension efter man, som avlidit före den 1 juli 1960, i stället för 8 § första stycket lagen om folkpensionering i lagrummets lydelse före nämnda tidpunkt gälla, att sådan pension minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den må överstiga tvåtusen kronor. Vid tillämpning i fall som nu sagts av 13 § 2 mom. sistnämnda lag skall ock procenttalet 20 utbytas mot 10 samt beloppet 20 000 kronor utbytas mot 50 000 kronor.

Bestämmelserna i tredje stycket punkterna 1–4 övergångsbestämmelserna till lagen den 5 maj 1960 (nr 99) angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering skola alltjämt äga motsvarande tillämpning. Dock skall beträffande änkepension efter man, som avlidit före den 1 juli 1960, i stället för 8 § första stycket lagen om folkpensionering i lagrummets lydelse före nämnda tidpunkt gälla, att sådan pension minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst i vad den må överstiga tvåtusen kronor. Vid tillämpning i fall som nu sagts av 13 § 2 mom. sistnämnda lag skall ock procenttalet 20 utbytas mot 10 samt beloppet 20 000 kronor utbytas mot 75 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975.

¹ Senaste lydelse 1970:188.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Löfberg, Lidbom, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Hjelm-Wallén

Föredragande: statsråden Sträng och Aspling

Proposition om sänkning av den statliga inkomstskatten, m. m.

Statsråden anmäler sina förslag till proposition om sänkning av den statliga inkomstskatten, m. m. Anförandena och förslagen redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Sträng hemställer att regeringen i en gemensam proposition föreslår riksdagen

att antaga de förslag som han och statsrådet Aspling lagt fram.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen förordnar att de anföranden och förslag som redovisas i underprotokollen skall bifogas propositionen som bilagor 1 och 2.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Sträng

Anmälan till proposition om sänkning av den statliga inkomstskatten, m. m.

Inledning

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 april 1972 tillkallade jag tretton sakkunniga¹ att se över skattesystemet m. m. (1972 års skatteutredning).

På grundval av utredningens delbetänkande (SOU 1974:20) Förslag till skatteomläggning m. m. samt prop. 1974:132 beslutade förra årets höstriksdag en skatteomläggning som främst tog sikte på 1975 års inkomster. Avsikten var att omläggningen skulle beaktas vid 1975 års löneförhandlingar.

Sedan bl. a. löntagarorganisationerna vid överläggningar med regeringen angående omläggningen framfört önskemål om att kunna sluta ett avtal både för år 1975 och 1976 fick utredningen i tilläggsdirektiv uppdrag att utarbeta ett förslag till skatteomläggning också för år 1976.

Enligt tilläggsdirektiven borde förslaget innefatta en lindring av skatten främst för låginkomsttagarna och de stora löntagargrupperna. En utgångspunkt för arbetet var att omläggningen skulle totalfinansieras. Kostnadsramen angavs till 4 miljarder kronor. Samtidigt som utredningen fullgjorde detta uppdrag borde den också pröva frågan om sparavdragets storlek samt överse det s. k. villaavdraget.

¹ Dåvarande riksdagsledamoten Erik Brandt, ordförande, riksdagsledamoten Alvar Andersson, professor Osborne Bartley (fr. o. m. den 1 april 1974), kanslirådet Gunnar Björne, riksdagsledamoten Arne Gadd, sekreteraren Anna Hedborg (fr. o. m. den 29 juni 1974), riksdagsledamöterna Carl-Henrik Hermansson, Gördis Hörnlund, Valter Kristenson, Eric Krönmark och Ingemar Mundebo, direktören Stig Svensson och förbundsordföranden Sune Tidefelt.

Utredningen har i december 1974 redovisat sitt uppdrag i delbetänkandet (SOU 1974:103) Skatteomläggning 1976.

I betänkandet föreslås justeringar i statsskatteskalen som innebär att marginalskatten sänks betydligt vid lägre inkomster och att alla inkomsttagare i de stora löntagargrupperna får en minskning av statsskatten med 1 200 kr.

Sparavdraget föreslås fördubblat. Beträffande villaavdraget förordar utredningen att frågan om höjning av detta avdrag tas upp när utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering är känt.

Utredningen föreslår vidare ändrade regler i fråga om extra avdrag för folkpensionärer.

Finansieringen av reformen föreslås ske genom en höjning av den allmänna arbetsgivaravgiften från nuvarande 4 % till 6,8 %.

Utredningens förslag är inte enhälligt. Mot förslaget till inkomstskattesänkning har ledamöterna Bartley, Hermansson, Krönmark, Mundebo, Svensson och Tidefelt reserverat sig. Mot förslaget till finansiering har ledamöterna Andersson, Krönmark, Mundebo och Svensson avgivit reservationer. Ledamöterna Hedborg och Hermansson har inte anslutit sig till utredningens förslag om höjning av sparavdraget. Ledamoten Krönmark godtar inte utredningens beslut angående villaavdraget. Särskilda yttranden har avgivits av ledamöterna Gadd, Hörnlund och Tidefelt. Reservationerna berörs närmare i samband med den följande redogörelsen för utredningens förslag.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av kammarrätten i Stockholm, socialstyrelsen, riksförsäkringsverket (RFV), statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), länsstyrelserna i Södermanlands, Kronobergs, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Gävleborgs, Västernorrlands och Norrbottens län, företagsskatteberedningen, kommunalekonomiska utredningen, arbetsmarknadsstyrelsen (AMS), Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges akademikers centralorganisation och Statstjänstemännens riksförbund (SACO/SR), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Sveriges hantverks- och industriorganisation (SHIO), Sveriges industriförbund, Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Föreningen Sveriges fögderichefer, Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund (TOR), pensionsålderskommittén, Pensionärernas riksförbund (PRO), Svenska sparbanksföreningen, Svenska bankföreningen, Sveriges föreningsbankers förbund, Svenska försäkringsbolags riksförbund, utredningen om en allmän arbetslöshetsförsäkring (ALF-utredningen). LO har bifogat yttrande från Svenska träindustriarbetarförbundet.

SAF, Sveriges industriförbund, Svenska bankföreningen och Svenska försäkringsbolags riksförbund har åberopat yttrande av Näringslivets skattedelegation. LRF har åberopat yttrande av Lantbrukarnas skattedelegation.

Yttrande har också avgetts av Kommunernas pensionsanstalt (KPA) och Konstnärliga och litterära yrkesutövares samarbetsnämnd (KLYS).

Jag avser nu att ta upp de av utredningen framlagda förslagen och vissa andra frågor som behandlats vid överläggningar mellan regeringen och företrädare för de politiska partierna. Vidare vill jag redovisa bl. a. förslag om sänkning av sjömansskatten. Den del av omläggningen som berör socialförsäkringen m. m. anmäls av chefen för socialdepartementet.

Nuvarande ordning

Inkomstbeskattningen

Allmänhet

Inkomstskatt betalas till staten i form av statlig inkomstskatt och till kommunerna i form av allmän kommunalskatt.

Den statliga inkomstskatten är progressiv för fysiska personer, oskiftade dödsbon och familjestiftelser men proportionell för övriga skattskyldiga.

Den allmänna kommunalskatten är en s. k. repartitionsskatt, vilket innebär att det skattebelopp som behövs för att täcka kommunens utgifter fördelas mellan kommunens skattskyldiga i förhållande till det antal skattekronor och skatteören som påförs varje skattskyldig (en skattekrona = 100 kr. beskattningsbar inkomst). Skatten är i princip proportionell.

Den fortsatta redogörelsen för inkomstbeskattningen avser endast fysiska personer.

Beräkningen av taxerad och beskattningsbar inkomst

Som underlag för inkomstbeskattningen bestäms beskattningsbar inkomst för varje skattskyldig. Denna inkomst utgörs av taxerad inkomst minskad med grundavdrag och i förekommande fall s. k. extra avdrag. Beskattningsunderlaget bestäms för stats- och kommunalbeskattningen var för sig genom ett årligt taxeringsförfarande. Bestämmelser för inkomstberäkningen finns främst i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, SI, och kommunalskatte lagen (1928:370), KL. Reglerna för inkomstberäkningen är till stor del gemensamma för de båda inkomstskatterna.

Skatteplikt föreligger för inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital. Vid kommunal-taxeringen är också s. k. garantibelopp för fastighet skattepliktigt. Inkomstberäkningen sker särskilt för varje s. k. förvärvskälla.

Till skattepliktiga intäkter hör bl. a. flertalet folkpensionsförmåner. Skatteplikt föreligger numera också för bl. a. vårdbidrag enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL).

Vid beräkning av inkomst från särskild förvärvskälla får avräknas alla omkostnader under beskattningsåret som fordras för att förvärva och behålla intäkterna. Summan av inkomsterna från olika förvärvskällor utgör den

skattskyldiges sammanräknade inkomst.

Från sammanräknad inkomst får göras s. k. allmänna avdrag (46 § KL). I första hand avräknas underskott som vid inkomstberäkningen uppkommit i förvärvskälla. Därefter kvarstår sammanräknad nettoinkomst. Denna reduceras med vissa allmänna avdrag som inte har direkt samband med någon förvärvskälla. Avdragsrätt föreligger för sådana egenavgifter till sjukförsäkringen, folkpensioneringen, ATP och den allmänna arbetsgivaravgiften, som påförts under året före taxeringsåret. När det gäller sjukförsäkringsavgift på inkomst av anställning, som normalt påförs sista gången under år 1975, är dock avdragsrätten begränsad till 500 kr. vid 1976 års taxering.

Sammanlagda inkomster från olika förvärvskällor minskat med allmänna avdrag och förlustavdrag samt med tillägg vid kommunaltaxeringen för ev. garantibelopp utgör taxerad inkomst. Denna avrundas nedåt till jämnt tiotal kronor.

Från taxerad inkomst avräknas grundavdrag med 4 500 kr. under förutsättning att den skattskyldige varit bosatt i Sverige under hela beskattningsåret. Har den skattskyldige varit bosatt i Sverige endast under en del av beskattningsåret jämkas grundavdraget med hänsyn härtill (48 § KL).

Utöver grundavdrag har skattskyldig i vissa fall även rätt till s. k. extra avdrag (50 § 2 mom. KL), nämligen dels när skatteförmågan är väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom eller annan s. k. ömmande omständighet, dels när hans inkomst efter skatt på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan sådan omständighet understiger existensminimum. Det maximala avdragsbeloppet är i dessa fall 10 000 kr., vid extra avdrag på grund av existensminimum dock med tillägg av 2 500 kr. för varje barn.

Sedan taxerad inkomst minskats med ev. grundavdrag och extra avdrag erhålles beskattningsbar inkomst. Denna avrundas nedåt till jämnt hundratal kronor.

Makar taxeras var och en för sin inkomst. Vid inkomstberäkningen gäller dock i vissa hänseenden särskilda regler för makar. Om makar levtt tillsammans under beskattningsåret, har endera maken rätt att tillgodogöra sig allmänna avdrag och – efter den andre makens medgivande – förlustavdrag som denne inte kunnat utnyttja. Vidare beräknas s. k. extra avdrag med hänsyn till båda makarnas inkomst- och förmögenhetsförhållanden. Grundavdraget beräknas däremot individuellt för vardera maken.

Skatteberäkningen

Den statliga inkomstskatten tas ut med viss procent av ett s. k. grundbelopp, som i sin tur motsvarar viss del av den beskattningsbara inkomsten. Under senare år har regelmässigt tagits ut 100 % av grundbeloppet, vilket betyder att uttagen skatt varit lika stor som grundbeloppet. Skatten bestäms efter en progressiv skiftskala, som har följande utseende (10 § 1 mom. Sl).

Beskattningsbar inkomst, kr.	Skattesats inom skiktet,
– 15 000	7
15 000 – 20 000	12
20 000 – 25 000	17
25 000 – 30 000	22
30 000 – 40 000	28
40 000 – 45 000	33
45 000 – 65 000	38
65 000 – 70 000	43
70 000 – 100 000	48
100 000 – 150 000	52
150 000 –	56

Vid beräkning av statlig inkomstskatt för makar gäller särskilda regler. Innebörden av dessa regler är att vardera maken beskattas individuellt för s. k. A-inkomst, medan däremot s. k. B-inkomst sambeskattas. Sambeskattningen av B-inkomst sker genom att makarnas sammanlagda B-inkomst beskattas "på toppen" av deras största A-inkomst. Med A-inkomst förstås inkomst av tjänst, med undantag för periodiskt understöd och därmed jämförlig intäkt, samt inkomst av jordbruksfastighet och rörelse om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning. Enligt definitionen räknas bl. a. pension och livränta till A-inkomst. Annan inkomst än A-inkomst utgör B-inkomst.

I vissa fall medges särskilda avdrag från den uträknade skatten i form av s. k. skattereduktion resp. särskild skattereduktion. Bestämmelser härom finns i 2 § 4 och 5 mom. uppborrdslagen (1953:272).

Rätt till skattereduktion med 1 800 kr. har ensamstående skattskyldig med hemmavarande barn under 18 år och gift vars make saknar statligt taxerad inkomst. Gift vars make har taxerad inkomst understigande 4 500 kr. får skattereduktion med 40 % av skillnaden mellan 4 500 kr. och den taxerade inkomsten. Skattereduktionen avräknas mot flertalet skatter och avgifter, dock inte mot bl. a. statlig förmögenhetsskatt, ATP-avgift eller allmän arbetsgivaravgift.

Rätt till särskild skattereduktion med 250 kr. har skattskyldig, som inte i egenskap av folkpensionär är berättigad till extra avdrag vid taxeringen och vars statligt taxerade inkomst inte överstiger 36 000 kr. Vid högre inkomst avtrappas den särskilda skattereduktionen med 10 % av överskjutande inkomst och är därigenom helt avtrappad då inkomsten uppgår till 38 500 kr. Som ytterligare förutsättningar för avdragsrätt gäller bl. a. att den skattskyldige fyllt 16 år den 1 november under beskattningsåret och haft A-inkomst på minst 4 500 kr.

Den kommunala inkomstskatten är som tidigare nämnts proportionell i förhållande till den beskattningsbara inkomsten och tas ut med en i särskild ordning bestämd andel av denna inkomst. Den genomsnittliga kommunala utdebiteringen är f. n. ca 25 kr. per 100 kr. beskattningsbar inkomst, dvs. skattesatsen är i genomsnitt ca 25 %.

Folkpensionärernas förmåner och beskattning

Förmåner

Folkpensioneringen omfattar både generella och inkomstprövade förmåner.

De generella förmånerna utgörs i första hand av ålderspension, förtidspension och familjepension i form av änkepension och barnpension. Ålderspension liksom hel förtidspension och hel änkepension utgår för år räknat med 95 % av basbeloppet för ensamstående pensionär och med sammanlagt 155 % av basbeloppet för två pensionsberättigade makar eller med 77,5 % för vardera maken. (Basbeloppet för mars 1975 är 9 000 kr.). Härtill kommer i vissa fall pensionstillskott som berörs närmare i det följande. Vidare finns tilläggsförmåner till folkpension. Hit hör barntillägg, vårdbidrag samt invaliditetstillägg och invaliditetsersättning (fr. o. m. den 1 juli 1975 handikappersättning).

De inkomstprövade förmånerna utgörs av kommunalt bostadstillägg, hustrutillägg och vissa änkepensioner.

Som komplettering till folkpension utgår pensionstillskott till pensionär som inte har ATP eller som har låg ATP. Tillskottet utgår med samma belopp för ensamstående som för var och en av två makar.

För innevarande budgetår utgår pensionstillskott med 18 % av basbeloppet. I den mån ATP tillsammans med pensionstillskottet överstiger 30 % av basbeloppet reduceras pensionstillskottet. Pensionstillskotten höjs den 1 juli 1975 med 3 % av basbeloppet och därefter varje år med ytterligare 4 % av basbeloppet för ensam pensionär och för var och en av två makar. Den garantinivå som pensionstillskottet skall ge höjs successivt från 30 till 45 % av basbeloppet. För förtidspensionär utan ATP eller med låg ATP utgår dubbla pensionstillskott. Den allmänna pensionsåldern sänks den 1 juli 1976 från 67 år till 65 år.

Bestämmelserna om dessa folkpensionsförmåner återfinns i AFL samt lagen (1969:205) om pensionstillskott och lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg.

Beskattningsregler

Folkpensionsförmånerna är i princip skattepliktiga. Kommunalt bostadstillägg och tilläggsförmåner till handikappade försäkrade har dock undantagits från beskattning. De skattepliktiga folkpensionsförmånerna behandlas som A-inkomst. Detta betyder att makars folkpensioner inte beskattas vid den statliga inkomstbeskattningen.

Även om folkpensionsförmånerna således i princip behandlas som andra skattepliktiga tjänsteintäkter, kommer de ändå ofta att undantas från beskattning på grund av reglerna om *extra avdrag* för nedsatt skatteförmåga.

Enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket KL gäller att skattskyldig, vars inkomst

till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, skall – om särskilda omständigheter inte föranleder annat – anses ha rätt till extra avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga. Enligt anvisningarna till samma paragraf är skattskyldig, som vid sidan av folkpensionen även haft annan inkomst, berättigad till ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag. För makar och i taxeringshänseende likställda skattskyldiga bestäms extra avdrag med hänsyn till båda makarnas inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

Riksskatteverket fastställer närmare föreskrifter för beräkning av extra avdrag för folkpensionärer. Enligt verkets anvisningar är avdragets storlek beroende av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomstens storlek.

Det maximala extra avdraget skall avpassas så att beskattningsbar inkomst inte uppkommer så länge den taxerade inkomsten inte överstiger viss nivå. Denna skattefria nivå motsvarar för *ensamstående* folkpensionär den taxerade inkomst som erhålles om han inte har andra inkomster än hel folkpension för ogift, pensionstillskott och en sidoinkomst på högst 1 500 kr. (härvid räknas med schablonavdrag 100 kr. i förvärvskällan tjänst och inte med några allmänna avdrag). För makar ligger den skattefria nivån på en taxerad inkomst som motsvarar hel folkpension för ett pensionärspar, pensions- tillskott för båda makarna och en sidoinkomst på 2 000 kr. När den taxerade inkomsten överstiger den skattefria nivån, avtrappas det extra avdraget på så sätt att det maximala avdragsbeloppet reduceras med en tredjedel av överskjutande inkomstbelopp. Förmögenhetstillgångar beaktas på så sätt att förmögenhet som överstiger 50 000 kr. leder till minskning av avdraget enligt följande:

Förmögenhet, kr.	Avdraget minskas med %
50 100 – 54 000	10
54 100 – 58 000	20
58 100 – 62 000	30
62 100 – 65 000	40
65 100 – 68 000	50
68 100 – 71 000	60
71 100 – 74 000	70
74 100 – 77 000	80
77 100 – 80 000	90

När förmögenheten överstiger 80 000 kr., medges inte något extra avdrag.

Med verkan fr. o. m. inkomståret 1975 har införts en särskild kompletteringsregel, som bör ses i samband med den särskilda skattereduktion på 250 kr. som i vissa fall medges skattskyldiga i aktiv ålder.

Kompletteringsregeln innebär att en folkpensionär har rätt till extra avdrag med minst 500 kr., om hans statligt taxerade inkomst inte överstiger 36 000 kr. Överstiger inkomsten 36 000 kr., reduceras minimiavdraget med 20 % av överskjutande inkomstbelopp. Vid taxerad inkomst på 38 500 kr. är minimiavdraget helt avtrappat. Minimiavdrag medges utan hänsyn till makes inkomst och oberoende av förmögenhet.

Som framgår av redogörelsen har reglerna om extra avdrag konstruerats

så att den skattefria inkomstnivån för folkpensionärer och därmed storleken av det extra avdraget och de inkomstgränser inom vilka avdraget avtrappas är direkt beroende av storleken av vissa folkpensionsförmåner, nämligen folkpensionens grundbelopp och pensionstillskott. Dessa förmåner är basbeloppsanknutna och följer kostnadsutvecklingen. Detsamma kommer då att gälla det extra avdraget och inkomstgränserna. Vidare kommer en allmän förbättring av förmånerna – av det slag som sker år 1975 – och den årliga tillväxten av pensionstillskottet att direkt återverka på avdrag och inkomstgränser.

Till ledning för taxeringsmyndigheterna fastställer RSV varje år tabeller för beräkning av det extra avdraget. Det bör framhållas att tabellerna i princip tillämpas på varje skattskyldig som avses i 50 § 2 mom. fjärde stycket KL, dvs. varje skattskyldig vars inkomst till inte obetydlig del består av folkpension. Tabellerna tillämpas alltså oberoende av om den skattskyldige i det enskilda fallet har full pension. Avdragstabellen för makar tillämpas även om i det enskilda fallet endast den ene av makarna är folkpensionär. Om make som är folkpensionär har så låg inkomst att han inte kan utnyttja sin del av tabellavdraget, får resterande del utnyttjas av andra maken. Där emot gäller inte tabellerna i fråga om den som endast uppbär barnpension och vårdbidrag.

Sparavdraget

Med sparavdrag menas det extra avdrag som enligt 39 § 3 mom. KL medges fysisk person i förvärvskällan kapital under förutsättning att bruttointäkten i förvärvskällan överstiger avdragsgilla kostnader. Avdragsbeloppet är 400 kr. Makar har tillsammans rätt till avdrag med 800 kr. Avdraget får dock inte i något fall överstiga skillnaden mellan bruttointäkten och kostnaderna i förvärvskällan. Underskott kan alltså inte uppkomma på grund av sparavdraget.

Avdraget infördes år 1955. Avdragsbeloppet var då 100 kr. för ensamstående och 200 kr. för makar tillsammans. År 1957 höjdes beloppen till 300 resp. 600 kr. och år 1961 – med verkan fr. o. m. 1962 års taxering – till nuvarande 400 resp. 800 kr.

Villaavdraget

Intäkt av annan fastighet, som är inrättad till bostad åt en eller två familjer (villafastighet) beräknas enligt 24 § 2 mom. KL enligt schablon till 2 % av den del av fastighetens taxeringsvärde eller motsvarande värde som inte överstiger 150 000 kr., 4 % av den del som överstiger 150 000 kr. men inte 225 000 kr., 8 % av den del som överstiger 225 000 kr. men inte 300 000 kr. och 10 % av den del som överstiger 300 000 kr. Om fastighetens ägare är mantalsskriven på fastigheten får denne vid inkomstberäkningen, förutom

avdrag för ränta på lånat i fastigheten nedlagt kapital och tomträttsavgäld eller liknande avgäld, göra ett extra avdrag enligt 25 § 3 mom. KL, det s. k. villaavdraget. Avdragsbeloppet är, för helt år räknat, 500 kr. men får dock inte överstiga schablonintäkten av fastigheten. Äger den skattskyldige endast del av fastigheten nedsätts avdraget i motsvarande mån. Avdraget medges oberoende av om fastigheten lämnar överskott eller underskott. Även oskift dödsbo får villaavdrag under förutsättning att någon delägare i boet mantalsskrivits på fastigheten.

Avdraget infördes år 1957 och avdragsbeloppet var då 200 kr. År 1970 höjdes beloppet – med verkan fr. o. m. 1971 års taxering – till nuvarande 500 kr.

Socialförsäkringsavgifter m. m.

De avgifter som här avses tas ut hos arbetsgivare på de kontantlöner och naturaförmåner i form av kost och bostad, som utgår till anställda. Några av avgifterna tas också ut i form av egenavgifter från rörelseidkare m. fl.

Avgifterna och de procentsatser som tillämpas vid uttag under år 1975 framgår av följande uppställningar. I den mån annan uttagsprocent beslutats eller föreslagits för år 1976 har denna särskilt angivits.

Arbetsgivaravgifter	Procentsats
Socialförsäkringsavgift till	
ATP	10,75 (1976: 11,00)
folkpensioneringen	4,20 (1976: 4,70)
sjukförsäkringen	7,00
Arbetsgivaravgift till	
arbetslöshetsförsäkringen m. m.	0,40
Avgift för yrkesskadeförsäkringen	0,25
Arbetskyddsavgift	0,10
Lönegarantiavgift	0,02
Allmän arbetsgivaravgift	4,00

Härtill kommer byggnadsforskningsavgiften, som fr. o. m. år 1975 tas ut efter 0,6 % av arbetsgivare inom byggnadsindustrin. Från denna avgift bortses i det följande. Särskilda regler gäller för uttag av avgifter hos redare; även dessa regler förbigås här.

Egenavgifter	Procentsats
ATP-avgift	10,75 (1976: 11,00)
Socialförsäkringsavgift till	
folkpensioneringen	4,20 (1976: 4,70)
Sjukförsäkringsavgift	7,00
Allmän arbetsgivaravgift	4,00

I fråga om avgiftsunderlaget föreligger vissa skillnader mellan de olika

avgifterna. Förhållandet medför bl. a. att det sammanlagda procentuella avgiftsuttaget på de löner som betalas av visst företag inte kan beräknas genom en enkel summering av de procentsatser som ovan angivits för arbetsgivaravgifterna. Uttagets storlek kommer att växla med företagets lönestruktur.

Den allmänna arbetsgivaravgiften utgår enligt lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift. Vid bestämmande av underlaget för den allmänna arbetsgivaravgiften som tas ut på löneutbetalningar bortses från arbetstagare vars lön under året understigit 500 kr. och från arbetstagare som inte är obligatoriskt yrkesskadeförsäkrad. Vidare medräknas inte ersättning vid s. k. likställighetsavtal. Något beloppstak finns inte. Avgift beräknas alltså till skillnad mot vad som gäller i fråga om socialförsäkringsavgifterna även på den del av lönerna som överstiger 7,5 gånger basbeloppet.

Underlag för egenavgift utgörs av inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § AFL, som härrör från här i riket bedriven rörelse eller från här belägen jordbruksfastighet (avgiftsskyldig är endast den som själv brukat fastigheten). Till grund för beräkning av underlaget för egenavgift ligger den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt. Har inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet inte uppgått till 500 kr. medräknas den inte. Sjukpenning är undantagen från egenavgift. Den allmänna arbetsgivaravgiften tas endast ut på den del av inkomsten som överstiger 10 000 kr.

Utredningens överväganden och förslag

Allmänna överväganden

Huvuduppgiften för utredningen har denna gång varit att utarbeta ett förslag till skatteomläggning i fråga om 1976 års inkomster. Utredningen framhåller att uppdraget bör ses mot bakgrund bl. a. av den skatteomläggning som beslutades av 1974 års höstriksdag på grundval av utredningens förra delbetänkande (SOU 1974:20) och prop. 1974:132. Denna omläggning tog främst sikte på 1975 års inkomster och avsågs att bli beaktad av arbetsmarknadsparterna vid 1975 års löneförhandlingar. Avsikten är att även den nu aktuella skatteomläggningen skall beaktas vid löneförhandlingarna och underlätta för parterna att bedöma förutsättningarna för en avtalsperiod på mer än ett år. Med denna utgångspunkt finner utredningen att skatteomläggningen även denna gång bör till väsentlig del inriktas på löntagarnas beskattning.

Utredningen konstaterar att omläggningen, i likhet med den tidigare, skall omfatta två led, nämligen en sänkning av inkomstskatten och en motsvarande höjning av andra skatter och avgifter. De nya tilläggsdirektiven

skiljer sig emellertid på en väsentlig punkt från de direktiv som låg till grund för det förra delbetänkandet. Sistnämnda direktiv lade sålunda tonvikten på att omläggningen skulle medföra lindring av marginaleffekten för inkomsttagare i mellaninkomstlägena. Denna gång uppdras åt utredningen att inom en kostnadsram på 4 miljarder kronor föreslå lindring av skatten främst för låginkomsttagarna och de stora löntagargrupperna. Utredningen ser som sin främsta uppgift att med beaktande av denna fördelningspolitiska målsättning ta ställning till hur det anvisade beloppet, 4 miljarder kronor, bör fördelas mellan inkomsttagarna.

Uppdraget att föreslå skattelindring främst för låginkomsttagarna och de stora löntagargrupperna förutsätter enligt utredningen en avgränsning av dessa målgrupper. Utredningens förslag skall avse inkomståret 1976. Det är alltså inkomstfördelningen detta år som utredningen anser bör ligga till grund för förslaget. På utredningens uppdrag har RRV gjort en prognos över den beräknade inkomstfördelningen år 1976. Utredningen konstaterar att prognosresultatet ger vid handen att nästan hälften (46 %) av inkomsttagarna beräknas ha en bruttointkomst år 1976 som inte överstiger 30 000 kr.

Med hänsyn till skatteomläggningens inriktning är det enligt utredningen av särskilt intresse att studera gruppen löntagare. Prognosresultatet visar att antalet låginkomsttagare är stort även bland löntagarna. Sålunda beräknas 32 % ha en bruttointkomst som inte överstiger 30 000 kr. Vad beträffar mellaninkomstlägena kan 35 % antas befinna sig i skiktet 30 000–50 000 kr. och 26 % i skiktet 50 000–80 000 kr. Även om det inte är möjligt att ange några exakta inkomstgränser för de i tilläggsdirektiven avsedda "stora löntagargrupperna" anser utredningen dock att uppgifterna ger stöd för uppfattningen att den övre gränsen i varje fall inte bör överstiga 100 000 kr.

Till ledning för bedömningen av hur den aktuella skattesänkningen bör fördelas mellan inkomsttagarna anser utredningen det nödvändigt att också försöka bilda sig en ungefärlig uppfattning om storleken av de lägsta årsinkomsterna under år 1976 vid helårs- och heltidsarbete. Utredningen har försökt att med utgångspunkt i en av SCB utförd inkomststudie från inkomståret 1972 beräkna anställningsinkomsten (inkl. skattepliktig sjukpenning) år 1976 för bl. a. helårs- och heltidsanställda löntagare. Beräkningarna ger enligt utredningen stöd för antagande att helårs- och heltidslönen år 1976 för de allra flesta löntagare inte kommer att ligga under 30 000 kr. Sålunda beräknas ca 95 % av de helårs- och heltidsanställda löntagare som omfattas av undersökningen ha en anställningsinkomst som överstiger detta belopp. Utredningen påpekar emellertid att det samtidigt måste beaktas att årsinkomsten kan väntas ligga lägre för vissa grupper av helårs- och heltidsarbetande som inte ingått i undersökningen. Hit hör vissa praktikanter, småbrukare och småföretagare.

Mot denna bakgrund gör utredningen följande bedömning. Den nu aktuella skatteomläggningen bör, liksom den närmast föregående, innebära

att inkomsttagarna i mellaninkomstlägena får en betydande skattelättnad. Samtidigt är det angeläget att särskilt tillgodose de lägst avlönade. Den fördelningspolitiska slutsatsen blir enligt utredningen att alla heltidsarbetande inkomsttagare som kan anses tillhöra de i tilläggsdirektiven angivna målgrupperna bör få en i kronor räknat lika stor skattesänkning. Detta betyder att det maximala skattesänkingsbeloppet bör tillgodoföras inte endast inkomsttagare i mellaninkomstlägena utan i princip alla i målgrupperna ingående heltidsarbetande inkomsttagare, vars inkomster år 1976 når upp till en nivå som kan anses motsvara de lägsta årslönerna detta år. Med denna utgångspunkt finner utredningen att maximal skattelättnad bör medges redan vid en taxerad inkomst som vid 1977 års taxering uppgår till ca 30 000 kr. Vid inkomster över ca 100 000 kr. bör skattelättnaden reduceras och den bör helt upphöra vid de allra högsta inkomsterna.

Även inkomsttagare med inkomster under 30 000 kr. bör enligt utredningen få en skälig skattelindring. Med hänsyn till att den skatt som tas ut i dessa inkomstlägen redan enligt gällande regler är förhållandevis låg kan, påpekar utredningen, skattelättnaden i kronor räknat av naturliga skäl inte bli lika stor som vid de högre inkomsterna. Detta följer också av skatteomläggningens syfte och konstruktion. Omläggningen förutses bli beaktad vid avtalsförhandlingarna och kommer härigenom till betydande del att betalas av löntagarna. Mot den bakgrunden anser utredningen det skäligt att full skattelättnad i kronor räknat utgår först i de inkomstlägen som kan anses motsvara de lägsta årsinkomsterna vid heltidsarbete.

Utredningen understryker att förslaget till skatteomläggning är avsett endast som ett provisorium i avvaktan på en mera långsiktig och definitiv lösning. Med hänsyn till förslagets provisoriska karaktär har utredningen valt en enkel metod för omläggningen och har i största möjlig utsträckning sökt undvika principiella ställningstaganden som kan binda det fortsatta arbetet. I ett avseende, nämligen beträffande de särskilda beskattningsregler som gäller för folkpensionärer med låga inkomster, har utredningen dock funnit anledning att redan i detta sammanhang föreslå ändringar av mer principiell innebörd.

Inkomstskattesänkning

När det gäller frågan om vilka medel som bör användas för att åstadkomma de önskade fördelningseffekterna diskuterar utredningen till en början möjligheterna att till någon del åstadkomma dessa genom åtgärder som särskilt berör löntagarna.

En fråga som behandlas är möjligheten att genomföra en del av skattesänkningen för löntagarna genom en höjning av schablonavdraget 100 kr. från intäkt av tjänst. En väsentlig höjning av detta avdrag skulle enligt utredningen kunna ge betydande administrativa vinster och leda till att många inkomsttagare kunde befrias från deklarationsskyldighet. Utredningen finner dock att de individuella effekterna av en avdragshöjning blir myck-

et ojämn. Inom utredningen pågår f. n. en översyn av avdragssystemet. Utredningen anser sig inte böra föregripa resultatet av denna översyn genom att nu föreslå ändring beträffande schablonavdraget.

Ett annat uppslag som diskuteras är möjligheten att föreslå bestämmelser som tillåter att löntagarnas fackliga avgifter beaktas vid inkomsttaxeringen. Utredningen anser emellertid att frågan är förenad med avsevärda avvägningsproblem och praktiska svårigheter och förordar därför att den prövas i samband med den pågående översynen av avdragssystemet.

Utredningen berör också ett inom utredningen väckt förslag som rör avdragsrätten för löntagarnas avgifter till arbetslöshetsförsäkringen och finansieringen av arbetslöshetskassornas verksamhet. Det förslag som aktualiserats går ut på att avdrag för avgiften skall medges i förvärvskällan tjänst utan beloppsgräns eller att avgiften skall beaktas genom avräkning från slutskatten. Med hänsyn till den pågående översynen av avdragssystemet är utredningen inte beredd att f. n. lägga något förslag angående avdragsrätten. Utredningen anser sig inte heller kunna föreslå ändrade regler om finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen med hänsyn bl. a. till att frågan är föremål för särskild utredning.

Utredningen övergår härfter till frågan om vilka generellt verkande medel som bör användas för att genomföra inkomstskattesänkningen.

Enligt utredningens mening kommer i huvudsak tre komponenter i nuvarande system i fråga, nämligen statsskatteskalen, grundavdragen och den särskilda skattereduktionen. Med hänsyn till omläggningens provisoriska karaktär bör, framhåller utredningen, målsättningen vara att använda en tekniskt enkel lösning som innebär minsta möjliga ingrepp i nuvarande regler. Från denna synpunkt anses en justering av statsskatteskalen vara att föredra. Utredningen har funnit det möjligt att med en sådan justering uppnå de åsyftade effekterna. Utredningen föreslår därför att skattensättningen åstadkommes genom att statsskatteskalen med verkan fr. o. m. inkomståret 1976 ändras enligt följande.

Beskattningsbar inkomst, kr.	Skattesats inom skiktet, %		
	Nuvarande skatteskala	Utredningens förslag	
- 15 000	7	4	(-3)
15 000 - 20 000	12	4	(-8)
20 000 - 25 000	17	10	(-7)
25 000 - 30 000	22	22	
30 000 - 40 000	28	28	
40 000 - 45 000	33	33	
45 000 - 65 000	38	38	
65 000 - 70 000	43	43	
70 000 - 100 000	48	48	
100 000 - 150 000	52	53	(+1)
150 000 -	56	57	(+1)

De individuella effekterna av förslaget vid 1977 års taxering för ensamstående skattskyldig som varken får förvärvsavdrag eller skattereduktion (1 800 kr.) redovisar utredningen genom följande sammanställning (kommunal utdebitering = 25 kr./skr.).

Taxerad inkomst, kr.	Total in- komstskatt vid oföränd- rade regler, kr.	Skatteändring på grund av förslaget	
		%	kr.
6 000	230	- 19,6	- 45
10 000	1 510	- 10,9	- 165
15 000	3 110	- 10,1	- 315
20 000	4 735	- 10,3	- 490
25 000	6 610	- 13,4	- 885
30 000	8 735	- 13,7	- 1 200
40 000	14 015	- 8,6	- 1 200
50 000	19 615	- 6,1	- 1 200
60 000	25 915	- 4,6	- 1 200
70 000	32 240	- 3,7	- 1 200
80 000	39 315	- 3,1	- 1 200
100 000	53 915	- 2,2	- 1 200
125 000	72 985	- 1,4	- 995
150 000	92 235	- 0,8	- 745
200 000	132 555	- 0,2	- 245
300 000	213 555	+ 0,4	+ 755

Mot förslaget till inkomstskattesänkning har ledamöterna Bartley, Hermansson, Krönmark, Mundebo, Svensson och Tidefelt reserverat sig.

Reservanterna ansluter sig i allmänhet till majoritetens uppfattning att omläggningen bör ske genom en ändring av statsskatteskalen. Däremot godtar de inte majoritetens förslag till fördelning av skattelättnaderna mellan inkomsttagarna. Olika meningar framförs här. Bartley, Krönmark, Mundebo, Svensson och Tidefelt anser att de löntagargrupper som främst berörs av avtalsrörelsen, dvs. löntagare med inkomster över 30 000 kr., bör få större del av den totala skattelättnaden för att omläggningen skall kunna tillgodose syftet att underlätta avtalsrörelsen. Enligt deras mening bör därför marginalskatten lindras framför allt i inkomstlägen över 30 000 kr. Olika meningar redovisas i fråga om omfattningen av sådanan marginalskattelindringar. Bartley förordar vidare att marginalskattesänkningarna kombineras med införandet av en särskild skatteavräkning för facklig medlemsavgift. Hermansson anser att omläggningen i högre grad bör inriktas på lättnader för låginkomsttagarna. Han föreslår en ytterligare sänkning av marginalskattesatserna i de lägsta inkomstskikten och en kompenserande höjning av marginalskatterna för beskattningsbara inkomster över 70 000 kr.

Extra avdrag för folkpensionärer

Utredningen har funnit det angeläget att i samband med förslaget till skatteomläggning också föreslå vissa ändringar i de regler som gäller beträffande extra avdrag för folkpensionärer.

Det gäller i första hand bestämmelsen att extra avdrag för gifta folkpensionärer skall bestämmas med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet. Detta kvarvarande sambeskattningsmoment har enligt utredningen framkallat irritation och kritik. I sitt förra delbetänkande anslöt sig utredningen till uppfattningen att sambeskattningen kunde medföra mindre önskvärda effekter. Som ett första steg mot en individualisering föreslog utredningen att minimiavdraget på 500 kr. skulle medges gift folkpensionär utan hänsyn till andra makens inkomster. Utredningen lägger nu fram förslag till ytterligare avveckling av den sambeskattningsmoment som sker vid beräkningen av extra avdrag. Förslaget är avsett att tillämpas fr. o. m. inkomståret 1976 (= 1977 års taxering). Utredningen behandlar reglerna för inkomst- resp. förmögenhetsprövningen var för sig.

När det gäller *i n k o m s t p r ö v n i n g e n* anser utredningen att en *individualisering av det extra avdraget* för gifta folkpensionärer bör innebära att avdrag beräknas för vardera maken för sig med hänsyn endast till hans egna inkomster. Detta bör gälla vare sig makarna har A- eller B-inkomster.

Utredningen anser sig böra utgå ifrån att den år 1970 antagna huvudprincipen för bestämmande av skattefri inkomstnivå för folkpensionärer fortfarande skall tillämpas. Avdraget bör alltså enligt utredningens mening i princip avpassas så att beskattningsbar inkomst inte uppkommer förrän taxerad inkomst överstiger en nivå, som motsvarar summan av hel folkpension under beskattningsåret och viss sidoinkomst. Eftersom gift folkpensionär, vars make också är folkpensionär, har lägre pension än ensamstående följer av denna princip att den skattefria nivån och det maximala extra avdraget blir lägre för sådan gift pensionär än för ensamstående. I samband med övergången till individuell avdragsberäkning bör dock enligt utredningens mening göras den ändringen i förhållande till nuläget att den sidoinkomst som medräknas när den skattefria nivån bestäms blir lika stor för gift som för ensamstående.

Utredningen konstaterar att den individuella inkomstprövningen medför skattelättnader för gifta folkpensionärer i flertalet av de fall där båda makarna har inkomst. I vissa fall leder dock nuvarande sambeskattningsmoment till ett förmånligare resultat för makarna än en individuell avdragsberäkning skulle göra. Det hänger samman med att den skattefria nivån och därmed det extra avdraget för makar beräknas med utgångspunkt från storleken av de normala folkpensionsförmånerna under beskattningsåret för två gifta pensionärer. Hela det enligt dessa principer beräknade avdraget får utnyttjas av makarna även om endast den ena maken är folkpensionär. Om make som är folkpensionär har så låg inkomst att han inte kan utnyttja sin del

av avdraget, får den andre maken utnyttja resterande del vare sig han själv är folkpensionär eller ej.

Utredningen framhåller att läget blir annorlunda i ett renodlat individuellt system. I ett sådant system får endast den make som själv är folkpensionär något extra avdrag, och avdrag som inte kan utnyttjas av den ene maken får inte tillgodoföras den andre. Utredningen finner detta i och för sig vara en naturlig konsekvens av den individuella beskattningsmetoden som knappast föranleder några principiella invändningar. Utredningen anser det dock önskvärt att söka förhindra att någon mer betydande skatteskärpning inträffar i de nu berörda fallen i samband med övergången till ett individuellt avdragssystem. Samtidigt är det enligt utredningen angeläget att inte försvåra tillämpningen genom komplicerade övergångsregler.

Utredningen anser att följande lösning innebär en skälig avvägning mellan dessa synpunkter. Fr. o. m. 1977 års taxering tillämpas huvudregeln att avdragsberäkningen sker individuellt för vardera maken. Vid sidan av denna huvudregel tillämpas emellertid en särskild garantiregel. Denna innebär att taxeringsmyndigheten skall tillse att makarna tillsammans inte i något fall får lägre extra avdrag än det avdrag som de skulle få vid sambesättning enligt de avdragstabeller som RSV fastställer till ledning för 1976 års taxering.

Översynen av reglerna om folkpensionärernas extra avdrag har lett utredningen till slutsatsen att övergången till individualiserade avdrag bör kompletteras med samtidig ändring av reglerna om beräkning av den *skattefria nivån* för extra avdrag och om *avtrappning* av avdraget. Utredningen ger följande bakgrund till sina förslag i denna del.

Anknytningen av den skattefria nivån till folkpensionsförmånernas storlek innebär att det extra avdraget automatiskt följer prisutvecklingen och den årliga tillväxten av pensionstillskotten och att dessutom varje förstärkning av förmånerna direkt återverkar på avdraget. Sedan dessa principer antogs år 1970 har en väsentlig förstärkning av folkpensionsförmånerna skett. Särskilt betydelsefull är den ökning av folkpensionens grundbelopp och den omläggning av reglerna för pensionstillskott som beslutats av 1974 års höstriktdag. Redan i dag betalar folkpensionärer även i relativt höga inkomstlägen lägre skatt än skattskyldiga i aktiv ålder med lika stora inkomster. Skulle nuvarande principer för beräkning av extra avdrag tillämpas även i fortsättningen, kommer skillnaden i skatt mellan folkpensionärer och skattskyldiga i aktiv ålder att bli alltmer markant. Utvecklingen kommer att leda till att de skattelättnader som medges genom extra avdrag ligger långt utöver den ursprungligen avsedda ramen. Som exempel kan nämnas att nuvarande regler kan beräknas leda till att extra avdrag vid 1980 års taxering (= 1979 års inkomster) kommer att medges för ensamstående folkpensionär upp till en taxerad inkomst på drygt 53 000 kr.

En sådan utveckling är enligt utredningens mening inte rimlig, särskilt inte om hänsyn tas till de ytterligare lättnader som en individualiserad avdragsberäkning medför. För att i någon mån komma till rätta med denna

fråga föreslår utredningen att övergången till individuell avdragsberäkning kombineras med följande ytterligare åtgärder.

Den skattefria nivån bör i fortsättningen bestämmas med utgångspunkt endast från storleken av folkpensionens grundbelopp plus viss sidoinkomst. Pensionstillskott bör alltså räknas som sidoinkomst. För att undvika att detta leder till skatteskärpning vid övergången bör den skattefria sidoinkomsten för ensamstående inkludera – förutom nuvarande 1 500 kr. – även ett belopp motsvarande det pensionstillskott som utgår under år 1976. Detta belopp kan beräknas till 2 285 kr. Skattefri sidoinkomst för ensamstående bör i enlighet härmed beräknas till $(1\,500 + 2\,285 =)$ avrundat 3 800 kr. Samma belopp bör tillämpas för gifta pensionärer. Vidare föreslås att den avtrappning av extra avdrag som sker när taxerad inkomst överstiger den skattefria nivån i fortsättningen skall ske efter 40 % i stället för nuvarande 33 1/3 %. Den skärpning av marginalskatten som detta kunde leda till motverkas av de ändringar i statsskatteskalen som utredningen föreslagit i de inkomstskikt där avtrappningen blir aktuell.

Utredningen förutsätter att de fr. o. m. år 1975 gällande regler, enligt vilka minimiavdrag på 500 kr. medges när statligt taxerad inkomst inte överstiger 36 000 kr., behålls oförändrade.

När det gäller förmögenhetsprövningen har utredningen inte ansett sig böra ompröva förmögenhetsgränserna i detta sammanhang men förutser att en översyn av dessa gränser kan bli aktuell när utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering är känt. Med hänsyn härtill har utredningen inte heller funnit anledning att för ensamstående folkpensionärer föreslå någon ändring av reduktionsreglerna.

Beträffande makar anför utredningen att det i och för sig kunde anses konsekvent och från principiella synpunkter mest tilltalande att på en gång avveckla den sambeskattnings som sker vid beräkning av folkpensionärernas extra avdrag. Det kan dock enligt utredningen inte uteslutas att en övergång till en individuell prövning även beträffande förmögenhet kan ge incitament till formella förmögenhetsöverföringar mellan makar och leda till att de i sina deklarationer gör en felaktig uppdelning av förmögenhetstillgångarna i syfte att få största möjliga extra avdrag. Utredningen erinrar om att liknande skäl motiverat att B-inkomster och förmögenhet fortfarande sambeskattas. Inom utredningen pågår f. n. en allmän översyn av reglerna om makars beskattning. Innan resultatet av denna översyn föreligger är utredningen inte beredd att förorda övergång till individuell avdragsberäkning såvitt avser gifta folkpensionärers förmögenhetsinnehav. Detta betyder att reduktionen av avdraget för gifta folkpensionärer även i fortsättningen sker med hänsyn till makarnas sammanlagda förmögenhet.

De sammanlagda effekterna av förslagen beträffande folkpensionärernas beskattning innebär enligt utredningen att folkpensionärerna i regel får större – ibland betydligt större – skattelättnader än skattskyldiga i aktiv ålder. I ett par fall blir skatteändringen mindre för folkpensionärerna.

Detta beror på att folkpensionärerna i dessa inkomstlägen på grund av det extra avdraget har en betydligt lägre beskattningsbar inkomst och att skattelättnaden enligt utredningens förslag till ändring av statsskatteskalen i kronor räknat är mindre vid dessa lägre beskattningsbara inkomster. Folkpensionärer med låga inkomster betalar emellertid genomgående betydligt lägre total inkomstskatt än skattskyldiga i aktiv ålder som befinner sig i samma inkomstlägen.

Utredningen framhåller också att dess förslag inte innebär någon ändring av bestämmelserna om extra avdrag på grund av s. k. ömmande omständigheter. Enligt 50 § 2 mom. andra stycket KL kan skattskyldig få extra avdrag vid taxeringen, om hans skatteförmåga är väsentligt nedsatt på grund av långvarig sjukdom eller andra s. k. "ömmande omständigheter". Vid bedömandet av skatteförmågan hos gift skattskyldig tas hänsyn till andra makens inkomst och förmögenhet. Även på denna punkt sker alltså fortfarande en form av sambeskattnings. De nu berörda bestämmelserna kan bli aktuella såväl för folkpensionärer som för skattskyldiga i aktiv ålder. För en folkpensionär betyder bestämmelserna att han – utöver det ovan behandlade extra avdrag som är avsett endast för folkpensionärer – kan få ytterligare extra avdrag, t. ex. om han haft inte obetydliga sjukdomskostnader.

När det gäller förslaget's lagtekniska utformning anser utredningen det angeläget med hänsyn till de relativt omfattande ändringar av principiell natur som föreslås att de nya huvudreglerna tas in i lagtexten. Utredningen förutsätter dock att detaljerade tillämpningsanvisningar även i fortsättningen skall utföras av RSV.

Beträffande utformningen av förslaget till ändring av KL med anvisningar anför utredningen bl. a. följande.

I 50 § 2 mom. fjärde stycket kvarstår regeln att skattskyldig, vars inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, har rätt till extra avdrag på grund av nedsatt skatteförmåga. Den tidigare anknytningen till andra stycket, som innehåller bestämmelser om extra avdrag vid s. k. ömmande omständigheter, har ansetts böra upphöra eftersom helt olika principer kommer att gälla för beräkning av avdrag enligt andra resp. fjärde stycket. Hänvisningen till andra stycket avser i fortsättningen endast bestämmelserna angående rätt att göra särskild framställning om avdrag och angående reducering av avdraget i vissa fall då skattskyldig erhållit jämkning vid beräkning av sjömansskatt. Däremot kommer det i andra stycket föreskrivna maximibeloppet inte längre att gälla beträffande avdrag enligt fjärde stycket.

Bestämmelserna om minimiavdrag, 500 kr., och om fastställande av tillämpningsföreskrifter har förts över till punkt 2 av anvisningarna till 50 §.

Huvudregeln om individuell inkomstprövning har tagits in i punkt 2 av anvisningarna till 50 §. Det har förutsatts att folkpensionärerna vid avdragsberäkningen hänförs till endera av två kategorier. Till den *ena kategorin* hör gifta folkpensionärer vars folkpension utgått med lägre belopp på grund

av andra makens pensionsrätt. För denna kategori beräknas skattefri nivå och maximalt extra avdrag med utgångspunkt från folkpensionens grundbelopp för gift vars make har rätt till ålderspension (77,5 % av basbeloppet fr. o. m. år 1975) och en sidoinkomst på 3 800 kr. Denna princip bör tillämpas för varje gift folkpensionär vars pension är reducerad på grund av makes pensionsrätt, dvs. även om pensionen i det enskilda fallet inte är reducerad till 77,5 % utan till 83 1/3 eller 86 1/4 % av basbeloppet (dessa procentsatser tillämpas fr. o. m. år 1975 när andra maken har reducerad förtidspension.). För det fall då skattskyldig under viss del av året uppburit pension som varit reducerad på grund av makes pensionsrätt och under annan del av året uppburit oreducerad pension har föreskrivits att avseende skall fästas vid det förhållande som rått under längst tid av året. Till den *andra kategorin* hör alla övriga folkpensionärer. För denna kategori beräknas skattefri nivå och maximalt extra avdrag med utgångspunkt från folkpensionens grundbelopp för ogift (95 % av basbeloppet fr. o. m. år 1975) och en sidoinkomst på 3 800 kr. Av avdragsreglernas schablonmässiga karaktär följer att de nu angivna beräkningsprinciperna bör tillämpas oberoende av om den skattskyldige i det enskilda fallet faktiskt uppburit det grundbelopp som förutsatts gälla för den kategori han tillhör (pensionen kan ha utgått med lägre belopp än normalt t. ex. på grund av förtida uttag eller på grund av att den skattskyldige inte varit folkpensionär hela året och den kan ha utgått med större belopp än normalt på grund av uppskjutet uttag).

Utredningen framhåller vidare att det inte är möjligt att i lagtexten ange alla de omständigheter som i det enskilda fallet bör kunna påverka avdragsberäkningen. De i anvisningspunkten angivna huvudreglerna får frångås, när särskilda omständigheter motiverar det. Från RSV:s anvisningar hämtar utredningen följande exempel på fall där avvikelser från huvudreglerna kan vara motiverad.

a) Avdrag bör i regel medges med samma belopp vid den statliga och den kommunala taxeringen. Har den statliga taxeringen blivit lägre än den kommunala på grund av att garantibelopp för fastighet beräknats, bör dock i vissa fall ett högre avdrag medges vid sistnämnda taxering. Så bör ske om enligt RSV:s avdragstabell den kommunala taxeringen ger högre avdrag än den statliga.

b) RSV har utformat särskilda regler för beräkning av förmögensvärdet av egnahemsfastigheter och mindre jordbruksfastigheter.

c) Om med tillämpning av vederbörlig avdragstabell de beskattningsbara inkomsterna blir mycket låga såväl vid den statliga som den kommunala taxeringen (något hundratal kr.), bör avdraget enligt RSV:s anvisningar höjas så att den beskattningsbara inkomsten blir noll.

Sparavdraget

Tilläggsdirektiven med hänvisningen till 1974 års Hagaöverenskommelse innebär att utredningen fått i uppdrag att pröva sparavdragets storlek med

hänsyn till prisutvecklingen sedan år 1961 och att nytt avdragsbelopp bör gälla fr. o. m. inkomståret 1975.

Utredningen visar genom följande sammanställning resultatet av en uppräkning av avdragsbeloppet med hänsyn till utvecklingen av konsument- resp. nettoprisindex (faktiska resp. beräknade årsmedeltal).

	1961	1975	Uppräknat avdrags- belopp, kr.
Konsumentprisindex	163	346	849/1 698
Nettoprisindex	104	205	788/1 576

Utredningen finner således att en uppräkning av nuvarande sparavdrag med hänsyn till prisutvecklingen närmast bör innebära en fördubbling av avdragsbeloppen eller en höjning till 800 resp. 1 600 kr. Dessa belopp motsvarar i nuvarande ränteläge den årsränta som erhålles om ett kapital på ca 11 850 resp. 23 700 kr. innestår på kapitalsamlingsräkning i affärsbank eller kapitalsparräkning i sparbanks.

I enlighet med tilläggsdirektiven föreslår utredningen därför att en anpassning av sparavdraget till prisutvecklingen sedan år 1961 sker genom att nuvarande avdragsbelopp fördubblas och således bestäms till 800 kr. för ensamstående och 1 600 kr. för makar tillsammans. De nya avdragsbeloppen bör gälla fr. o. m. inkomståret 1975.

Ledamöterna Hedborg och Hermansson har inte anslutit sig till utredningens förslag om höjning av sparavdraget. Mot bakgrund av att avdrags-systemet f. n. behandlas inom utredningen är det enligt deras mening inte lämpligt att nu göra några förändringar i avdragsrätten.

Villaavdraget

Enligt tilläggsdirektiven skall utredningen också se över det speciella avdrag på 500 kr. som utgår vid schablonberäknad intäkt av egnahemsfastighet. Mot bakgrund av förslaget om uppräkning av sparavdraget i förvärvskällan kapital finner utredningen att vissa skäl möjligen talar för att egnahems-sparandet på motsvarande sätt bör främjas genom att även villaavdraget uppräknas med hänsyn till den prisutveckling som ägt rum sedan nuvarande avdragsbelopp beslutades år 1970. En uppräkning med hänsyn till utvecklingen av konsument- resp. nettoprisindex (faktiska resp. beräknade årsmedeltal) ger följande resultat.

	1970	1975	Uppräknat avdrags- belopp, kr.
Konsumentprisindex	236	346	733
Nettoprisindex	143	205	717

Utredningen konstaterar att från nu anförda synpunkter en uppräkning av villaavdraget till 700 kr. kunde anses befogad. Kostnaderna i form av

skattebortfall vid 1976 års taxering vid en höjning av avdraget till 700 kr. kan beräknas till 93 milj. kr., varav knappt hälften faller på kommunerna.

Utredningen ifrågasätter dock om villaavdraget verkligen skall bedömas endast från dessa synpunkter. Mot bakgrund av bl. a. det allmänna ränteläget och villaschablonens ursprungliga karaktär av beskattning av ränta på i fastigheten nedlagt kapital kan det enligt utredningens mening anses tveksamt om villaavdraget bör höjas.

Enligt utredningens mening bör en översyn av villaavdraget också innefatta en prövning av de sist anförda synpunkterna. Även om en sådan prövning skulle leda till slutsatsen att villaavdraget under vissa förutsättningar bör höjas för att helt eller delvis neutralisera verkningarna av de höjda taxeringsvärdena är det dock i dagsläget osäkert om de faktiska höjningarna av taxeringsvärdena blir av den omfattningen att åtgärder behöver vidtas för att möta effekterna av dessa. Utredningen förordar därför att frågan om höjning av villaavdraget får anstå till dess utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering är känt.

Ledamoten Krönmark har reserverat sig mot utredningens ställningstagande angående villaavdraget och förordar att det höjs fr. o. m. 1976 års taxering till 700 kr.

Kostnadsberäkning och finansiering

Enligt tilläggsdirektiven bör utgångspunkten för utredningens arbete vara att den nu föreslagna skatteomläggningen i likhet med den tidigare skall totalfinansieras. Kostnadsramen för omläggningen har angivits till 4 miljarder kr. Till detta belopp kommer kostnaderna för ändringen av sparavdraget.

Kostnaderna för skatteomläggningen har beräknats med utgångspunkt från den inkomstfördelning som kan antas föreligga år 1976. Utredningen framhåller emellertid att prognosen angående den allmänna inkomstutvecklingen blir osäker. Detta gäller i ännu högre grad antaganden om inkomst- och förmögenhetsförhållandena för de folkpensionärer som berörs av de föreslagna ändringarna av reglerna om extra avdrag. Med reservation för de betydande osäkerhetsmomenten beräknar utredningen det totala skattebortfallet på grund av inkomstskattesänkningen till drygt 4 miljarder kr. Skattebortfallet för kommunerna på grund av ändring av reglerna om extra avdrag för folkpensionärerna uppskattas till högst något tiotal milj. kr. Uppräknningen av sparavdraget beräknas medföra ett skattebortfall på 280 milj. kr., varav knappt hälften faller på kommunerna.

Finansieringen skall enligt tilläggsdirektiven ge full täckning för inkomstskattesänkningen. Utredningen anser det med hänsyn till skatteomläggningens provisoriska karaktär önskvärt att i första hand söka anvisa en enda eller en huvudsaklig finansieringskälla.

Mot bakgrund av att de senaste skatteomläggningarna har finansierats

genom ökat avgiftsuttag hos arbetsgivare och egenföretagare anser utredningen att det ligger närmast till hands att pröva möjligheten att även denna gång använda en sådan finansieringsform. Ett primärt syfte med omläggningen är att den skall kunna beaktas vid avtalsförhandlingarna. En direkt koppling med avtalsrörelsen erhålles om inkomstkattesänkningen finansieras genom avgifter på löneutbetalningarna. Enligt utredningens mening finns det starka skäl att anta att de hittills beslutade avgiftshöjningarna beaktats och att nya avgiftshöjningar kommer att beaktas när utrymmet för löneökningar beräknas av avtalsparterna. Utredningen understryker att i den mån avgifterna på detta sätt får betydelse för förhandlingsresultatet, kommer de inte att innebära någon ökad kostnadsbelastning för arbetsgivarna. Avgifterna bör då inte heller ha de negativa effekter på samsättning, prisbildning och industrins internationella konkurrenskraft som på sina håll befarats.

Utredningens slutsats är att en höjning av avgifterna på löneutbetalningarna – och i samband därmed av avgifterna på egenföretagarnas inkomster – är en möjlig och med hänsyn till skatteomläggningens syfte naturlig finansieringsform. Härvid bör den allmänna arbetsgivaravgiften användas. Utredningen anser det i detta sammanhang vara en särskild fördel att den allmänna arbetsgivaravgiften till skillnad från socialförsäkringsavgifterna utgår på hela lönesumman och att alltså de högre inkomsterna ingår i avgiftsunderlaget med hela sitt belopp.

Utredningen anser att inkomstkattesänkningen i sin helhet bör finansieras genom höjning av den allmänna arbetsgivaravgift som betalas av arbetsgivare och egenföretagare. För finansiering av inkomstkattesänkningen fordras en höjning fr. o. m. inkomståret 1976 av procentsatsen för avgiftsuttaget med 2,6 procentenheter. En sådan höjning beräknas första året ge en intäktsökning för staten på 4 060 milj. kr., varav 3 930 milj. kr. härrör från avgifter som betalas av arbetsgivare och 130 milj. kr. från egenföretagarnas avgifter.

Utredningen anser att även skattebortfallet 280 milj. kr. på grund av höjningen av sparavdraget bör kompenseras genom en höjning av den allmänna arbetsgivaravgiften fr. o. m. år 1976. Detta nödvändiggör en höjning av avgiften med 0,2 procentenheter.

Utredningen föreslår därför att den allmänna arbetsgivaravgiften fr. o. m. den 1 januari 1976 höjs med $(2,6 + 0,2 =) 2,8$ procentenheter eller från nuvarande 4 % till 6,8 %.

Utredningen framhåller att utredningen vid beräkningen av finansieringsbehovet förutsatt att kompensation skall utgå till kommunerna för det skattebortfall som förorsakas dem på grund av ändringen av reglerna om extra avdrag för folkpensionärer och höjningen av sparavdraget.

Ledamöterna Andersson, Krönmark, Mundebo och Svensson har reserverat sig mot utredningens förslag till finansiering av reformen. Reservanterna vänder sig dels mot förslaget om en totalfinansiering av reformen,

dels mot den föreslagna metoden för finansiering. De anser att omläggningen av inkomstskatten delvis bör kunna vara självfinansierande genom den automatiska tillväxten i statsinkomsterna på grund av den progressiva beskattningen av den del av inkomstökningen som enbart är en följd av inflationen.

Med denna utgångspunkt beräknar Andersson, Krönmark och Mundebo att omläggningen behöver finansieras endast till ett belopp av ca 1 700 milj. kr. Svensson anser inga kompenserade åtgärder nödvändiga med hänsyn till att staten även får automatiska inkomstökningar genom att de reala inkomstökningarna beskattas progressivt. Andersson anser att erforderligt inkomstillskott bör åstadkommas genom höjning av inkomstskatter för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt förordar vidare, i likhet med Mundebo, höjd skatt på energi, miljöfarliga varor, sprit, vin, maltdrycker och tobak. Krönmark anser att finansieringsbehovet i första hand bör täckas genom besparingar inom den offentliga sektorn.

Sparavdragets höjning anser reservanterna inte erfordra någon särskild finansiering.

Remissyttrandena

Inkomstskattesänkningen

Utredningens förslag till skatteomläggning för år 1976 har vid remissbehandlingen fått ett blandat mottagande. Remissinstanserna ansluter sig i regel till utredningens uppfattning att omläggningen bör ske genom en ändring av statsskatteskalen. Däremot är meningarna delade om förslagets fördelningspolitiska utformning. Det gäller bl. a. i fråga om löntagarorganisationerna.

LO ansluter sig till utredningens mening att alla heltidsarbetande inkomstagare utom de med de allra högsta inkomsterna bör få en i kronor räknat lika stor skattesänkning samt att inkomstagare med inkomster under vad som räknas som lägsta helårslön även de får en skälig skattelindring. LO utesluter trots detta inte att skatteomläggningens huvudsyfte – att möjliggöra fortsatta realinkomstförbättringar för stora löntagargrupper – kommer att kräva en ökning av det maximala skattesänkingsbeloppet. LO anser att detta belopp i så fall bör uppnås genom att justeringarna av skatteskalen högst utsträcks till skiktet 30 000–40 000 kr. i taxerad inkomst. LO understryker dock att tyngdpunkten i förslaget inte får rubbas.

TCO ställer sig avvisande till förslaget och framhåller att det inte är lämpligt utformat varken som ett konkret inslag i den pågående avtalsrörelsen eller som ett led i en successiv förändring av skattesystemet. Det är enligt TCO:s mening nödvändigt att genomföra större skattesänkningar i de inkomstlägen som inrymmer de stora grupperna av heltidsarbetande löntagare. TCO understryker att det väsentliga motivet bakom omläggningen är att underlätta avtalsrörelsen.

Allmänt sett är TCO också av den meningen att önskvärda inkomstförbättringar för vissa utsatta låginkomstgrupper bättre åstadkommes genom en ökning av olika sociala transfereringar än genom skattesänkningar som kommer alla till del som av skilda skäl redovisar en låg taxerad inkomst. I den situation som nu uppstått bedömer TCO emellertid att det inte längre är möjligt att ändra utredningens förslag i vad avser skattelindringens storlek för de lägsta inkomstgrupperna. För att tillgodose kraven på större insatser för de heltidsarbetande löntagarna måste därför ramen för skatteomläggningen vidgas utöver de 4 milj. kr. som stått till utredningens disposition. Riktpunkten måste vara att de stora grupperna av heltidsarbetande löntagare även år 1976 skall tillförsäkras en skattesänkning som ligger närmare den nivå som nåtts i omläggningen för år 1975.

SACO/SR avstyrker bestämt utredningens förslag. Enligt SACO/SR bör de årliga skatteomläggningarna syfta till att successivt avveckla progressiviteten i skattesystemet och de höga marginalsatterna. Utredningens förslag till skatteomläggning uppfyller inte dessa krav. SACO/SR konstaterar att förslaget innebär att marginalsattesänkningarna sätts in i de lägsta inkomstskikten. Av de heltids- och helårsarbetande löntagarna kommer ca 5 % i åtnjutande härav medan återstoden kommer att drabbas av minst lika hård marginal beskattning som under år 1975. Om skatteutredningens förslag skulle genomföras kommer enligt SACO/SR:s mening majoriteten av de heltids- och helårsarbetande löntagarna att antingen få vidkännas köpkraftssänkningar eller bli tvingade att kräva kraftiga bruttolönehöjningar i avtalsrörelsen för att bevara köpkraften. Därmed har en tvåårig avtalsuppgörelse i 1975 års avtalsrörelse inte underlättats. SACO/SR förordar därför i första hand att omläggningen utformas enligt ledamoten Bartleys förslag. I annat fall anser SACO/SR att ramen måste vidgas så att sänkningar av marginalsatterna kan genomföras för "de stora löntagargrupperna".

Näringslivets skattedelegation är också kritisk mot inkomstskattesänkningens utformning. Även delegationens kritik tar sikte på att tyngdpunkten av skattelättnaderna lagts i de lägsta inkomstskikten och att förslaget därigenom inte bidrar till en lugn avtalsrörelse. Delegationen förordar att marginalsattesatserna i inkomstlägena över 35 000 kr. sänks kraftigt och motsätter sig höjd uttagsprocent i de översta skikten.

Bland de remissinstanser utanför arbetsmarknadsorganisationerna som tagit ställning till förslaget fördelningspolitiska utformning godtas förslaget eller lämnas utan erinran av *kammarrätten i Stockholm*, *länsstyrelsen i Gävleborgs län* och av en majoritet inom *länsstyrelserna i Malmöhus* samt *Göteborgs och Bohus län*. Även *SHIO* synes acceptera förslaget utformning. *Länsstyrelsen i Hallands län* har i stort sett ingen erinran mot förslaget men är kritisk mot höjningen av marginalsatten för inkomster över 100 000 kr. *Länsstyrelserna i Kronobergs och Norrbottens län* anser att tyngdpunkten av lättnaderna bör skjutas uppåt i inkomstlägena. Flera remissinstanser uttalar som sin principiella uppfattning att låginkomsttagarproblemet i första hand bör lösas

med arbetsmarknads- och socialpolitiska åtgärder och inte genom skattelättnader. Sådana uttalanden görs bl. a. av *kammarrätten i Stockholm*, *socialstyrelsen* och *länsstyrelsen i Skaraborgs län*.

AMS och ALF-utredningen tar upp det inom utredningen diskuterade förslaget till ändrad finansiering av arbetslöshetskassornas verksamhet genom höjda statsbidrag. AMS konstaterar att förslaget är tekniskt genomförbart. Det innebär en kraftig förstärkning av bidragets storlek och medger en väsentlig sänkning av nivån på de nuvarande egenavgifterna. ALF-utredningen beräknar att förslaget skulle sänka nuvarande avgiftsuttag till ungefär hälften och anser att ytterligare åtgärder i denna riktning är möjliga. ALF-utredningen framhåller att den diskuterade ändringen inte synes påverka dess arbete att utforma förslag till en allmän arbetslöshetsförsäkring.

Extra avdrag för folkpensionärer

Flertalet av de remissinstanser som yttrat sig i denna del godtar utredningens förslag utan sakliga ändringar eller med endast mindre jämkningar. Några remissinstanser ställer sig i princip avvisande till förslaget.

Bland de som tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran kan nämnas *socialstyrelsen*, *riksrevisionsverket*, *länsstyrelserna i Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Västernorrlands och Norrbottens län*, *LO*, *TCO* och *SACO/SR*.

Även *kammarrätten i Stockholm* tillstyrker förslagen i denna del. Kammar-rätten finner utredningens förslag att avdrag skall beräknas för vardera maken för sig med hänsyn endast till hans egna inkomster väl överensstämma med den i princip individuella makebeskattning som infördes år 1970. Kammar-rätten ifrågasätter emellertid om inte utredningen borde ha övervägt att utsträcka den individuella prövningen till att omfatta även extra avdrag vid s. k. ömmande omständigheter och vid existensminimum.

Flera remissinstanser tar upp frågan om vilka förmåner som skall beaktas vid bedömningen av om den skattskyldiges inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension.

RFV konstaterar att utredningen uttalat att med folkpension avses ålderspension, förtidspension och änkepension. I förslag till författningsanvisningar och i kommentaren till dessa anges att barnpension till barn under 16 år inte omfattas av bestämmelsen. RFV anser att de förmåner som avses med folkpension bör anges i författningstexten. Hustrutillägg bör enligt RFV ingå bland dessa förmåner. RFV erinrar vidare om att barnpension numera utgår till barn under 18 år. Även *pensionsålderskommittén*, *KPA* och *RSV* påtalar behovet av att den personkrets som är berättigad till extra avdrag för folkpensionärer klart anges. RSV erinrar om att verket i sina anvisningar numera från denna personkrets undantagit, förutom de som uppbär barnpension, även personer som får statligt vårdbidrag. RSV anser inte att den som uppbär vårdbidrag skall räknas som folkpensionär i ifrågavarande hänseende och föreslår att lagtexten ändras i enlighet härmed. Av samma me-

ning är kammarrätten i Stockholm.

Ett par remissinstanser påtalar vissa olägenheter som följer av att gift pensionär, vars make har folkpension, får lägre extra avdrag än pensionär som är ensamstående eller vars make saknar pension. *RFV* pekar på det fall att ändring inträtt under inkomståret. Enligt förslaget skall hänsyn då tas till det förhållande som varit rådande under längst tid av året. För skattskyldig, som uppburit folkpension som gift under något mer än halva året, men som under resten av året uppburit folkpension som ogift innebär regeln att han får ett lägre extra avdrag än som svarar mot hans folkpension. Bestämmelsen kan jämföras med att den som uppburit folkpension under del av året får extra avdrag som om pension utgått hela året. Verket framhåller att bestämmelsen inte kan tillämpas vid beräkningen av den preliminära skatten och att verket dessutom har svårt att redovisa månadsspecificerad uppdelning av utbetalda folkpensionbelopp på kontrolluppgift. Verket föreslår därför att särskilda föreskrifter om jämkning av det extra avdraget vid taxeringen meddelas för sådana fall. *KPA* framför liknande synpunkter och framhåller också att folkpensionär kan drabbas av kvarskatt om han under en mindre del av året ensam uppbär folkpension och en större del av året s. k. äktamakebelopp. *KPA* påpekar vidare att det i en del fall kan vara svårt för taxeringsmyndigheterna att avgöra vilken avdragstabell som skall tillämpas.

När det gäller den särskilda garantiregeln uttalar flera remissinstanser betänkligheter. *Föreningen Sveriges fögderichefer* finner att den kommer att medföra svårigheter framför allt för taxeringsnämnderna men anser att dessa svårigheter uppvägs av de förmåner som huvudregeln medför. Även *TOR* anser att garantiregeln komplicerar systemet och anser det betänkligt med hänsyn till att en reformering av skattesystemet rimligen bör gå ut på en förenkling. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* konstaterar att skattemyndigheterna skall bevaka att extra avdrag medges enligt den mest generösa av två alternativa avdragsregler och framhåller att förslaget medför ökad risk för felaktiga beslut. *Länsstyrelsen* uttalar vidare att det inte klart framgår om garantiregeln skall tillämpas endast vid 1977 års taxering eller om den är avsedd att bli permanent.

RRV anser garantiregeln motiverad trots det administrativa merarbete som är förenat med denna. *RRV* understyrker emellertid att regelns successivt minskade betydelse inte torde leda till motsvarande lättnad i kontrollarbetet. *RRV* ifrågsätter därför om inte en tidsgräns bör sättas för regelns tillämpning. Det kan enligt verkets mening också övervägas att inskränka dess giltighet till pensionsfall som inträffat före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

RFV framhåller att reglerna för extra avdrag bör utformas på sådant sätt att verket och övriga pensionsutbetalare har möjlighet att maskinellt beräkna den preliminära skatten med hänsyn till det extra avdraget. Utformas reglerna på annat sätt medför detta att lokal skattemyndighet måste utfärda

beslut om särskild beräkningsgrund för den preliminära skatten i ett stort antal fall. Detta skulle innebära merarbete såväl för pensionstagarna som för lokal skattemyndighet, allmän försäkringskassa och riks försäkringsverket. RFV konstaterar att individuellt beräknade extra avdrag för folkpensionärerna skulle – utan att vara kombinerade med någon garantiregel – ha medfört förenklingar för den pensionsutbetalande myndigheten vid beräkningen av den preliminära beskattningen. Det föreslagna systemet medför i stället mer komplicerade och resurskrävande beräkningar då man fortlöpande måste göra dubbla beräkningar för gifta folkpensionärer. De extra kostnaderna kan uppskattas till 1 å 2 milj. kr. årligen. RFV finner den föreslagna garantiregeln mindre tillfredsställande och anser att den bör gälla endast under en övergångstid och snarast ersättas av enklare regler.

Även KPA konstaterar att garantiregeln för framtiden bevarar svårigheten att någorlunda korrekt kunna beräkna extra avdrag vid preliminär skatteberäkning. KPA anmärker, liksom RFV, att utredningen inte föreslagit någon garantiregel för sådana ensamstående med barn, som genom förslaget om individuella extra avdrag får ett lägre avdrag. Enligt RSV:s anvisningar medges nämligen f. n. ogift pensionstagare med hemmavarande barn under 18 år samma extra avdrag som två gifta pensionstagare tillsammans. KPA ifrågasätter om det inte vore bättre att ta bort garantiregeln och nu konsekvent genomföra en individuell beräkning av extra avdrag för gifta i vart fall vad avser inkomst.

RSV ställer sig avvisande till garantiregeln. De problem som aktualiseras i samband med övergång till individuell prövning om extra avdrag för folkpensionärer kan enligt RSV lösas genom att beskattningsmyndigheterna efter individuell prövning medger extra avdrag. RSV skulle i anvisningar kunna förorda att denna grupp beaktas särskilt vid prövning av fråga om extra avdrag. Med hänsyn härtill och då garantiregeln är administrativt betungande avstyrker RSV garantiregeln.

De remissinstanser som ställt sig positiva till en omläggning av folkpensionärernas beskattning har allmänt godtagit de föreslagna ändringarna om skattefri nivå för folkpensionärer och om avtrappning av det extra avdraget. RFV vill dock fästa uppmärksamheten på att ett bibehållande av beloppet 3 800 kr. efter år 1976 medför att även den som uppbär endast folkpension i form av förtidspension kan komma att få skatt genom uppräkningsen av sådan pensionärs dubbla pensionstillskott. PRO avstyrker förslaget att pensionstillskott skall räknas som sidoinkomst. PRO anser vidare att den skattefria sidoinkomsten ovanför folkpension och pensionstillskott skall bestämmas till samma belopp som gäller för möjligheten att få inkomstprövade sociala förmåner.

Utredningens förslag till omläggning av folkpensionärernas beskattning avstyrks i princip av sex remissinstanser. Länsstyrelsen i Kronobergs län finner det inte ändamålsenligt att i samband med en provisorisk skatteomläggning

genomföra en genomgripande ändring av beskattningen av folkpensionärer. Länsstyrelsen delar emellertid utredningens uppfattning att reglerna för extra avdrag inte får leda till alltför stora skattelättnader vid jämförelse med skattskyldiga i aktiv ålder. Redan nu uppfattas skillnaderna i skattetryck som orättvisor hos vissa grupper. Länsstyrelsen biträder därför förslaget att den skattefria nivån bör bestämmas med utgångspunkt från folkpensionens grundbelopp plus viss sidoinkomst, varvid pensionstillskott bör räknas som sidoinkomst. *Länsstyrelsen i Skaraborgs län* redovisar i huvudsak samma inställning. *Länsstyrelserna i Södermanlands och Hallands län* anser att hela frågan om folkpensionärernas beskattning bör anstå tills vidare och behandlas vid den allmänna översyn som utgör utredningens ursprungliga uppdrag. *Länsstyrelsen i Södermanlands län* pekar bl. a. på att sambeskattningsalltjämt gäller för andra skattskyldiga i fråga om B-inkomster.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län anser sig inte heller kunna förorda någon individuell bedömning av frågan om extra avdrag för folkpensionärer, utan föreslår att nuvarande regler bibehålls. Länsstyrelsen framhåller att enligt förslaget får en folkpensionär, som under år 1976 har biinkomster på 3 800 kr. och folkpension med 9 429 kr. eller sammanlagt 13 229 kr., hel skattebefrielse, även om andre maken har hög inkomst. Som jämförelse anges att samma person året före pensionsålderns inträde får erlägga skatt med 2 244 kr. för samma inkomst. Härvid har maken tillika utfört en arbetsinsats. Länsstyrelsen anser att folkpensionärernas extra avdrag framstår som särskilt förmånligt vid jämförelse med personer som har låg inkomst till följd av nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, olyckshändelse eller andra omständigheter. Dessa får ett relativt blygsamt extra avdrag. Länsstyrelsen anser det angeläget med en generösare tillämpning av extra avdraget till låginkomstagare, som är handikappade eller likställda liksom till personer bosatta i orter med begränsade inkomstmöjligheter.

Lantbrukarnas skattedelegation anser att förslaget inte kan läggas till grund för lagstiftning. Det kan enligt delegationen knappast hävdas att pensionärer i allmänhet har en lägre skatteförmåga än de skattskyldiga i aktiv ålder. Frågan gäller om man utan behovsprövning skall ge folkpensionärer skattefördelar som aktiva heltidsarbetande i samma inkomstlägen inte har. Genomförs förslaget innebär detta att extra avdrag kan medges även i fall där ett pensionärspars sammanlagda inkomst är mycket betydande. Delegationen anser det ur rättvisesynpunkt inte rimligt att så påtagligt gynna folkpensionärerna. De skäl som kan anses tala för en individuell inkomstprövning av det extra avdraget är enligt delegationens mening inte tillräckligt bärande.

Sparavdraget

Förslaget om höjt sparavdrag tillstyrks eller lämnas utan erinran av så gott som samtliga remissinstanser.

LO redovisar dock en viss tveksamhet. Enligt LO:s mening kan den nuvarande inflationen i och för sig motivera ett högre avdrag, för att möjliggöra en positiv realränta för banksparare. LO framhåller å andra sidan att också andra avdrag i så fall skulle behöva justeras. Att på så sätt göra avdragsmöjligheterna allt vidare finner LO inte överensstämma med ett förnuftigt utformat skattesystem. Enligt LO bör de utbredda avdragsmöjligheterna på längre sikt kraftigt minskas, för att inte skatternas fördelningspolitiska syfte på ett okontrollerat och svåröverblickbart sätt skall motverkas. I det fall det anses angeläget att skydda just banksparandet, framhåller LO sparpremiernas fördelar – de kan riktas just till dem som sparar i bank och inte till andra.

Villaavdraget

Utredningens uppfattning att ställning till en höjning av villaavdraget bör tas först sedan utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering är känt godtas allmänt av de instanser som yttrat sig i frågan. *Länsstyrelsen i Hallands län* och *SACO/SR* uttalar sig för en höjning av avdraget till 700 kr. mot bakgrund av de uppgifter om taxeringsutfallet som numera är kända. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* anser en sådan höjning otillräcklig och föreslår i stället ändrad intäktsberäkning eventuellt i kombination med höjt schablonavdrag.

Lantbrukarnas skattedelegation anser i första hand att den nuvarande schablonmetoden bör ersättas med annan inkomstberäkning. Om den nuvarande metoden behålls anser delegationen att beloppsgränserna för den progressiva beskattningen skall höjas.

Finansiering

Utredningens förslag till finansiering av skatteomläggningen har vid remissbehandlingen fått ett blandat mottagande.

LO uttalar förståelse för de skäl som medfört att direktiven innehåller det slags begränsning, som kravet på totalfinansiering innebär. Å andra sidan understryker LO att det just är kravet på samhällsekonomisk balans som måste vara avgörande för bedömningen hur stort det totala skatteintaget till statsbudgeten skall vara. För 1976 är situationen sådan, att särskilda åtgärder för att öka den ekonomiska aktiviteten kan komma att behövas. LO betonar därför vikten av att den konjunkturpolitiska beredskapen är så god och har en sådan inriktning, att en eventuell nödvändig konjunkturstimulans också kan ske genom aktiva offentliga åtgärder. LO hävdar med bestämdhet att en eventuell höjning av det maximala skattesänkingsbeloppet inte får betalas med en ytterligare höjning av arbetsgivaravgiften. Det måste enligt LO också beaktas, att de skattepolitiska uppgörelserna möjliggör verkligt ekonomiskt utrymme för de förhandlande parterna på

arbetsmarknaden. När det gäller det skattebortfall som orsakas av sparavdragets höjning anser LO det orimligt att det skulle finansieras endast av löntagarna genom höjd arbetsgivaravgift.

TCO ger sin principiella anslutning till att en inkomstskattesänkning för löntagarna skall "utväxlas" mot en höjd arbetsgivaravgift, varvid löntagarnas organisationer skall ta vederbörlig hänsyn till denna i avtalsförhandlingarna. Den vidgning av ramen som nu är nödvändig bör enligt TCO uppfattas på samma sätt. TCO framhåller emellertid att ett beaktande på avsett sätt i avtalsförhandlingarna av en skatteomläggning kan påräknas endast i de delar de reformer som genomförs är sådana att de kommer löntagargrupperna till godo.

SACO/SR tillstyrker förslaget till finansiering. Däremot finner SACO/SR det inte vara nödvändigt att nu ta ställning till finansieringen av den ramvidgning med 1 miljard som organisationen förordat. Alternativa lösningar är enligt SACO/SR:s mening tänkbara exempelvis underbalansering av budgeten, höjning av den allmänna arbetsgivaravgiften eller höjning av vissa punktskatter.

SACO/SR tar också upp förslagets effekter för fria yrkesutövare. SACO/SR konstaterar att de liksom löntagarna får del av skattesänkningen. De kommer emellertid samtidigt att på den egna inkomsten belastas med höjningen av den allmänna arbetsgivaravgiften. Avgiften är visserligen avdragsgill vid beskattningen men nettoeffekten av skattesänkningen och avgiftshöjningen, med hänsyn tagen till avdragsrätten, skulle ändå bli att fria yrkesutövare gör en nettoförlust på omläggningen vid en inkomstnivå litet över 50 000 kronor. SACO/SR finner detta vara helt orimligt. Enligt organisationens mening bör den allmänna arbetsgivaravgiften på eget uttag ur rörelsen snarast avvecklas, eftersom uttaget skiljer sig från allmän arbetsgivaravgift på den fria yrkesutövarens lönekostnader för anställd personal. Som en första åtgärd bör man höja det belopp med 10 000 kr. på vilket någon allmän arbetsgivaravgift inte tas ut till förslagsvis 30 000 kr. Samma ståndpunkt intar *KLYS*.

Bland övriga remissinstanser som godtar finansieringsförslaget kan nämnas *länsstyrelsen i Gävleborgs län* och *RRV. Länsstyrelsen i Skaraborgs län* delar utredningens mening om finansieringen av inkomstskattesänkningen men ifrågasätter om höjningen av sparavdraget behöver full statsfinansiell täckning. För finansiering av en eventuellt mer omfattande skattesänkning kan enligt länsstyrelsen en höjning av vissa punktskatter, t. ex. energiskatten, övervägas.

Företagsskatteberedningen framhåller att en av huvudfrågorna vid utformningen av företagsbeskattningen är att göra en avvägning mellan nettovinstbeskattning och andra skatteformer av typ produktionsfaktorskatter. Beredningen har för att få underlag för sina överväganden på området gett Industriens utredningsinstitut i uppdrag att utreda produktionsfaktorbeskattningens ekonomiska effekter. Beredningen konstaterar att en delrapport över

uppdraget sammanfattningsvis ger vid handen att utredningsinstitutet inte kunnat finna några väsentliga skillnader mellan arbetsgivaravgifter och andra kostnader för arbetskraft. Detta får enligt institutet till följd att en ökning av arbetsgivaravgifterna på längre sikt övervältras på i första hand konsumenterna och/eller arbetstagarna. Under det fortsatta arbetet har institutet även analyserat de kortsiktiga effekterna av en sådan avgiftshöjning. Man har därvid funnit att en övervältring sker nära nog fullständigt på relativt kort tid. Detta gäller speciellt om arbetsmarknadens parter vid avtalsförhandlingarna beaktat en sänkning av den direkta skatten finansierad med höjda arbetsgivaravgifter genom att avräkna avgiftshöjningen från det tillgängliga utrymme för löneökningar. Beredningen framhåller att även andra effekter – såväl samhällsekonomiska som företagsekonomiska – måste analyseras innan definitiv ställning kan tas till inslaget av denna beskattningsform i företagsbeskattningen.

Näringslivets skattedelegation avvisar finansieringsförslaget. Delegationen anser att omläggningen till större delen bör kunna vara självfinansierande genom den automatiska tillväxten i statsinkomsterna på grund av progressiviteten i skattesystemet i kombination med inkomststegringarna. Delegationen framhåller att endast om skatteomläggningen skulle ges en betydligt vidare ram än fyra miljarder kronor kan av budgetmässiga skäl en del därav behöva finansieras genom höjda skatter. Inte heller då bör det enligt delegationens mening ske genom höjd arbetsgivaravgift. Delegationen utesluter också en beskattning av andra produktionsfaktorer, såsom råvaror och energi. Delegationen finner utredningens motivering för finansiering av det höjda sparavdraget ohållbar och anser att det inte heller i denna del behövs någon särskild kompensationsåtgärd.

SHIO avstyrker också förslaget och redovisar i huvudsak samma synpunkter som näringslivets skattedelegation. *SHIO* anser att omedelbar lindring av löneskattens kostnadsbelastning på den mindre företagssamheten bör genomföras. En lämplig metod skulle enligt organisationens mening vara att från underlaget för den allmänna arbetsgivaravgiften undanta ett visst antal anställda, t. ex. 3, 4 eller 5.

Även *Lantbrukets skattedelegation* motsätter sig den föreslagna finansieringsformen och anmärker att det skattebortfall som skall finansieras delvis avser andra än löntagare och egna företagare. Enligt delegationens mening bör finansieringsfrågan bedömas i samband med ett eventuellt beslut om konjunkturstimulans.

Frågan om avgiftskontrollen har tagits upp av flera remissinstanser som framhållit att det ökade uttaget av arbetsgivaravgifter nödvändiggör utbyggnad och effektivisering av arbetsgivarkontrollen inom avgiftsområdet. Denna synpunkt framförs bl. a. av *RFV*, *statskontoret* och *RSV* som anser att de nuvarande resurserna är mycket små i förhållande till de stora beloppen. Det ökade kontrollbehovet understryks också av *länsstyrelserna i Malmöhus* samt *Göteborgs och Bohus län* och *företagsskatteberedningen*.

Verkningarna för kommunerna berörs bl. a. av *Svenska kommunförbundet* och *Landstingsförbundet*. Förbundens slutsatser är att skatteomläggningen vid föreslagen finansiering beräknas medföra en minskning i skatteunderlagstillväxten på ca 43 milj. skattekror, vilket med en kommunal utdebitering på 25 kronor innebär en skatteförlust om nära 1 100 milj. kr. sammanlagt för kommuner och landsting. För de två första budgetåren, åren 1978 och 1979, blir effekten dubbel på grund av systemet för skatteavräkningen mellan staten och kommunerna. Kommunförbundet anser det nödvändigt att de kommunalekonomiska effekterna beaktas vid den statliga skattepolitiken, t. ex. genom att kommunerna tillförsäkras andel i produktions- eller konsumtionsbeskattning. Landstingsförbundet anser att finansieringen av den offentliga verksamheten bör lösas så att den inte påverkar det kommunala skatteunderlagets tillväxt.

Ängelägenheten av att kommunernas ekonomi värnas understryks också av LO.

Föredraganden

Allmänna synpunkter

1972 års skatteutredning har lagt fram förslag om provisorisk skattereform i fråga om 1976 års inkomster. Förslaget avser främst en sänkning av den statliga inkomstskatten för låg- och mellaninkomstgrupperna och en höjning av den allmänna arbetsgivaravgiften. För folkpensionärerna föreslås dessutom ändrade regler för beräkning av det extra avdraget. Kostnadsramen för omläggningen är ca 4 miljarder kr. Utredningsförslaget, som inte är enhälligt, har remissbehandlats.

För att nå en bred enighet av skatteomläggningen och skapa förutsättningar för en fortsatt stabil svensk ekonomi under de närmaste åren har vidare överläggningar ägt rum mellan de politiska partierna. I samband med dessa överläggningar har ramen för skatteomläggningen vidgats. Vid överläggningarna träffades överenskommelse mellan socialdemokraterna, folkpartiet och centerpartiet om skatteomläggningen och vissa därmed sammanhängande frågor. Överenskommelsen och de därvid gjorda övervägandena har i huvudsak följande innehåll.

Situationen ute i världen kännetecknas i många länder av social och politisk oro framdriven av ekonomiska svårigheter med kraftig inflation och ökande arbetslöshet.

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige under år 1974 har positivt avvikit från utvecklingen i flertalet jämförbara länder. Sysselsättningen har stigit kraftigt under året, liksom antalet lediga platser. Produktionen har ökat. Inflationen har varit betydande men likväl avsevärt lägre i vårt land än i de flesta andra länder. Realinkomsterna har under år 1974 stigit snabbare än någon gång tidigare under efterkrigstiden.

Det goda resultatet uppnåddes genom effektivitet och ökat ansvarstagande i arbetslivet samt genom fackliga och politiska åtgärder. Den snabba avtalsuppgörelsen betydde mycket för att stimulera ekonomin. En rad olika stimulansåtgärder beslöts av riksdagen. Omläggningen av den statliga beskattningen med direkta skattesänkningar under år 1974 för löntagarna skapade gynnsamma förutsättningar för själva avtalsuppgörelsen.

Överföringen av folkpensionsavgiften från löntagarna till arbetsgivarna lade den gången grunden för en reallöneökning utan motsvarande ökning av bruttolönerna. Samma effekt får för innevarande år den av riksdagen år 1974 beslutade omläggningen. Denna skatteomläggning möjliggör en fortsatt förbättring av reallönerna utan sådana bruttolöneökningar, som blir direkt inflationsdrivande.

Erfarenheterna från år 1974 bör vara vägledande för åren 1975 och 1976. En snabb uppgörelse på arbetsmarknaden skulle vara mycket betydelsefull för såväl den enskildes ekonomi som samhällsekonomin i stort.

Inför årets avtalsrörelse har bl. a. löntagarorganisationerna framfört önskemål om ett tvåårsavtal, dvs. ett avtal som omfattar 1975 och 1976. Ett sådant avtal skulle vara av stort samhällsekonomiskt intresse. 1972 års skatteutredning erhöll därför som inledningsvis nämnts uppdrag att utarbeta förslag till omläggning av den direkta statliga beskattningen också för år 1976. Regeringen har vidare – också i avsikt att underlätta för arbetsmarknadens parter att träffa en tvåårsuppgörelse – träffat en överenskommelse med kommunförbunden om en begränsning av kommunalskatterna för åren 1976 och 1977.

1972 års skatteutrednings förslag har som inledningsvis anförts varit föremål för överläggningar mellan samtliga riksdagspartier. Överenskommelse har därvid träffats mellan socialdemokraterna, folkpartiet och centerpartiet om skatteomläggningens utformning och finansiering. Överenskommelsen syftar till att underlätta för arbetsmarknadens parter att uppnå en snabb uppgörelse, som kan omfatta också år 1976.

Överenskommelsen innebär att 1975 års riksmöte skall få ta ställning till ett förslag om sänkning av den direkta statliga skatten för flertalet löntagare. Genom en vidgad finansiering jämfört med skatteutredningens direktiv genomförs dels utredningens förslag till skattesänkningar för låginkomsttagarna, dels en högre skattesänkning för de stora löntagargrupperna. Den närmare utformningen av skatteskalen framgår av det följande.

Sänkningen av den direkta statliga skatten innebär att såväl låginkomsttagarna som de stora grupperna i de vanligaste inkomstlägena får sänkt skatt jämfört med de skatteskalor som gäller för innevarande år. Därmed kan en realinkomstförbättring för löntagarna nås genom avsevärt lägre bruttolöneökningar än vad som blivit möjligt utan en skattereform. Effekten av skattereformen kan därmed bli att inflationen bromsas, stabiliteten i samhällsekonomin ökas, det svenska näringslivets konkurrenskraft gentemot utlandet stärks och grunden läggs för fortsatt välbästande.

Det s. k. sparavdraget från intäkter av kapital, 400 kr. resp. 800 kr., fördubblas fr. o. m. 1976 års taxering till 800 kr. resp. 1 600 kr.

Riksdagen beslutade år 1974 om en begränsad avdragsrätt för under detta år inbetald sjukförsäkringsavgift med högst 500 kr. Halva kostnaden för det bibehållna avdraget finansieras genom åtgärder som anges i överenskommelsen. Återstående hälft avses bli finansierad år 1977.

Allmänna barnbidraget höjs fr. o. m. den 1 januari 1976 med 300 kr. Kostnaden för denna höjning finansieras också genom åtgärder som har anvisats i överenskommelsen.

Kostnaden för skatteomläggningen, fördubblingen av sparavdraget i beskattningen, löntagarnas avdragsrätt för under år 1974 påfordrad sjukförsäkringsavgift och höjningen av barnbidragen uppgår till ca 6 200 milj. kr. Detta belopp finansieras av en höjning av socialförsäkringsavgifter, borttagande av taket för andra socialförsäkringsavgifter än ATP samt höjning av vissa punktskatter. Genom denna finansiering säkras en ansvarsfull finanspolitik.

En av utgångspunkterna för överläggningarna om finansieringen av skatteomläggningen har varit statens ökade åtaganden gentemot sjukvårdshuvudmännen genom sjukförsäkringen. Denna belastning på statskassan ingår dock inte i överenskommelsen utan redovisas i särskild ordning. I samband med skatteomläggningen sker en förskjutning från skattefinansiering till avgiftsfinansiering från arbetsgivarna inom de båda socialförsäkringarna för sjukförsäkring och folkpensionering. Det innebär att avgiften till sjukförsäkringen av denna anledning höjs med 0,4 procentenheter och avgiften till folkpensioneringen med 1,5 procentenheter, dvs. med sammanlagt 1,9 procentenheter från den 1 januari 1976.

Samtidigt avvecklas begränsningen av avgiftsunderlaget till 7,5 gånger basbeloppet per årslön för socialförsäkringsavgifterna med undantag av ATP-avgiften. Den nu angivna höjningen av socialförsäkringsavgifterna och borttagandet av taket beräknas ge staten en inkomstförstärkning om tillsammans 4 130 milj. kr. För att få samma beräkningsunderlag och en förenkling av avgiftsredovisningen slopas beloppstaket också för vissa andra avgifter, som enligt gällande bestämmelser beräknas på samma avgiftsunderlag, bl. a. arbetsgivaravgiften till arbetslöshetsförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen.

För att ge stöd åt småföretagen ökas den del av egenföretagarnas inkomst som är fri från allmän arbetsgivaravgift från 10 000 kr. till 18 000 kr. fr. o. m. inkomståret 1976.

Löntagarorganisationerna har vid överläggningarna med regeringen förklarat sig beredda att – i likhet med vad som nu sker i lönerörelsen för år 1975 – i avtalsförhandlingarna för år 1976 beakta vad som arbetsgivarna påför i direkt höjda socialförsäkringsavgifter. De partier som ingått i här berörda överenskommelse förutsätter att löneanspråken i motsvarande grad kommer att reduceras.

Mot bakgrunden av den överenskommelse jag här redogjort för tar jag i det följande upp de aktuella ändringarna i den direkta beskattningen och därefter de för finansieringen härav erforderliga höjningarna i den indirekta beskattningen. Jag kommer dessutom att behandla ändringar i energibeskattningen, som aviserats i prop. 1975:30 för att finansiera genomförandet av det program för den framtida energipolitiken som regeringen lagt fram i nämnda proposition. Vissa andra frågor med avseende på de i sammanhanget aktuella indirekta skatterna kommer jag också att behandla, bl. a. frågan om nedsättning av energiskatt på bränsle och elkraft som förbrukas vid industriell tillverkning. Jag tar också upp erforderlig ändring av den allmänna arbetsgivaravgiften samt frågan om lättnader i den s. k. villaschablonen och sjömansskatten.

Chefen för socialdepartementet kommer att redovisa förslag om de ändringar som berör socialförsäkringsavgifterna m. m. Förslag om höjning av de allmänna barnbidragen avses bli framlagt genom socialutskottets försorg. Förslag om höjning av förlängt barnbidrag och studiebidrag i motsvarande omfattning kommer senare att framläggas för riksdagen.

Inkomstbeskattningen

Skatteskalan

Utredningen har föreslagit att sänkningen av inkomstskatten sker enbart genom ändring av skatteskalan. Skatteuttaget minskas med 3–8 procentenheter i de tre lägsta inkomstskikten och höjs med 1 enhet i de två högsta skikten. Resultatet är en skattesänkning på 1 200 kr. för det stora flertalet inkomsttagare.

Förslaget har föranlett delade meningar vid remissbehandlingen. En positiv inställning redovisas från flera av de hörda myndigheterna. Av löntagarorganisationerna ansluter sig Landsorganisationen (LO) i princip till förslaget. LO utesluter dock inte att det maximala beloppet för skattelättnad kan få höjas. Tjänstemännens centralorganisation (TCO) samt Sveriges akademikers centralorganisation och Statstjänstemännens riksförbund (SACO/SR) ställer sig däremot avvisande till förslaget. TCO och SACO/SR uttalar sig för att skatteomläggningens kostnadsram vidgas. En sänkning av marginalskatten i inkomstlägena över 35 000 kr. krävs bl. a. i yttranden från organisationer inom näringslivet.

För egen del vill jag säga följande. För att få en bred anslutning till skatteomläggningen har det varit nödvändigt att öka ramen för sänkningen av den statliga inkomstskatten. Det maximala beloppet för skattelättnad föreslås därför höjt till 1 600 kr. för de stora grupperna löntagare. Det innebär alltså en ökning med 400 kr. jämfört med utredningsförslaget. Av fördelningsspolitiska och statsfinansiella skäl bör dock denna ökning inte komma höginkomsttagarna till del. Jag delar i övrigt utredningens uppfattning att den nu aktuella provisoriska skattesänkningen bör ske enbart genom en ändring av skatteskalan.

Den skatteskala jag förordar för år 1976 har följande utseende. Den nuvarande skalan anges som jämförelse.

Beskattningsbar ink. kr.	Skattesats inom skiktet, %		
	Föreslagen skala	Nuvarande skala	Skillnad
15 000	4	7	- 3
15 000– 20 000	4	12	- 8
20 000– 25 000	10	17	- 7
25 000– 30 000	20	22	- 2
30 000– 35 000	22	28	- 6
35 000– 40 000	28	28	-
40 000– 45 000	33	33	-
45 000– 65 000	38	38	-
65 000– 70 000	43	43	-
70 000– 80 000	48	48	-
80 000–100 000	49	48	+ 1
100 000–150 000	53	52	+ 1
150 000–	57	56	+ 1

De individuella effekterna av den förordade skatteskalan framgår av följande tabeller.

Skatten på 1976 års inkomst, ogift inkomsttagare

Taxerad inkomst, kr.	Total skatt enl. nuvar. regler kr.	Skatteförändring enligt mitt förslag	
		kr.	%
6 000	230	- 45	- 19,6
10 000	1 510	- 165	- 10,9
15 000	3 110	- 315	- 10,1
20 000	4 735	- 490	- 10,3
25 000	6 610	- 885	- 13,4
30 000	8 735	- 1 210	- 13,9
35 000	11 115	- 1 330	- 12,0
40 000	14 015	- 1 600	- 11,4
84 500	42 600	- 1 600	- 3,8
104 500	57 200	- 1 400	- 2,4
150 000	92 235	- 945	- 1,0
200 000	132 555	- 445	- 0,3
300 000	213 555	+ 555	+ 0,3

Marginalskatten år 1976, ogift inkomsttagare

Taxerad inkomst, tkr.	Marginalskatt, %		
	Nuvar. regler	Mitt förslag	Förändring
6 - 10	32,0	29,0	- 3,0
10 - 15	32,0	29,0	- 3,0
15 - 20	32,5	29,0	- 3,5
20 - 25	37,5	29,6	- 7,9
25 - 30	42,5	36,0	- 6,5
30 - 35	47,6	45,2	- 2,4
35 - 40	58,0	52,6	- 5,4
40 - 45	53,5	53,5	-
45 - 50	58,5	58,5	-
50 - 69,5	63,0	63,0	-
69,5- 74,5	68,0	68,0	-
74,5- 84,5	73,0	73,0	-
84,5-104,5	73,0	74,0	+ 1,0
104,5-154,5	77,0	78,0	+ 1,0
154,5-	81,0	82,0	+ 1,0

Mitt förslag om ändrad skala för den statliga inkomstskatten föranleder ändring av 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Folkpensionärerna

Rätten till extra avdrag för gift folkpensionär beräknas f. n. med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst. Utredningen har föreslagit att denna sambeskattnings avvecklas. För de fall där en individuell beräkning av extra avdrag ger oförmånligare avdragsrätt än f. n. föreslås en garantiregel. Denna innebär att avdraget skall medges med lägst det belopp som skulle ha beräknats med tillämpning av 1976 års regler. Vidare har utredningen föreslagit att pensionstillskotten vid beräkning av extra avdrag räknas som sidoinkomst och inte såsom f. n. som en del av folkpension. Härutöver har föreslagits vissa redaktionella ändringar av reglerna om extra avdrag.

De allra flesta remissinstanserna ställer sig positiva till att de extra avdragen medges individuellt. Det gäller bl. a. de tre löntagarorganisationerna. Det framhålls därvid att den föreslagna ordningen ansluter sig väl till den individuella beskattningen i övrigt. Endast några remissinstanser avstyrker förslaget.

I fråga om förslagets detaljer har erinringar och påpekanden framförts från flera håll. Det har påpekats att barnpension och vårdbidrag liksom nu bör undantas från den pension som grundar rätt till extra avdrag. Vidare har framhållits de praktiska svårigheter då någon under inkomståret övergår från att lyfta pension såsom ogift till att få pension som gift. Garantiregeln kritiserats såsom komplicerad och administrativt svårtillämpad. Den bör därför inte genomföras anser en del remissinstanser. Andra instanser framhåller att den ändå behövs. Även förslaget att betrakta pensionstillskott som sidoinkomst avstyrks på något håll.

För egen del vill jag anföra följande. Numera beskattas makar i princip individuellt. För folkpensionärer gäller emellertid en särskild sambeskattningsregel som innebär att det extra avdraget beräknas med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst. Följden härav är att en gift pensionär kan helt eller delvis förlora sitt extra avdrag om maken har t. ex. en ATP-pension av viss storlek.

En person som har enbart folkpension får normalt så stort extra avdrag att någon skatt inte uppkommer. Men för den gifte pensionären faller ofta det extra avdraget bort på grund av makens inkomst och skatt påförs folkpensionen. Den påförda skatten, som i ett stort antal fall utgjort kvarstående skatt, har inte sällan orsakat kännbara ekonomiska svårigheter. Dessa förhållanden har som utredningen påpekat väckt betydande irritation hos de gifta pensionärerna. En övergång till individuell beräkning av extra avdrag är enligt min mening påkallad både av rättviseskäl och för att man skall undvika de svårigheter som uppkommer vid beskattning i de fall inkomsttagaren enbart har folkpension.

Jag ansluter mig liksom de flesta remissinstanserna till utredningsförslaget i huvudsak. Förslaget bör emellertid justeras i några hänseenden.

De pensionsförmåner som ger mottagarna rätt till extra avdrag bör som utredningen föreslagit omfatta folkpension i form av ålderspension, förtidspension och änkepension. Jag föreslår att även hustrutilläggen räknas till denna grupp. Däremot är vårdbidrag och barnpension av något annan karaktär och bör inte automatiskt grunda rätt till extra avdrag. Inte heller bör enbart skattefria folkpensionsförmåner, t. ex. handikappersättning, grunda rätt till extra avdrag.

För den som under året får ändrade grunder för sin rätt till folkpension kan utredningsförslaget föranleda komplikationer. Vid remissbehandlingen har som exempel nämnts den som under första delen av året uppbär folkpension enligt de för ensamstående gällande grunderna (95 % av basbeloppet) och under resten av året, sedan även maken blivit folkpensionär, enligt de grunder som gäller för gift (77,5 % av basbeloppet). I sådant fall bör det extra avdraget bestämmas med utgångspunkt i det högsta av de folkpensionsbelopp som varit aktuella under året.

Garantiregeln skall enligt utredningsförslaget tillämpas under ett obegränsat antal år framåt efter det de nya reglerna för folkpensionärernas beskattning trätt i kraft. Enligt min mening är det emellertid angeläget att man så snart som möjligt får det nya systemet tillämpligt i sin helhet. De regler för beskattningen av pensionärer som nu föreslås är de som avses böra gälla för denna grupp inkomsttagare. Det är då inte lämpligt att behålla en rätt att tillämpa äldre bestämmelser under en längre tid. Härtill kommer att en möjlighet att begära tillämpning av äldre regler under flera år skulle som riksskatteverket (RSV) påpekar medföra betydande svårigheter för taxeringsmyndigheterna. Rätten att övergångsvis återopa de äldre bestämmelserna bör därför inskränkas att gälla enbart under ett år. Garantiregeln bör ha följande innebörd. Gift person som vid 1976 års taxering beskattades med tillämpning av de särskilda reglerna för folkpensionär eller sådan persons make har vid 1977 års taxering rätt till extra avdrag enligt de regler som gällde vid 1976 års taxering, dvs. med tillämpning av de inkomstgränser och avdragsbelopp som enligt RSV:s anvisningar gällde vid denna taxering. Avdraget enligt denna övergångsbestämmelse får dock för makarna tillsammans inte överstiga det avdrag som de faktiskt erhållit vid 1976 års taxering. Om det för tiden därefter i något enskilt fall behövs extra avdrag med större belopp än huvudregeln medger, kan detta beaktas vid den individuella prövningen. Det är en uppgift för RSV att med uppmärksamhet följa tillämpningen av de nya reglerna och föreslå de ytterligare anvisningar som kan vara påkallade.

Rätten till extra avdrag avses enligt huvudregeln bestämmas med utgångspunkt i den taxerade inkomsten. Huvudregeln bör dock kunna frångås när särskilda skäl föreligger. Jag avser här bl. a. sådana fall där avdragen enligt nu gällande bestämmelser jämkas med hänsyn till skillnader i fråga

om statligt och kommunalt taxerad inkomst liksom fall där tillämpning av vederbörande avdragstabell ger beskattningsbar inkomst på mycket lågt belopp. Hit vill jag också räkna de fall pensionären uppbär inkomst som inte är skattepliktig i Sverige eller har förmögenhet som inte beskattas här. Vid jämkning av avdrag med hänsyn till förmögenhetsinnehav bör särskilda regler kunna tillämpas vid beräkning av värdet av egnahemsfastigheter och mindre jordbruksfastigheter.

De nya bestämmelserna om folkpensionärernas beskattning aktualiserar också frågan om deklarationsplikten för dessa inkomsttagare. F. n. gäller befrielse från deklarationsskyldighet för pensionärer som enbart har folkpension inklusive pensionstillskott och därutöver en sidoinkomst på högst 1 500 kr. Denna fråga kräver emellertid ytterligare överväganden. Jag avser att återkomma till den i annat sammanhang.

Jag vill här också anmäla en framställning från RSV beträffande folkpensionärernas beskattning vid 1976 års taxering. RSV har framhållit att det högsta belopp som nu gäller för extra avdraget, 10 000 kr., kommer att vara otillräckligt i vissa fall. Skälet härtill är de betydande höjningarna av folkpensioner och pensionstillskott. RSV hemställer därför såvitt nu är i fråga att maximeringen av avdraget slopas beträffande folkpensionärerna. Jag delar RSV:s uppfattning att nuvarande maximibelopp blir otillräckligt vid 1976 års taxering. Maximeringen bör därför slopas i fråga om denna taxering. Åtgärden får mellertid karaktären av provisorium eftersom den nya ordningen för beskattning av folkpensionärer kommer att gälla fr. o. m. 1977 års taxering. De erforderliga författningsändringarna bör därför ske i övergångsbestämmelserna till den nya lagstiftningen.

De förslag beträffande folkpensionärernas beskattning som jag nu lagt fram föranleder ändring i 50 § 2 mom. KL och därtill hörande anvisningar samt 9 och 11 §§ lagen om statlig inkomstskatt.

Finansieringen

Utredningsförslaget innebär att sänkningen av den statliga inkomstskatten och det höjda sparavdraget finansieras genom en ökning av den allmänna arbetsgivaravgiften med 2,8 % eller från 4 till 6,8 %.

Remissbehandlingen av finansieringsförslaget har föranlett delade meningar. Löntagarorganisationerna är positiva. I yttrandena från näringslivets organisationer ställer man sig i huvudsak avvisande till en höjning av arbetsgivaravgiften.

För egen del vill jag anföra följande. Som framgått av vad jag tidigare anfört avses skatteomläggningen bli mera omfattande än vad utredningen föreslagit. Ramen vidgas sålunda från ca 4 000 till ca 5 000 milj. kr. Den totala summan enligt uppgörelsen, som även innefattar finansiering av ökade barnbidrag och ökade sparavdrag jämte hänsynstagande till 1974 års riksdagsbeslut rörande avdrag för sjukförsäkringsavgiften, slutar på 6 200 milj.

kr. Finansieringsfrågan kommer då i ett annat läge. Lättnaderna i inkomstbeskattningen bör som jag inledningsvis angett möjliggöras genom anlitande av flera finansieringskällor. Arbetsgivarnas socialförsäkringsavgifter till sjukförsäkringen och folkpensioneringen bör höjas liksom motsvarande egenavgifter. Vidare bör beloppstaket vid beräkningen av löneunderlaget för dessa och andra dithörande avgifter slopas. Dessa frågor kommer senare denna dag att tas upp av chefen för socialdepartementet.

Även vissa punktskatter bör höjas som en del av finansieringen. Statsverkets merinkomst härav kan beräknas till 1 650 milj. kr. Förslag härom liksom vissa andra frågor rörande den indirekta beskattningen avser jag att ta upp i det följande.

Den allmänna arbetsgivaravgiften utgår med oförändrat 4 % av avgiftsunderlaget. För att bereda ytterligare lättnad åt främst småföretagarna bör den frigräns, som f. n. gäller i fråga om underlaget för egenavgift, höjas från 10 000 kr. till 18 000 kr. Härigenom får egenföretagarna en avgiftslättnad på upp till 320 kr. Mitt förslag i detta hänseende föranleder ändring i 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift.

Sparavdraget

Den uppräknig av sparavdraget från 400/800 kr. till 800/1 600 kr. som utredningen redovisat i betänkandet bör genomföras anser nästan alla remissinstanserna.

Även jag anser att sparavdraget bör höjas till det belopp utredningen angett. Detta avdrag har varit oförändrat under en lång följd av år. En höjning bör ske med hänsyn till penningvärdeutvecklingen och för att förbättra utbytet för de många småsparare som har sina huvudsakliga tillgångar i form av banktillgodohavande. Höjningen av avdraget underlättar också i viss utsträckning taxeringsmyndigheternas arbete genom att ett stort antal små kapitalinkomster inte längre behöver tas upp i deklarationerna. Det förhöjda avdraget bör gälla fr. o. m. 1976 års taxering. Mitt förslag i detta hänseende föranleder ändring i 39 § 3 mom. KL.

Villabeskattningen

Utredningen har angett att en uppräknig av det s. k. villaavdraget med hänsyn till penningvärdeutvecklingen ger en höjning av beloppet från 500 kr. till ca 700 kr. Utredningen anser att ett ställningstagande i detta hänseende bör anstå till dess utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering är känt.

Remissinstanserna delar uppfattningen att resultatet av fastighetstaxeringen bör avvaktas innan man tar ställning i frågan. Några instanser uttalar sig för en höjning av avdraget till 700 kr. En instans förordar också ändring av intäktsschablonen.

För egen del vill jag säga följande. Beskattningsreglerna för egna hem prövades så sent som i höstas av riksdagen i samband med behandlingen av de bostadspolitiska frågorna (prop. 1974:150). Härvid justerades villaschablonen beträffande de mera påkostade fastigheterna så att intäktsprocenten sattes till 10 för den del av taxeringsvärdet som ligger över 300 000 kr. Skatteutskottet (SkU 1974:56) framhöll att eventuell ytterligare ändring av villaschablonen fick bedömas när utfallet av fastighetstaxeringen är känt.

Det preliminära utfallet av fastighetstaxeringen har nu redovisats. I fråga om en- och tvåfamiljsfastigheter var den genomsnittliga höjningen av taxeringsvärdena ca 40 %. Även med de nya värdena har ca 80 % av fastigheterna ett taxeringsvärde som understiger 150 000 kr., dvs. intäktschablonen ger endast en 2-procentig beskattning. Motsvarande andel enligt den föregående fastighetstaxeringen var 95 %.

Det helt övervägande antalet egna hem ligger sålunda fortfarande inom 2-procentsskiktet. Det finns emellertid åtskilliga fastigheter som genom taxeringsvärdehöjningen kommer upp i 4-procentsskiktet. För att dämpa taxeringsvärdehöjningens verkningar i dessa fall anser jag att gränsen för 2-procentsskiktet bör höjas från 150 000 kr. till 180 000 kr. Vidare bör villaavdraget på 500 kr. räknas upp till 800 kr. Härigenom lindrar man verkningarna av fastighetstaxeringen för bl. a. ägarna av de mindre egna hemmen som inte berörs av den höjda skiktgränsen.

Som framgått av det föregående kan de höjda taxeringsvärdena i vissa fall påverka folkpensionärernas rätt till extra avdrag eftersom dessa avdrag reduceras när pensionärens förmögenhet överstiger en bestämd gräns. Vid beräkning av förmögenhetsvärdet gäller emellertid särskilt förmånliga regler för egna hem. Värdet härav tas enligt RSV:s anvisningar i princip upp till endast 10 % av taxeringsvärdet. Verkningarna av fastighetstaxeringen blir med hänsyn härtill vid beskattningen obetydliga för flertalet pensionärer. Jag har därför inte ansett det påkallat att förorda ändrade regler i detta hänseende. Däremot framstår det som befogat att justera de gränsvärden för förmögenhetsberäkningen som påverkar folkpensionärernas bostadstillägg. Jag hänvisar här till socialministerns förslag.

Efter samråd med chefen för bostadsdepartementet har jag däremot inte funnit det motiverat att i detta sammanhang ta ställning till en justering av förmögenhetsreglerna när det gäller bostadstillägg för barnfamiljer och hushåll utan barn. Reglerna för dessa bostadstillägg behandlas f. n. av boende- och bostadsfinansieringsutredningarna. Också inom bostadsstyrelsen pågår en översyn av vissa administrativa regler som har samband med förmögenhetsgränserna. Med hänsyn till att de nya taxeringsvärdena inte har effekt på förmögenhetsgränserna förrän vid beräkningen av bostadstilläggen för år 1977 bör resultatet av nämnda utredningsarbete avvaktas innan statsmakterna tar ställning till frågan om ändrade förmögenhetsregler.

Vad jag här förordat i fråga om justering av villaschablonen föranleder ändring i 24 § 2 mom. KL.

Ändring av sjömansskatten

Den särskilda skatten för ombordanställda, sjömansskatten, är bestämd bl. a. genom anknytning till den statliga inkomstskatten. Regelmässigt ändras sjömansskatten när den vanliga statliga inkomstskatten ändras. Senast skedde detta år 1974 (prop. 1974:156, SkU 1974:55, rskr 1974:330). Vad jag föreslagit i det föregående bör medföra att sjömansskatten justeras på motsvarande sätt.

När sjömansskatten beräknas utgår bl. a. ett s. k. omkostnadsavdrag med årsbelopp om 1 500 kr. i fjärrfart och 750 kr. i närfart. Prisutvecklingen gör det enligt min mening motiverat att dessa avdrag höjs, särskilt som omkostnaderna i fjärrfart oftast avser utlandet. Relationen mellan omkostnadsavdragen bör vara oförändrad. Jag anser att dessa avdrag bör bestämmas till 2 500 kr. i fjärrfart och 1 250 kr. i närfart.

Vid beräkningen av sjömansskatten medges ett särskilt avdrag från den framräknade skatten. Detta avdrag motiveras av att de ombordanställda har mindre möjligheter än andra att utnyttja de förmåner som samhället erbjuder. Avdraget, som varit oförändrat sedan år 1973, utgår per månad med 200 kr. i fjärrfart och 75 kr. i närfart, lika i alla inkomstslagen. Det har bl. a. från Sjöfolksförbundets sida starkt understrukits, att de flesta svenska sjömän är ogifta och därför endast under kortare perioder vistas i hemlandet. Med hänsyn till vad jag nu anfört föreslår jag att dessa skattereducerande avdrag höjs till 300 kr. i fjärrfart och 125 kr. i närfart.

Samtidigt med att dessa höjningar av avdragen görs bör övervägas även andra ändringar i fråga om sjömansskatten. Avdraget för sjukförsäkringsavgift om 500 kr. bortfaller fr. o. m. inkomståret 1976. Detta bör påverka sjömansskatten, där f. n. ett sådant avdrag är inbyggt. Det finns vidare anledning att beakta att värdet av fri kost har höjts vid landtaxeringen. Motsvarande förmån för sjömän tas nu upp till 325 kr. för månad. Enligt min mening bör värdet bestämmas till 355 kr., motsvarande förmånens värde för landtaxerade enligt 1975 års preliminärskattetabeller.

Slutligen bör förändringarna i den kommunala utdebiteringen beaktas. Kommunal skatten ingår f. n. i sjömansskatten efter en utdebitering av 23 kr. per skattekrona, vilket bestämdes år 1972 och har gällt sedan mars 1973. Medelutdebiteringen i relativt typiska "sjömanslän" utgör numera ca 24:70 kr. Den är något lägre i de mest typiska sjömanslänerna, nämligen Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län. Jag föreslår mot denna bakgrund att sjömansskatten fr. o. m. år 1976 beräknas på grundval av en kommunal utdebitering om 24:50 kr.

Mina förslag beträffande sjömansskatten föranleder ändringar i de tabeller som är fogade till lagen om sjömansskatt.

Totalt sett kommer sjömansskatten i fjärrfart enligt förslaget att sänkas för de flesta sjömän med belopp som ligger mellan 180 och 140 kr. för månad. De individuella verkningarna i olika inkomstslagen framgår av följande tabell.

Förändringarna i sjömansskatten mellan åren 1975 och 1976

Beskatt- ningsbar månads- inkomst, kr.	Ökning (+) eller minskning (-) av sjömansskatten år 1976 enligt mitt förslag i							
	fjärrfart				närfart			
	ogift utan barn	gift	ogift med barn	ut- länning	ogift utan barn	gift	ogift med barn	ut- länning
1	2	3	4	5	6	7	8	9
600	.	.	.		- 35	.	.	- 24
1 200	- 70	.	.	- 43	- 58	- 57	.	- 45
1 800	- 141	- 107	- 48	- 108	- 85	- 82	- 71	- 72
2 400	- 174	- 177	- 168	- 159	- 109	- 106	- 104	- 93
3 000	- 186	- 192	- 183	- 174	- 124	- 115	- 107	- 105
3 600	- 186	- 192	- 195	- 171	- 118	- 112	- 119	- 102
4 200	- 180	- 186	- 189	- 168	- 109	- 103	- 107	- 90
4 800	- 171	- 177	- 180	- 159	- 100	- 94	- 98	- 84
5 400	- 162	- 168	- 171	- 153	- 91	- 85	- 89	- 75
6 000	- 153	- 159	- 159	- 144	- 76	- 73	- 77	- 66
6 600	- 144	- 150	- 153	- 135	- 67	- 64	- 65	- 57
7 200	- 132	- 138	- 144	- 123	- 55	- 52	- 56	- 48
7 800	- 117	- 123	- 129	- 111	- 40	- 37	- 41	- 30
8 400	- 102	- 108	- 114	- 99	- 25	- 22	- 26	- 18
9 000	- 87	- 93	- 99	- 87	- 10	- 4	- 8	- 3
10 000	- 62	- 68	- 74	- 64	+ 15	+ 21	+ 17	+ 18
11 000	- 37	- 43	- 49	- 39	+ 40	+ 46	+ 42	+ 43
12 000	- 12	- 18	- 24	- 14	+ 65	+ 71	+ 67	+ 68
13 000	+ 9	+ 3	- 3	+ 11	+ 86	+ 92	+ 88	+ 93
15 000	+ 59	+ 53	+ 47	+ 61	+ 136	+ 142	+ 138	+ 143

Den indirekta beskattningen

Som framgått av vad jag inledningsvis anfört innebär den träffade överenskommelsen att ändringarna i den direkta beskattningen och höjningen av barnbidragen delvis skall finansieras genom höjningar av den indirekta beskattningen. Det rör sig om ett inkomsttillskott om ca 1 650 milj. kr. som enligt överenskommelsen skall åstadkommas genom höjd energiskatt på elkraft, höjning av punktskatterna på sprit, vin, maltdrycker, läskedrycker och cigaretter samt höjning av avgiften på vissa dryckesförpackningar.

Genomförandet av det energiprogram som regeringen lagt fram i prop. 1975:30 kräver ett inkomsttillskott för staten om drygt 600 milj. kr. I enlighet med vad som aviserats i nämnda proposition tar jag i det följande även upp frågan om en höjning av energiskatten på drivmedel och bränslen. Under hänvisning till uttalanden i den nämnda propositionen lägger jag också fram förslag om en höjning av den beredskapsavgift på oljeprodukter som tas ut för att täcka kostnaderna för av statsmakterna redan beslutad beredskapslagring av råolja och eldningsolja.

Som tidigare nämnts aktualiserar ändringarna i fråga om energiskatten även frågan om nedsättning av sådan skatt på bränsle och elkraft som förbrukas vid industriell tillverkning.

De författningar där de nämnda skatterna regleras innehåller vissa bestämmelser, som inte är förenliga med den nya regeringsformen och som på denna grund bör ändras eller upphävas. Sådana ändringar har därför gjorts vid utformningen av de i sammanhanget aktuella författningsförslagen. Detta innebär bl. a. att benämningen förordning genomgående ändras till lag.

Den allmänna energiskatten

Enligt förordningen (1957:262) om allmän energiskatt (AEF) utgår skatt på bensen, gasol för drift av motorfordon, kol- och oljebränslen samt elkraft. Skatten utgör för elkraft till gatu- och vägbelysning 0,5 öre per kilowattimme (kWh) och för annan kraft 10 % av det faktiska eller beräknade priset för kraften exklusive skatt. För skattepliktiga drivmedel och bränslen gäller specifika skattesatser enligt följande.

Vara	Skatt
Bensin för framställning av stadsgas	1,6 öre per liter
Annan bensen	27 öre per liter
Gasol för drift av tyngre bussar	14 öre per liter
Gasol för drift av andra motorfordon	19 öre per liter
Tunn eldningsolja och motorbrännolja samt fotogen med tillsats som möjlig- gör drift av snabbgående dieselmotor	25 kr. per m ³
Tjock eldningsolja	16 kr. per m ³
Kol och koks samt briketter och stybb därav	6-14 kr. per ton

Beskattningsmyndighet för energiskatten är riksskatteverket (RSV) eller, i fråga om skatt som skall tas ut vid import, tullmyndigheten. Skattskyldighet eller redovisningsskyldighet åvilar den som hos RSV registrerats som tillverkare, återförsäljare eller förbrukare av skattepliktigt drivmedel eller bränsle, den som utan att vara registrerad importerar sådant drivmedel eller bränsle samt den som yrkesmässigt producerar eller distribuerar elkraft.

I enlighet med den träffade överenskommelsen förordar jag att energiskatten på elkraft läggs om till en specifik skatt om 2 öre per kWh. Denna skattesats bör gälla generellt, vilket innebär att skattesatsen 0,5 öre per kWh för kraft till gatu- och vägbelysning slopas.

För finansieringen av de energipolitiska åtgärder, som regeringen föreslagit i prop. 1975:30, förordar jag dessutom följande ändringar i energiskatten. Skattesatsen för annan bensin än sådan som används för framställning av stadsgas höjs med 7 öre till 34 öre per liter. Skattesatserna för gasol höjs med samma belopp till 21 resp. 26 öre per liter. Skattesatserna 25 kr. per m³ för tunn eldningsolja och motorbrännolja och 16 kr. per m³ för tjock eldningsolja ersätts med en enhetlig skattesats om 40 kr. per m³. Denna skattesats föreslås gälla även för fotogen med tillsats för drift av snabbgående dieselmotor. Någon ändring av skattesatserna för de fasta kolbränslena föreslås inte.

En specifik beskattning av elkraft av nu förordad form kräver i princip att uppmätning sker av energiförbrukningen. Sådan uppmätning sker också i allmänhet med hjälp av installerade mätare. Undantagsvis förekommer dock att kraft tillhandahålls eller förbrukas utan energiuppmätning. Även om mätare finns är det dessutom vanligt, att uppmätning eller mätaravläsning av energiförbrukningen inte sker i samband med varje debitering av avgifter för distribuerad kraft. Man nöjer sig t. ex. med endast en mätaravläsning om året. I sådana fall görs det preliminära avgiftsdebiteringar som slutligt regleras en gång om året efter mätaravläsningen. Vidare är att märka att det i regel inte är möjligt för distributörerna att verkställa avläsning vid samma tidpunkt hos samtliga abonnenter. Avläsning sker successivt under debiteringsperioden och härav följer, att debiterade avgifter avser olika förbrukningsperioder för olika abonnenter inom ramen för tillämpade debiteringsperioder. Vad nu sagts gäller i första hand detaljdistribuerad kraft till privata förbrukare och motsvarande. I fråga om förbrukare av högspänd kraft och andra storförbrukare sker avläsning och avgiftsdebitering i allmänhet för perioder som nära ansluter sig till månads- eller kvartalsskifte.

Av vad jag nu anfört framgår att det förekommer viss kraftförbrukning som inte nu är föremål för någon uppmätning. Jag anser emellertid inte att övergången till specifik beskattning av elkraft skall behöva föranleda ett obligatoriskt krav på installation av elmätare, när behov härav inte förelegat vid nuvarande skatteform. Jag finner det inte heller nödvändigt att varje debitering av kraftavgifter och skatt skall grundas på mätaravläsning, när detta inte skulle ske enligt tillämpade rutiner utan endast en gång om året. Det finns möjligheter att även utan uppmätning av den faktiska energiförbrukningen åstadkomma ett godtagbart skatteuttag. I fallen med blott en mätaravläsning per år blir det dessutom endast fråga om en i viss mån schabloniserad skatteläggning, som rättas till under loppet av en tolv månadersperiod. Sker mera betydande kraftförbrukning nu utan uppmätning bör dock gälla att mätare för avläsning av energiförbrukningen skall installeras utan onödigt dröjsmål.

Mot bakgrund av det nu anförda anser jag inte heller att det behöver ställas krav på en extra måtaravläsning hos abonnenterna i de fall avläsning enligt tillämpade rutiner härför inte skulle ske i anslutning till ikraftträdandet av de nya bestämmelserna.

Jag förordar alltså att det i AEF tas in bestämmelser av innebörd, att undantag från en i princip obligatorisk skyldighet att uppmäta energiförbrukningen får medges av RSV när särskilda skäl föreligger och vidare att skatten i fall då uppmätning inte sker får beräknas efter skälig grund. Bestämmelser härom kan lämpligen tas in i 15 § i stället för där nu intagna bestämmelser som bortfaller vid övergången till den nya skatteformen. Bestämmelserna i 32 § AEF om installation av mätare kan dessutom slopas vid angiven ny lydelse av 15 §.

Med beaktande av vad jag nu förordat bör den nya beskattningen av elkraft lämpligen träda i kraft den 20 juni 1975 och gälla från ingången av den redovisningsperiod för skatt som tar sin början närmast efter den 19 juni 1975. Omfattar redovisningsperiod mer än sex månader bör den nya specifika skattesatsen dock gälla från den 1 juli 1975 eller, om måtaravläsning sker under tiden den 20 juni – den 31 augusti 1975, från tidpunkten för måtaravläsningen. Om måtaravläsning i andra fall än de som har nämnts nu görs under tiden den 20–den 30 juni 1975, bör skatt enligt skattesatsen 2 öre per kWh utgå från tidpunkten för avläsningen. Denna utformning av ikraftträdandebestämmelserna överensstämmer nära med vad som tillämpats vid tidigare ändringar i energiskatten på elkraft och innebär i praktiken att skattesatsen 2 öre per kWh blir tillämplig på industriell kraftförbrukning från tidpunkt i nära anslutning till den 1 juli 1975. För den privata kraftförbrukningen och motsvarande innebär förslaget att skatt enligt nämnda skattesats normalt tas ut första gången vid andra debiteringen av kraftavgifter efter den 19 juni 1975. Redovisas skatt för längre perioder än sex månader innebär förslaget dock att den nya skattesatsen kan bli tillämplig redan vid första avgiftsdebiteringen efter den 19 juni 1975. Sker i detta eller andra fall den första debiteringen av skatt enligt den nya skattesatsen 2 öre per kWh utan måtaravläsning får skattens belopp beräknas efter skälig grund.

Någon motsvarighet till nu anförda förhållanden, som kräver särskilt beaktande vid ikraftträdandet, föreligger inte i fråga om höjningen av skattesatserna för drivmedel och bränslen. Jag förordar att de nya skattesatserna för dessa varor skall träda i kraft den 1 juli 1975.

Utöver nu behandlade förslag påkallar den nya regeringsformen ytterligare ändringar i AEF. I första hand gäller detta bestämmelser, enligt vilka RSV kan besluta om nedsättning av skatt eller annat avsteg från de allmänna reglerna. I fråga om elkraft gäller sålunda att RSV kan sätta ner skatten inom distributionsområden med onormalt höga kraftavgifter (15 § 2 mom.).

RSV kan vidare medge nedsättning av beskattningsvärde för egenproducerad kraft för att därmed åstadkomma en enhetlig beskattning (16 § 2 mom.) och i andra fall när särskilda omständigheter föreligger (17 §). Beskattningsvärdet kan dessutom justeras i fall då intressegemenskap kan antagas ha påverkat priset (16 § 2 mom). Härjämte gäller att det ankommer på RSV:s prövning om och i vad mån avdrag i deklaration för energiskatt får göras för viss omsättning eller förbrukning av bränsle eller elkraft. Av särskilt intresse i detta sammanhang är den rätt som RSV har att medge avdrag för bränsle och elkraft som förbrukas vid industriell tillverkning, där bränsle- och energikostnaderna utgör mera betydande del av tillverkningskostnaderna (24 § 2 mom. f och 25 § 2 mom. e). I de övriga fall då RSV enligt de författningsrum som nu nämnts prövar rätt till avdrag är det fråga om klart definierade fall, varför prövningen härvidlag kan sägas vara av teknisk natur. Som exempel kan nämnas rätt till avdrag för bränsle, som används för annat ändamål än energialstring eller för framställning av annat skattepliktigt bränsle eller av skattepliktig elkraft eller vars försäljning medfört kundförlust. Nämnas bör också att RSV kan besluta att skatten på elkraft skall utgå med visst belopp per kWh i stället för enligt gällande procentuella skattesats (15 § 1 mom).

I prop. 1974:177 till förra årets höstriksdag behandlades bl. a. frågan om nedsättning av energiskatt på bränsle och elkraft som förbrukas vid industriell tillverkning. I propositionen uttalade jag att de lättnader i energibeskattningen, som sedan den 1 december 1971 medgetts enligt förordningen (1972:928) om tillfällig nedsättning av den allmänna energiskatten, skulle upphöra vid utgången av år 1974 och att i följd härav nedsättning därefter skulle utgå i enlighet med medgivanden som lämnats före den 1 december 1971 bl. a. av RSV med stöd av nyss redovisade bestämmelser i AEF. Vägledande för dessa äldre medgivanden hade varit att energiskattebelastningen inte skulle överstiga 1 % av salutillverkningsvärdet. Nedsättning borde från ingången av år 1975 medges enligt denna procentregel applicerad på aktuella salutillverkningsvärden. Jag framhöll emellertid att denna ordning var att betrakta som ett provisorium med hänsyn till att den nya regeringsformen aktualiserade en omarbetning av AEF, bl. a. i fråga om bestämmelserna om skattenedsättning. Propositionen bifölls av riksdagen (SkU 1974:60, rskr 1974:398).

De omnämnda bestämmelserna i AEF om bemyndiganden för RSV i fråga om nedsättning av skatt eller andra avsteg från de materiella reglerna är inte förenliga med den nya regeringsformen. En omarbetning av AEF i dessa delar bör ske i detta sammanhang. Vissa av bestämmelserna bör dessutom utgå vid den förordade övergången till en specifik beskattning av elkraften. I enlighet härmed förordar jag att 15 § 2 mom. samt 16 och 17 §§ upphävs och att sålunda RSV inte längre skall kunna sätta ner skatten inom områden med onormalt höga kraftavgifter eller för att uppnå likhet i beskattningen i fråga om egenproducerad kraft eller annars när särskilda

omständigheter föreligger. Bestämmelserna om justering av beskattningsvärde vid intressegemenskap bortfaller också.

Vidare bör RSV:s befogenhet att medge skattenedsättning i form av avdrag i deklaration för bränsle och elkraft som används vid industriell tillverkning med mera betydande bränsle- och energikostnader (24 § 2 mom. f och 25 § 2 mom. e) upphöra. Bestämmelsen i 24 § 2 mom. d om avdragsrätt för bränsle som återtagits annorledes än i samband med återgång av köp synes inte ha kommit till användning och bör därför kunna utgå. Vid sådant förhållande kan övrig i 24 § 2 mom. och 25 § 2 mom. angiven avdragsrätt, som är beroende av RSV:s prövning, ersättas med en i princip allmän avdragsrätt. Som tidigare nämnts gäller det avdrag som är preciserade i materiellt hänseende och dessutom i vissa delar av sådant slag som vid annan indirekt beskattning får göras utan någon särskild prövning från beskattningsmyndighetens sida.

Den föreslagna nya ordningen innebär i sak endast, att RSV:s prövning får formen av kontroll i efterhand av yrkade avdrag i deklaration. Genom anvisningar kan RSV ge de skattskyldiga och redovisningsskyldiga erforderlig vägledning för tillämpningen av den i författningen preciserade avdragsrätten. Att märka är också att 24 § 1 mom. och 25 § 1 mom. innehåller bestämmelser om allmän avdragsrätt som ej är beroende av RSV:s prövning. Författningen enligt innebär den nu förordade lösningen att all avdragsrätt med endast smärre, närmast formella justeringar av nuvarande text kan regleras i ett sammanhang utan någon uppdelning av lagrummen i olika moment. Förutom nu behandlade författningsändringar bör AEF även i vissa andra avseenden anpassas till den nya regeringsformen.

Vid ett genomförande av nu redovisade förslag skulle det saknas författningensliga möjligheter att i fortsättningen medge skattenedsättning i fråga om industriell förbrukning av bränsle och elkraft enligt den enprocentsregel som nu tillämpas. Jag anser att det finns fog för att skattenedsättning skall kunna medges även i fortsättningen för industrier med särskilt hög förbrukning av bränsle och elkraft. Som exempel på sådana industrier kan nämnas den elektrotermiska industrin med mycket stor energiförbrukning i smältverk och cementindustrin med särskilt stor oljeförbrukning. En höjning av energiskatten enligt de i det föregående förordade skattesatserna bör därför kompletteras med en allmän nedsättningsregel av innebörd att den genomsnittliga effekten av energiskatten för företag inom en bransch eller annan grupp av företag med samma produktionsinriktning inte skall överstiga 3 % av de tillverkade produkternas försäljningsvärde fritt fabrik. Med hänsyn till att de nya skattesatserna även vid en nedsättning till denna nivå kan i vissa fall medföra en kraftig ökning av skattebelastningen förordar jag dessutom, att regeringen ges möjlighet att för visst företag medge ytterligare nedsättning, när särskilda skäl motiverar en sådan åtgärd. En sådan nedsättning bör dock inte sträcka sig längre än vad som skulle

ha följt av den enprocentsregel som nu tillämpas.

En nedsättningsregel av angiven innebörd bör regleras särskilt på samma sätt som skett i fråga om nedsättning av energiskatt på bränsle som används för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling enligt beslut av 1974 års höstriksdag (prop. 1974:177, SkU 1974:60, rskr 1974:398). Jag föreslår därför att den enligt detta beslut utfärdade lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt kompletteras med bestämmelser av nyss angivet innehåll i fråga om skatt på bränsle och elkraft som används vid industriell tillverkning. På grundval av bestämmelserna om skattenedsättning enligt huvudregeln får det ankomma på RSV att fastställa vilka branscher eller företagsgrupper som är berättigade till sådan nedsättning och hur nedsättningen skall omsättas i praktiken.

Den nu föreslagna författningsändringen bör samordnas i tiden med de i det föregående föreslagna ändringarna i fråga om den allmänna energiskatten och lämpligen träda i kraft den 1 juli 1975.

I detta sammanhang vill jag också framhålla, att förordningen (1961:372) om bensinskatt innehåller bestämmelser om avdragsrätt i deklaration av samma slag som i 24 § 2 mom. AEF. Jag förordar därför att motsvarande ändringar som i det föregående förordats i AEF även görs i bensinskatteförordningen. Dessa och övriga av den nya regeringsformen betingade författningsändringar bör träda i kraft den 1 juli 1975.

Skatten på sprit och vin

Enligt förordningen (1957:209) om skatt på sprit och vin utgår skatt på sådana drycker i form av en till alkoholhalten knuten grundavgift och en till utminuteringspriset (detaljpriset) knuten procentavgift. För sprit är grundavgiften 50 öre per liter för varje hel volymprocent alkohol och procentavgiften 50 % av detaljpriset exklusive mervärdesskatt. Grundavgiften är för starkvin 5:20 kr. per liter och för lättvin 1:60 kr. per liter. För såväl starkvin som lättvin utgör procentavgiften 36 %. Skatten på sprit ändrades senast den 23 maj 1974, då en höjning av grundavgiften med 5 öre trädde i kraft. Skatten på vin har varit oförändrad sedan den 1 januari 1973.

I denna del innebär överenskommelsen en skattehöjning per liter räknat om 4 kr. för sprit, 1:60 kr. för starkvin och 80 öre för lättvin. Mervärdesskatt ingår i dessa belopp. I överensstämmelse härmed förordar jag att skatten på sprit och vin höjs genom en uppjustering av grundavgifterna med 4 öre till 54 öre per liter och volymprocent alkohol för sprit, med 85 öre till 6:05 kr. per liter för starkvin och med 40 öre till 2 kr. per liter för lättvin. Då jag räknar med oförändrade handelsmarginaler i ören räknat för Systembolaget AB kan denna uppjustering av grundavgifterna inklusive mervärdesskatt beräknas medföra en prishöjning per helbutelj för brännvin, t. ex. "renat", med 3 kr. och för starkvin och lättvin med i runt tal 1:25 kr. resp. 75 öre.

Den nu förordade höjningen av skatten på sprit och vin bör med hänsyn tagen till den tid som riksdagsbehandlingen kräver träda i kraft den 11 maj 1975. Samtidigt bör en motsvarande höjning genomföras av den s. k. schablontullen på dessa drycker.

Skatten på malt- och läskedrycker

Enligt förordningen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker utgår skatt för lagrat lättöl med 12 öre per liter, för öl av typ A (pilsner) med 75 öre per liter, för öl av typ B (mellanöl) med 1:50 kr. per liter, för starköl med 2:50 kr. per liter och för läskedrycker med 33 öre per liter. Skattesatserna för lättöl och läskedrycker har varit oförändrade sedan förordningen trädde i kraft den 1 juli 1960. Skattesatserna för pilsner, mellanöl och starköl har däremot ändrats, senast den 1 januari 1973.

Enligt den träffade överenskommelsen skall en höjning av skatten på maltdrycker denna gång även omfatta lättölet. Vidare skall en höjning av läskedrycksbeskattningen, som nu omfattar endast kolsyrade drycker, kombineras med en utvidgning av beskattningsområdet till att omfatta även icke kolsyrade drycker, s. k. stilldrinor, som tillhandahålls konsumenterna i drickfärdigt skick på samma sätt som de nu skattepliktiga dryckerna. Här kan också nämnas att punktskatteutredningen i ett nyligen avgivet betänkande (Ds Fi 1975:2) anför, att en sådan utvidgning av beskattningsområdet i förening med viss beskattning av de beredningar av smakämnen, som används vid tillverkning av söta läskedrycker, s. k. sirap, skulle medföra en mera likvärdig och från konkurrenssynpunkt mera neutral beskattning. I enlighet med det anförda förordar jag att det utvidgade beskattningsområdet avgränsas så, att det förutom nu skattepliktiga kolsyrade drycker skall omfatta alla sådana till tulltaxenummer 22.02, 22.07 och 22.09 hänförliga konsumtionsfärdiga, dvs. drickfärdiga drycker som inte utgör choklad, kaffe, te, sprit eller vin. Denna avgränsning innebär bl. a. att saft och juice även i fortsättningen ställs utanför beskattningen.

Under hänvisning till överenskommelsen förordar jag vidare att skattesatserna per liter höjs för lättöl och pilsner med 20 öre till 32 öre resp. 95 öre, för mellanöl och starköl med 25 öre till 1:75 kr. resp. 2:75 kr. och för läskedrycker med 7 öre till 40 öre. Sistnämnda skattesats avses skola gälla även för stilldrinor.

Nu förordade ändringar i malt- och läskedrycksbeskattningen liksom anpassningen av författningen till den nya regeringsformen bör träda i kraft vid samma tidpunkt som den tidigare förordade höjningen av skatten på sprit och vin, dvs. den 11 maj 1975.

Tobaksskatten

Enligt förordningen (1961:394) om tobaksskatt utgår skatt på cigarrer, cigariller, cigaretter, rök- och tuggtobak, snus samt papper och hylsor för

cigarretter. Skatten är utformad som en viktskatt i fråga om tobak och snus och som en styckeskatt med efter vikten differentierade skattesatser i fråga om cigarrer, cigariller och cigarretter. Sålunda indelas cigarretterna i fem viktklasser med skattesatser om lägst 13,9 öre och högst 31,4 öre per styck. Tobaksskatten ändrades senast den 1 januari 1973, då en skattehöjning om 2 öre per styck för samtliga cigarretter trädde i kraft.

I enlighet med den träffade överenskommelsen förordar jag att skattesatsen för cigarretter i klass I med en vikt ej över 0,85 g höjs med 2 öre till 15,9 öre per styck och att skattesatserna för övriga cigarretter höjs med 1 öre per styck. För cigarretter i klass II med en vikt mellan 0,85 och 1,20 g betyder detta att skatten höjs till 19,9 öre per styck.

Nu förordad höjning av cigarrettbeskattningen liksom anpassningen av författningen till den nya regeringsformen bör träda i kraft den 11 maj 1975. Den s. k. schablontullen på cigarretter bör samtidigt uppjusteras och anpassas till den höjda inhemska beskattningen.

Avgiften på vissa dryckesförpackningar

Enligt förordningen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, som trädde i kraft den 1 mars 1973, utgår avgift på förpackningar med en volym om lägst 0,2 och högst 3,0 liter för konsumtionsfärdiga drycker hänförliga till tulltaxenummer 20.07 eller 22.01–22.09. Dessa tulltaxenummer omfattar bl. a. fruktsafter, malt- och läskedrycker samt sprit och vin. Avgiften utgår vid försäljning från inhemsk tillverkare av avgiftspliktig förpackning och vid införsel till landet av sådan förpackning med eller utan dryck. Avgiften är 10 öre per förpackning. Under år 1974 erlades avgift för drygt 730 miljoner förpackningar, varav drygt 80 % utgjordes av engångsförpackningar..

I fråga om förpackningar, som införs till landet med dryck, erläggs avgiften till tullmyndigheten. I andra fall erläggs avgiften till RSV enligt ett deklarerationsförfarande. RSV äger besluta att tillverkare av avgiftspliktiga förpackningar får göra avdrag i skatteredovisningen för förpackningar som förstörs vid dryckestillverkning. Med stöd av denna bestämmelse har RSV medgivit ett generellt s. k. krossavdrag med 2 % för plast- och pappförpackningen Rigello och med 1 % för andra förpackningar. RSV äger dessutom efter ansökan återbetala avgift som utgått för förpackningar som exporterats med dryck. Vidare gäller att RSV kan, om avgiftspliktig förpackning utförts för förnyad användning hos utländsk dryckestillverkare, medge återbetalning med 9 öre för varje utförd förpackning till ett antal som högst svarar mot införseln till Sverige av förpackningar av samma slag med dryck.

Den träffade överenskommelsen innebär en höjning av avgiften med 5 öre till 15 öre för returförpackningar och med 20 öre till 30 öre för engångsförpackningar. Medan returförpackningar uteslutande består av glas-

flaskor, omfattar engångsförpackningarna förutom glasflaskor även metallburkar samt papp- och plastförpackningar. Enligt en av utredningen om kostnaderna för miljövården avlämnad rapport (SOU 1974:44) Effekter av förpackningsavgiften framgår, att metallburkarna sedan avgiften infördes väl hävdad sin ställning. Försäljningen av drycker i returglas har ökat, medan försäljningen av främst malt- och läskedrycker i engångsglas gått tillbaka. Detta förhållande gäller alltså.

I denna del har överenskommelsen rönt kritik från såväl fabrikanthåll som från handels sida. Man har framhållit att förslaget har nackdelar från konkurrenssynpunkt och att det inrymmer risker för störningar i såväl produktionen som sysselsättningen. Detta är synpunkter som enligt min mening förtjänar särskilt beaktande. Jag förordar därför, att avgiften höjs med 10 öre till 20 öre för returförpackningar och engångsförpackningar av annat material än metall och med 20 öre till 30 öre för förpackningar av metall. Där de praktiska förutsättningarna så medger skapar denna utformning av avgiftsändringen ökat utrymme för höjning av pantvärdet för returglas. Den nu förordade avgiftshöjningen bör genomföras samtidigt med den tidigare förordade höjningen av dryckesbeskattningen, dvs. med verkan fr. o. m. 11 maj 1975.

I detta sammanhang vill jag också ta upp vissa andra ändringar i beskattningen utöver sådana av mera formell art som föranleds av den nya regleringsformen. Som tidigare nämnts medges vissa avdrag i avgiftsredovisningen för förpackningar som förstörs hos dryckesfabrikanterna. Jag anser att denna avdragsrätt är av sådan underordnad betydelse att den kan slopas. Vidare har i en till finansdepartementet överlämnad promemoria från det danska finansministeriet anmärkts att avgiften utformats på ett sätt som missgynnar dansk export till Sverige av drycker i returförpackningar. Den restitution med 9 öre som medges för återutförda returförpackningar medför, enligt promemorian, en större belastning än vad som träffar de svenska dryckestillverkarnas returförpackningar. Detta missförhållande förstärks av det krossavdrag som medges för de svenska företagen.

Jag vill inte bestrida att restitutionsreglerna kan ge annan effekt för utländska returförpackningar jämfört med inhemska. Även om skillnaden är begränsad anser jag att åtgärder bör vidtas för att undanröja den irritation som uppstått. Jag föreslår därför att bestämmelserna ändras så att restitution skall utgå med hela avgiftsbeloppet med en begränsning dock till 90 % av det antal förpackningar med dryck, som tillverkaren exporterat till Sverige. En sådan lösning av frågan har under hand godtagits från dansk sida. Genom att låta denna nya restitutionsregel gälla från den 1 september 1975, dvs. drygt ett kvartal efter den föreslagna avgiftshöjningen, bör man på ett enkelt sätt uppnå att restitutionen korresponderar mot den avgift som uttagits vid införseln. Jag föreslår att restitutionsbestämmelserna ändras i enlighet med vad jag nu anför.

Inkomstredovisning

De i det föregående behandlade höjningarna i den indirekta beskattningen kan vid oförändrade konsumtionsförhållanden beräknas tillföra staten en inkomstökning av inemot 2 200 milj. kr. för helt år räknat enligt följande fördelning.

Energiskatt på elkraft	800 milj. kr.
Energiskatt på drivmedel och bränslen	700 milj. kr.
Skatterna på drycker, cigaretter och förpackningar	680 milj. kr.

Av totalbeloppet går 630 milj. kr. åt för finansieringen av de i prop. 1975:30 föreslagna energipolitiska åtgärderna. Återstoden, som med tillägg för mervärdeskatt kan beräknas till 1 650 milj. kr., skulle därmed utgöra vad som disponeras för finansieringen av bl. a. ändringarna i den direkta beskattningen. För budgetåret 1975/76 kan den totala inkomstökningen under angivna förutsättningar beräknas till ca 1 900 milj. kr. Jag vill dock tillägga att man har att räkna med viss återhållande inverkan på konsumtionen av de av skattehöjningen berörda varorna.

Den särskilda beredskapsavgiften för oljeprodukter

Enligt förordningen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter skall sådan avgift utgå under tiden den 1 juli 1974 – den 30 juni 1977. Avgiften, som utgör 2 öre per liter för bensin och 3 kr. per m³ för eldningsolja, motorbränsolja och bunkerolja, tillkom enligt beslut av 1973 års riksdag (prop. 1973:194, FöU 1973:27, rskr 1973:366) för att finansiera lagring av 3 miljoner m³ råolja för att trygga försörjningen i första hand i en s. k. fredskris. På grund bl. a. av de kraftigt höjda oljepriserna är avgiften otillräcklig för att täcka kostnaderna för denna råoljelagring.

För att ytterligare förstärka fredskrisberedskapen beslöt riksdagen våren 1974 på regeringens förslag (prop. 1974:85, FöU 1974:17, rskr 1974:142) att statens lagringskapacitet av eldningsoljor skulle utökas. I enlighet härmed har överstyrelsen för ekonomiskt försvar fått i uppdrag att gemensamt med kommuner och enskilda företag bygga bergrumsanläggningar med en sammanlagd lagerkapacitet om ca 1 miljon m³ eldningsolja. Kostnaderna härför skulle finansieras över statsbudgeten. Något beslut om finansieringen har inte fattats.

Enligt nu gjorda beräkningar kan statens kostnader för dessa lagringsprogram beräknas till 1 580 milj. kr., varav 460 milj. kr. faller på lagringen av eldningsoljor. Vid utgången av löpande budgetår återstår ett medelbehov av drygt 1 400 milj. kr. Samtidigt kan emellertid konstateras att kostnaderna för lagringsprogrammen har en sådan fördelning i tiden att det inte är nödvändigt att klara av finansieringen inom den tid som beredskapsavgiften

skall utgå enligt nu gällande bestämmelser. Det framstår som möjligt att förlänga finansieringsperioden två år eller till utgången av juni månad 1979. Därmed kan den erforderliga höjningen av beredskapsavgiften begränsas. I enlighet härmed föreslår jag efter samråd med chefen för handelsdepartementet att beredskapsavgiften från den 1 juli 1975 höjs med 3 öre till 5 öre per liter för bensin och med 2 kr. till 5 kr. per m³ för oljorna samt att avgiften skall utgå till den 30 juni 1979, dvs. att lagens giltighetstid förlängs med två år. Med hänsyn till att förskjutning kan väntas uppstå mellan inflödet av avgifter och utgifterna för beredskapslagringen bör eventuellt överskott fonderas. Detta kan lämpligen ske hos riksgäldskontoret. Fonderade medel bör få disponeras för att fortlöpande finansiera uppbyggnaden av beredskapslagringen.

Efter samråd med chefen för handelsdepartementet vill jag i detta sammanhang även framhålla följande. Oljebolagen tillämpar f. n. ett system med Orts- och zonpristillägg vid försäljning av petroleumprodukter för att på så sätt få kompensation för merkostnader vid leveranser till orter, som är mera avlägset belägna i förhållande till de stora importhamnarna. Detta innebär avsevärda prisskillnader för samma oljeprodukter i olika delar av landet.

Regeringen har uppdragit åt statens pris- och kartellnämnd (SPK) att utreda förutsättningarna för att slopa de nu tillämpade Orts- och zontilläggerna i syfte att erhålla en för hela riket enhetlig prisnivå. Utredningen skall enligt direktiven inriktas på lösningar avsedda att tillämpas även efter en avveckling av nu gällande högstprisreglering för oljor och bensin. Vidare skall framlagda förslag vara så utformade att behovet av petroleumprodukter på längre bort belägna orter tillgodoses.

En enhetlig prissättning på petroleumprodukter för landet i dess helhet förutsätter någon form av clearing, som ger oljebolagen kompensation för merkostnader vid distribution till längre bort belägna orter. SPK kommer att utarbeta förslag till ett sådant clearingförfarande. Utgångspunkten är därvid att administrationen i första hand skall handhas av oljebolagen eller ett av dem bildat organ. Resultatet av SPK:s utredning kan beräknas föreligga under våren och därmed räknar jag med att en för hela riket gemensam prisnivå för petroleumprodukter skall förverkligas fr. o. m. den 1 januari 1976.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt.

4. lag om ändring i lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift,
 5. lag om ändring i förordningen (1957:262) om allmän energiskatt,
 6. lag om ändring i lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt,
 7. lag om ändring i förordningen (1961:372) om bensinskatt,
 8. lag om ändring i förordningen (1957:209) om skatt på sprit och vin,
 9. lag om ändring i förordningen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker,
 10. lag om ändring i förordningen (1961:394) om tobaksskatt,
 11. lag om ändring i tulltaxan (1971:920),
 12. lag om ändring i förordningen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar,
 13. lag om ändring i förordningen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter,
- dels att medge att inkomsterna av beredskapsavgiften för oljeprodukter får fonderas hos riksgäldskontoret och disponeras för genomförande av oljelagringsprogram i enlighet med vad jag förordat i det föregående.

Bilaga 2

SOCIALDEPARTEMENTET
Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Aspling.

Anmälan till proposition om sänkning av den statliga inkomstskatten, m. m.

I anslutning till det förslag om sänkning av den statliga inkomstskatten som chefen för finansdepartementet denna dag lägger fram tar jag nu upp frågorna om slopande av vissa begränsningar av avgiftsunderlaget för socialförsäkringsavgifter från arbetsgivare och egenföretagare och om höjning av dessa avgifter till sjukförsäkringen och folkpensioneringen. Med anledning av utfallet av 1975 års allmänna fastighetstaxering lägger jag vidare fram förslag till höjning av de förmögenhetsgränser som gäller vid inkomstprövning för kommunalt bostadstillägg m. m. till folkpension.

Ändrade bestämmelser för socialförsäkringsavgifter

Sjukförsäkringen finansieras till en fjärdedel med statsbidrag och i övrigt genom socialförsäkringsavgifter från arbetsgivare och egenföretagare. Underlaget för arbetsgivares socialförsäkringsavgift till sjukförsäkringen utgörs av summan av under ett kalenderår utgivna kontantlöner och naturaförmåner. Föreligger inte anställningsförhållande likställs ersättning för utfört arbete med lön om s. k. likställighetsavtal har träffats. Vid beräkningen av avgiften tas inte hänsyn till arbetstagare vars lön under året inte uppgår till 500 kr. och inte heller till den del av arbetstagares årslön som överstiger 7,5 gånger basbeloppet vid årets ingång. Socialförsäkringsavgiften till sjukförsäkringen för egenföretagare beräknas på inkomst av s. k. annat förvärvsarbete, framför allt inkomst av jordbruk eller rörelse. Avgift erläggs även av den som har inkomst av uppdrag, om inte uppdragsgivaren enligt likställighetsavtal har åtagit sig att erlägga avgiften. Vid avgiftsberäkningen gäller samma beloppsgränser som i fråga om arbetsgivarnas avgifter. Har egenföretagaren även haft anställningsinkomst, utgår inte avgift för inkomsten av annat förvärvsarbete i den mån summan av inkomsterna överstiger 7,5 gånger basbeloppet.

Socialförsäkringsavgiften till sjukförsäkringen utgör f. n. 7 % av det framräknade underlaget. För vissa egenföretagare, t. ex. de som har karenstid för sjukpenningförsäkringen, utgår avgiften efter lägre procentsats. I fråga

om arbetstagare hos redare gäller också särskilda regler.

I prop. 1975:36 har lagts fram förslag till nya och gynnsammare regler för sjukvårdsersättning m. m. från den allmänna sjukförsäkringen. Som jag därvid anfört (s. 31) föranleder de nya reglerna jämte en konstaterad ökning av sjukfrekvensen en höjning av socialförsäkringsavgiften till sjukförsäkringen fr. o. m. år 1976 med 0,6 procentenheter till 7,6 %.

Statens kostnader för folkpensioneringen täcks delvis genom socialförsäkringsavgifter från arbetsgivare och egenföretagare. Beträffande avgiftsskyldighet och avgiftsunderlag gäller i huvudsak samma regler som i fråga om avgifterna till sjukförsäkringen. Även här finns således ett beloppstak vid 7,5 gånger basbeloppet. Avgiften utgår för år 1975 med 4,2 % av avgiftsunderlaget och skall enligt riksdagsbeslut utgå med 4,7 % för år 1976. Avgiften för år 1977, som ännu ej har fastställts, beräknas – som aviserats i prop. 1974:129 – till följd av pensionsåldersreformen behöva höjas med 0,6 procentenheter.

I enlighet med vad chefen för finansdepartementet har anfört bör socialförsäkringsavgifterna för arbetsgivare m. fl. till sjukförsäkringen och folkpensioneringen höjas i samband med genomförandet av en sänkning av den statliga inkomstskatten den 1 januari 1976. Den ökade avgiftsfinansieringen av dessa socialförsäkringar bör åstadkommas bl. a. genom att nuvarande begränsning av avgiftsunderlaget till 7,5 gånger basbeloppet slopas. Därmed kommer avgifterna till sjukförsäkringen och folkpensioneringen att beräknas på hela löneunderlaget, vilket ger en jämnare fördelning av avgiftsuttaget på olika löneandelar. Vidare bör socialförsäkringsavgifterna till sjukförsäkringen och folkpensioneringen fr. o. m. den 1 januari 1976 höjas med tillhoppa 1,9 procentenheter. Därav bör 0,4 procentenheter avse socialförsäkringsavgiften till sjukförsäkringen, som därigenom kommer att uppgå till 8 % av löneunderlaget. Utvidgningen av avgiftsunderlaget och höjningen av avgiftsprocenten beräknas tillföra sjukförsäkringen ca 1 300 milj. kr. för år 1976. Härigenom beräknas 85 % av sjukförsäkringens kostnader, inräknat kostnader för föräldraförsäkringen och den särskilda sjukförsäkringen för studerande med studiemedel, bli täckta genom socialförsäkringsavgifter från arbetsgivare och egenföretagare. Till följd härav bör statsbidraget till sjukförsäkringen ändras från 25 % till 15 % av kostnaderna fr. o. m. år 1976.

För folkpensioneringen bör, förutom vad som följer av utvidgningen av avgiftsunderlaget, en ökad finansiering genom socialförsäkringsavgifter uppnås genom en höjning av avgiftsuttaget för år 1976 från tidigare fastställda 4,7 % till 6,2 % av löneunderlaget. Dessa åtgärder beräknas innebära en ökning av avgifterna till folkpensioneringen med sammanlagt 2 760 milj. kr. för år 1976. Därmed kommer omkring 60 % av folkpensionskostnaderna år 1976 att täckas genom socialförsäkringsavgifter.

Vad jag har föreslagit angående avgifterna till sjukförsäkringen och folk-

pensioneringen föranleder ändring i 19 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring.

För vissa andra avgifter som arbetsgivare har att betala på den ersättning som utgivits till arbetstagare har bestämmelserna för beräkning av avgiftsunderlaget knutits till vad som gäller för avgifterna till sjukförsäkringen.

Detta gäller för följande avgifter.

1. avgift till obligatorisk yrkesskadeförsäkring enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring,

2. avgift för beredande av pension åt sjömän enligt lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering,

3. avgift till främjande av forsknings- och rationaliseringsverksamhet inom byggnadsfacket enligt lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift,

4. avgift för finansiering av statlig lönegaranti vid konkurs enligt lagen (1970:742) om lönegarantiavgift,

5. avgift enligt lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift,

6. avgift enligt lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet.

Bestämmelserna för beräkning av avgiftsunderlaget för nämnda avgifter bör även i fortsättningen överensstämma med reglerna för avgiften till sjukförsäkringen. Begränsningen av avgiftsunderlaget till 7,5 gånger basbeloppet per arbetstagare och år bör således slopas även för dessa avgifter. Detta motsvarar ett tillskott på sammanlagt ca 70 milj. kr. för år 1976. De ökade avgifterna tillförs de fonder som finns för resp. ändamål. Jag har i denna fråga samrätt med cheferna för arbetsmarknads- och bostadsdepartementen.

Det beloppstak som f. n. gäller kommer efter dessa ändringar att finnas kvar endast för ATP-avgiften. För denna avgift gäller även den särskilda regeln att avgift inte tas ut på den del av inkomsten som ligger under ett basbelopp. Frågan om den framtida utformningen av underlaget för ATP-avgifterna och därmed sammanhängande frågor ligger inom ramen för det utredningsuppdrag som pensionsålderskommittén (S 1970:40) har.

Jag vill i detta sammanhang erinra om att i prop. 1975:23 har lagts fram förslag till lag om vuxenutbildningsavgift. Enligt propositionen skall vid beräkningen av denna nya arbetsgivaravgift hänsyn inte tas till den del av arbetstagares lön som för år räknat överstiger 7,5 gånger basbeloppet. Detsamma gäller den avgift som har föreslagits i prop. 1975:45 som bidrag till finansieringen av kostnaderna för utbildningsbidragen vid arbetsmarknadsutbildning. Med hänsyn till vad jag har anfört i det föregående bör denna begränsning av avgiftsunderlagen för de föreslagna nya avgifterna utgå, och jag förutsätter att bestämmelserna härom justeras vid riksdagsbehandlingen av de nyssnämnda propositionerna. Jag har i dessa frågor samrätt med chefen för utbildningsdepartementet resp. statsrådet Leijon.

I den inledande redogörelsen för finansieringen av sjukförsäkringen nämnde jag att ett s. k. likställighetsavtal medför att kontanterättning eller naturaförmåner för arbete som försäkrad utför för annans räkning utan att

vara anställd i dennes tjänst anses som inkomst av anställning. Den förre skall då anses som arbetstagare och den senare som arbetsgivare. Avtalet har bl. a. betydelse för den skyldighet att betala egenavgift som annars gäller i fråga om sjukförsäkring och folkpensionering. Innebörden är att uppdragsgivaren påtar sig avgiftsplikten. Bestämmelserna äger tillämpning på t. ex. ersättning för förtroendeuppdrag. Likställighetsavtal gäller allmänt i fråga om sådan ersättning som utgår från staten. Kommunförbundet och Landstingsförbundet har på sina områden gett rekommendationer av samma innebörd. Samma anordning kan även tillämpas för andra uppdragstagare. Den framtida utformningen av dessa regler innefattas i det uppdrag som pensionsålderskommittén har i fråga om avgiftsreglerna inom den allmänna försäkringen.

De ändrade reglerna om avgiftsunderlag och avgiftssatser föreslås träda i kraft den 1 januari 1976. Højningen av procentsatserna för avgiftsuttag till sjukförsäkringen och folkpensioneringen beaktas enligt 20 § första stycket lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. vid riks-försäkringsverkets allmänna debitering av preliminär arbetsgivaravgift för år 1976. Även sloandet av beloppstaket som jag har föreslagit i det föregående bör beaktas vid den generella debiteringen av preliminär avgift. Jag förordar därför ett tillägg i första stycket av den nyssnämnda paragrafen av innehåll att vid bestämmandet av den preliminära avgiften hänsyn skall tas jämväl till att avgiftsbestämmelserna har undergått annan ändring av betydelse än som berör procentsatserna för avgiftsuttaget. I samband härmed bör paragrafen också justeras på så sätt att ändringar skall beaktas inte bara som f. n. i fråga om avgifter enligt lagen om allmän försäkring utan även i fråga om andra avgifter som uppbärs enligt förevarande uppbörsregler.

Ändringarna i finansieringsreglerna för sjukförsäkringen påverkar statens kostnader för bidrag till sjukförsäkringen för budgetåret 1975/76. I årets budgetproposition (prop. 1975:1 bil. 7 punkt B 6) har för detta ändamål tagits upp ett förslagsanslag av 2 760 milj. kr. I propositionen om ändrade ersättningsregler inom sjukförsäkringen m. m. (prop. 1975:36) har statens kostnader under anslaget för budgetåret 1975/76 vid nuvarande finansieringsregler beräknats till ca 3 100 milj. kr. Genom de nya finansieringsreglerna kommer anslagsbehovet för budgetåret 1975/76 att minska till 2 450 milj. kr. Förslag till ändrad medelsanvisning i enlighet härmed bör läggas fram för riksdagen.

Förmögenhetsgränser för kommunalt bostadstillägg m. m. till folkpension

Hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg utgår efter inkomstprövning. Detsamma gäller änkepension med anledning av dödsfall som har inträffat före den 1 juli 1960. Inkomstprövningen innebär att förmånerna minskas med en tredjedel av pensionärens årsinkomst utöver folkpension i den mån

inkomsten överstiger 2 000 kr. för ogift pensionär och 3 000 kr. för makar tillsammans. Med folkpension jämföras därvid ATP i den mån denna minskar pensionstillskott enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott.

Med årsinkomst avses här den inkomst för år räknat som pensionären kan antas komma att ha under den närmaste framtiden. Vid uppskattning av förmögenhetsavkastning finns en s. k. skärpningsregel, enligt vilken avkastningen höjs med 10 % av det belopp varmed förmögenheten överstiger 50 000 kr. för ogift pensionär och 80 000 kr. för makar tillsammans. För gift pensionär skall hälften av makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet anses tillkomma vardera maken.

Beloppsgränsen för förmögenhet som föranleder tillämpning av skärpningsregeln har varit oförändrad sedan den 1 juli 1970. Förmögenhetsgränserna höjdes då i samband med 1970 års allmänna fastighetstaxering. Avsikten med denna höjning var att neutralisera verkningarna på inkomstprövade pensionsförmåner av de höjningar av fastighetstaxeringarna som då skedde.

En ny allmän fastighetstaxering genomförs i år. Mot bakgrund av de höjda fastighetstaxeringsvärdena bör förmögenhetsgränserna för de inkomstprövade pensionsförmånerna justeras. Jag förordar att det skärpningsfria förmögenhetsbeloppet höjs från 50 000 kr. till 75 000 kr. för ogift pensionär och från 80 000 kr. till 120 000 kr. för makar tillsammans.

Höjningen av förmögenhetsgränserna är av generell natur och således likformig för fastighetsinnehav och förmögenhet som består av exempelvis banktillgodohavanden. För vissa pensionstagare vars pensionsförmåner reduceras på grund av förmögenhetsinnehav kommer de nya reglerna därför att medföra en höjning av de utgående pensionsbeloppen efter ansökan i vanlig ordning. I vilken omfattning detta kommer att inträffa är svårt att ange.

De nya förmögenhetsgränserna bör gälla fr. o. m. den 1 juli 1975, dvs. från samma tidpunkt som de nya taxeringsvärdena börjar tillämpas vid pensionsberäkning. För tiden dessförinnan kommer enligt riks försäkringsverkets anvisningar de äldre taxeringsvärdena att tillämpas vid inkomstprövningen.

Vad jag nu har sagt föranleder ändring i 5 § andra stycket lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension samt i 16 § lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga inom socialdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring,

3. lag om ändring i lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering,

4. lag om ändring i lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift,

5. lag om ändring i lagen (1970:742) om lönegarantiavgift,

6. lag om ändring i lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift,

7. lag om ändring i lagen (1973:372) om arbetsgivaravgift till arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet,

8. lag om ändring i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m.,

9. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

10. lag om ändring i lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring,

dels att – med ändring av tidigare beslut – till Bidrag till sjukförsäkringen för budgetåret 1975/76 anvisa ett förslagsanslag av 2 450 000 000 kr.

